

DELA SFCR 2023

26 april 2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Samenvatting	8
SFCR-rapport 2023	9
Ontwikkelingen in 2023	9
A. Bedrijf en resultaten	12
A.1. Activiteiten	13
A.1.1. Koers en strategie	13
A.1.2. Algemene informatie	16
A.2. Prestaties op gebied van verzekeringen	17
A.3. Prestaties op gebied van beleggingen	19
A.3.1. Aandelen	21
A.3.2. Vastrentende waarden	21
A.3.3. Beleggingen in groepsmaatschappijen en andere deelnemingen	22
A.3.4. Real assets	22
A.3.5. Beleggingen voor index-linked en unit-linked verzekeringen	22
A.3.6. Afgeleide financiële instrumenten	22
A.3.7. Beleggingen in onderpand	23
A.4. Overige informatie	23

B. Governancesysteem	25
B.1. Corporate governance	26
B.1.1. Algemeen	26
B.1.2. Juridische structuur en zeggenschap	26
B.1.3. Bestuurs- en organisatiestructuur	27
B.1.4. Economische structuur	35
B.1.5. Beloningsbeleid	35
B.2. Deskundigheids- en betrouwbaarheidsvereisten	37
B.2.1. Inrichting three lines of defense	37
B.2.2. Sleutelfuncties	37
B.2.3. Geschiktheid bestuur, directie, raad van commissarissen en sleutelfunctionarissen	37
B.3. Risicomanagementsystemen	38
B.3.1. Inrichting in de organisatie	38
B.3.2. Verantwoordelijkheden en bevoegdheden	38
B.3.3. ORSA	44
B.3.4. Beheersing en monitoring van risico's	45
B.3.5. Operationeel risico	46
B.3.6. Beoordelingen als onderdeel van de risicomanagement activiteiten	47
B.4. Interne beheersingssysteem	48
B.5. Interne auditfunctie	49
B.6. Actuariële functie	50
B.7. Uitbesteding	50

C. Risicoprofiel	51
Introductie	52
C.1. Verzekeringstechnisch risico	56
C.1.1. Kortlevenrisico	57
C.1.2. Langlevenrisico	57
C.1.3. Invaliditeitsrisico	57
C.1.4. Kostenrisico	57
C.1.5. Onnatuurlijk vervalrisico	58
C.1.6. Catastroferisico	58
C.1.7. Herzieningsrisico	58
C.1.8. Diversificatie-effect verzekeringstechnische risico's	58
C.1.9. Verlies compenserend vermogen van de technische voorzieningen	58
C.1.10. Risicobeperkende maatregelen	59
C.1.11. Vereist kapitaal verzekeringstechnische risico's	59
C.2. Marktrisico	62
C.2.1. Renterisico	62
C.2.2. Aandelenrisico	63
C.2.3. Vastgoedrisico	65
C.2.4. Spreadrisico	65
C.2.5. Valutarisico	67
C.2.6. Concentratierisico	68
C.2.7. Diversificatie-effect marktrisico's	69
C.2.8. Risicobeperkende maatregelen	69
C.2.9. Vereist kapitaal marktrisico's	69
C.3. Kredietrisico	72
C.3.1. Hypotheken	72
C.3.2. Derivaten	73
C.3.3. Herverzekering	73
C.3.4. Securities lending	73
C.4. Liquiditeitsrisico	74
C.4.1. Expected profit included in future premiums	75

C.5. Operationeel risico	76
C.6. Overige materiële risico's	76
C.6.1. Uitvaartkosteninflatie	76
C.6.2. Overige risico's	76
C.7. Aanvullende informatie	76

D. Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden	78
Introductie	79
D.1. Waardering van activa	81
D.1.1. Overlopende acquisitiekosten	82
D.1.2. Immateriële activa	82
D.1.3. Uitgestelde belastingvorderingen	82
D.1.4. Materiële vaste activa voor eigen gebruik	83
D.1.5. Materiële vaste activa (anders dan voor eigen gebruik)	83
D.1.6. Deelnemingen in verbonden ondernemingen, met inbegrip van participaties	85
D.1.7. Aandelen – beursgenoteerd	86
D.1.8. Aandelen – niet-beursgenoteerd	86
D.1.9. Overheidsobligaties	87
D.1.10. Bedrijfsobligaties	87
D.1.11. Instellingen voor collectieve belegging	87
D.1.12. Derivaten	87
D.1.13. Overige beleggingen	87
D.1.14. Aan particulieren verstrekte leningen en hypotheke	88
D.1.15. Overige leningen en hypotheke	88
D.1.16. Uit hoofde van herverzekering verhaalbare bedragen uit: levensverzekering, met uitzondering van ziekteverzekering en aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen	88
D.1.17. Vorderingen uit hoofde van verzekering en op intermediairs	89
D.1.18. Overige vorderingen	89
D.1.19. Geldmiddelen en kasequivalenten	89
D.1.20. Overige, niet elders opgenomen activa	89
D.2. Waardering van de technische voorzieningen	90
D.2.1. Beste schatting	90
D.2.2. Risicomarge	91
D.2.3. Onzekerheidsniveau	91
D.2.4. Waardering van technische voorzieningen in de jaarrekening	92
D.2.5. Technische voorzieningen per 31 december 2023	93
D.2.6. Impact van het gebruik van volatility adjustment	94

D.3. Waardering van de overige verplichtingen	95
D.3.1. Pensioenuitkeringsverplichtingen en voorzieningen niet zijnde technische voorzieningen	95
D.3.2. Depots van herverzekeraars	96
D.3.3. Uitgestelde belastingverplichtingen	97
D.3.4 Overige verplichtingen	97
D.4. Alternatieve waarderingsmethoden	98
D.5 Overige materiële informatie	98
E. Kapitaalbeheer	99
E.1. Eigen Vermogen	100
E.1.1. Beheer van het eigen vermogen	100
E.1.2. Verantwoordelijkheden en bevoegdheden	100
E.1.3. Normsolvabiliteit	100
E.1.4. Eigen vermogen naar Tiering	101
E.1.5. Toelichting Tiering	102
E.1.6. Eigen vermogen ten behoeve van solvabiliteitskapitaalvereiste	102
E.2. Solvabiliteitskapitaalvereiste en minimumkapitaalvereiste	103
E.2.1. Ontwikkeling solvabiliteitskapitaalvereiste	103
E.2.2. Minimumkapitaalvereiste	104
E.3. Gebruik van ondermodule aandelenrisico op basis van looptijd	104
E.4. Verschillen tussen de standaard formule en het intern model	104
E.5. Niet naleving van de kapitaalvereisten	105
E.6. Overige informatie	105
Bijlage	106

Samenvatting

SFCR-rapport 2023

Dit rapport is, met goedkeuring van de toezichthouder, een gezamenlijk verslag van DELA Coöperatie U.A. (“DELA Coöperatie”) en DELA Natura- en levensverzekeringen N.V. (“DELA Natura”) inzake de Solvabiliteit en de Financiële Toestand van beide entiteiten (internationale naam: Solvency and Financial Condition Report – SFCR). Het is opgesteld aan de hand van de eisen die daaraan zijn gesteld in de Richtlijn en de Gedelegeerde Verordening Solvency-II.

In dit document wordt met DELA bedoeld: DELA coöperatie, haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft.

Structuur van het rapport

De structuur van rapport is zoals voorgeschreven in bijlage XX van de Gedelegeerde Verordening. De inhoud van dit rapport is gebaseerd op:

- artikel 51 t/m 56 van de Solvency-II Richtlijn;
- artikel 292 t/m 298 en 359 t/m 364 van de Gedelegeerde Verordening.

De bedragen in dit rapport sluiten aan bij de kwantitatieve verslagstaten (QRT's), zoals gerapporteerd aan de toezichthouder. De openbare verslagstaten die behoren bij deze SFCR staan in een bijlage (onderdelen van de staten S.02, S.05, S.22, S.23, S.25 en S.32).

De opbouw van dit rapport is als volgt:

- In hoofdstuk A worden de activiteiten beschreven, zowel in generieke zin als op het gebied van verzekeringen en beleggingen.
- Hoofdstuk B beschrijft de organisatiestructuur, waarbij ook wordt ingegaan op taken en verantwoordelijkheden van het bestuur, de raad van commissarissen en de sleutelfuncties. Tevens wordt beschreven hoe invulling is gegeven aan de opzet en werking van de sleutelfuncties.
- De verschillende risico's waaraan DELA is blootgesteld komen in hoofdstuk C aan de orde, evenals de opbouw van het vereiste kapitaal (SCR, Solvency Capital Requirement).
- In hoofdstuk D worden zowel de balans in onze jaarrekening als de Solvency-II balans toegelicht, alsmede de aansluiting daartussen.
- Tenslotte wordt in hoofdstuk E ingegaan op kapitaalbeheer.

Ontwikkelingen in 2023

Bedrijf en resultaten

De naam DELA is een afkorting van 'Draagt Elkanders Lasten'. DELA zet zich in voor haar leden, generatie op generatie. Hierbij ligt de nadruk op het bieden van een waardige uitvaart die waardevast én betaalbaar is. Een goede financiële uitgangspositie en huishouding zijn belangrijke randvoorwaarden tot duurzaam succes.

Het operationeel resultaat is het resultaat dat wordt behaald uit de kernactiviteiten, met uitzondering van bijzondere baten en lasten, winstdeling en belastingen. Het operationeel resultaat over 2023 bedraagt € 34,2 miljoen als gevolg van diverse incidentele lasten. In 2022 bedroeg het operationeel resultaat € 47,6 miljoen.

Het operationeel resultaat van de verzekeraar bedroeg € 76,1 miljoen en steeg hiermee met 5% ten opzichte van 2022.

Het resultaat van het uitvaartbedrijf is € 16 miljoen negatief. In 2023 waren nog niet alle hogere energiekosten en personeelskosten als gevolg van hoge inflatie doorberekend in de verzorgingsstarieven, grotendeels omdat de prijs voor het verzekerde pakket van het DELA Uitvaartplan al door de algemene vergadering vastgesteld was in mei 2022. Ook

was er meer inhuur van externe uitvaartverzorger en extern vervoer als gevolg van het hoge ziekteverzuim en het inwerken van nieuwe medewerkers vanwege verloop.

De aan de VEH Holding, stafafdelingen en coöperatie toegewezen kosten bedroegen € 24,0 miljoen (2022: € 23,0 miljoen) onder andere voor uitgaven voor de nieuwe strategie en innovatieprojecten.

Over 2023 is het netto beleggingsrendement 4,6% positief (2022: 9,5% negatief). Het netto beleggingsresultaat kwam in 2023 uit op € 337 miljoen (2022: verlies van bijna € 840 miljoen).

In 2023 kwam de winstdeling uit op € 249,2 miljoen (2022: € 43,7 miljoen). De uitvaartkosteninflatie was 6,62% en dat is als gevolg van de gestegen prijsinflatie hoger dan we gewend zijn. Ook de gemiddelde dekkingsgraad is hoog en dat stelt ons in staat om 83% winstdeling te geven aan polishouders van het DELA UitvaartPlan in Nederland. Voor de polishouders van het uitvaartproduct in België was de winstdeling eveneens hoog. Al met al resulteert dat in een historisch hoog bedrag aan winstdeling voor onze polishouders.

Organisatiestructuur en governance

DELA opereert in Nederland, België en Duitsland en is in die landen actief als (uitvaart)verzekeraar. In Nederland en België is DELA bovendien actief als uitvaartverzorger. Een groot deel van de polishouders van de Nederlandse vestiging van DELA Natura zijn lid van DELA Coöperatie. Vanaf 2022 is het lidmaatschap ook opengesteld voor nieuwe polishouders in België.

In 2023 zijn er geen materiële wijzigingen geweest in de inrichting en de bezetting van de sleutelfuncties zoals vereist in de Solvency-II-regelgeving. De tweedelijns-functies zijn ingevuld met interne functies voor financieel risicomanagement, operationeel risicomanagement en compliance. Voor de actuariële functie is WTW ingehuurd.

Solvabiliteit, risicoprofiel en kapitaalbeheer

We zijn gericht op zekerheid, zorg en continuïteit; niet op winstmaximalisatie. Onze leden en verzekerden moeten de toekomst zo zorgeloos mogelijk tegemoet kunnen zien met een waarde vaste uitkering tegen een premie die wij zo laag mogelijk houden. Wij streven hierbij naar een optimaal evenwicht tussen beleggen, winstdeling en solvabiliteit. Onze financiële positie is sterk, zodat we leden altijd een waarde vaste uitvaart kunnen geven.

Meer of minder premieverhoging is het resultaat van de uitvoering van een beleidsinstrument vastgesteld door de algemene vergadering. Het ledenbelang staat ook bij het vaststellen van de premie centraal. We delen in de lusten én in de lasten. Dat is de kracht van onze coöperatie.

Per 1 januari 2024 is de premie voor het DELA UitvaartPlan (ons actief gevoerde uitvaartverzekeringsproduct in Nederland) met 7,57% verhoogd (1-1-2023: 2,49%). De premiestijging is hoger dan we gewend zijn als gevolg van de toegenomen inflatie. Per 1-1-2024 financierden we 83% van de backservice uit winstdeling en kwam 17% van de backservicepremie voor rekening van de polishouder.

De jaarlijkse evaluatie van kapitaalbeleid en risk-appetite-statements leidde tot enkele verfijningen. We hebben limieten onder meer voor de acceptabele premieverhoging t.o.v. de CPI-inflatie, de normsolvabiliteit en de winstgevendheid van onze (verzekerings)producten. Het is onmogelijk in elke denkbare situatie te voldoen aan de limieten voor de premieverhoging en de normsolvabiliteit. Daarom hebben we voor de eerste twee genoemde limieten ook afspraken gemaakt over hoe groot de kans mag zijn dat we niet voldoen aan de betreffende limiet. Uit de ORSA blijkt dat hieraan wordt voldaan. De aanpassing van ons beleid inzake de premiemaatregel heeft daaraan bijgedragen.

De Solvency-II-ratio van DELA Coöperatie per 31 december 2023 is 208% (2022: 226%) en het onderliggend kernvermogen is grotendeels tier 1 kapitaal.

Onze interne norm is een Solvency-II-ratio van tenminste 150%.

In de tabel zijn de kerncijfers weergegeven.

Solvency II-positie DELA Coöperatie

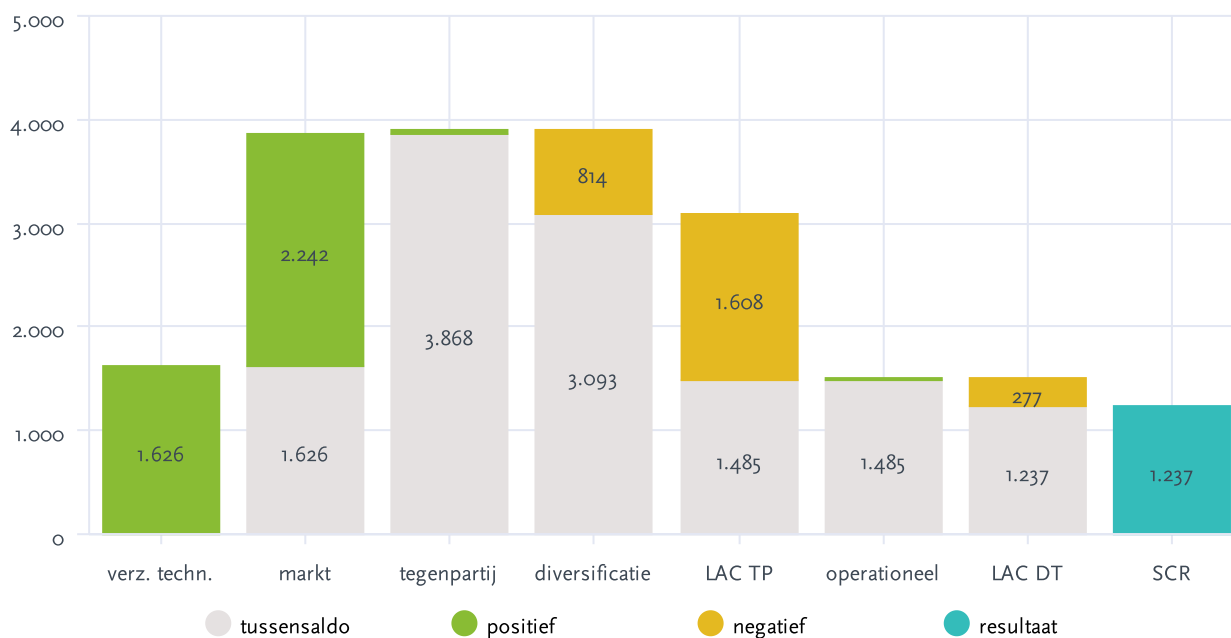
x € 1 miljoen

	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2019	31-12-2018
tier 1 vermogen beschikbaar voor SCR	2.533	2.689	1.877	1.289	1.290	1.476
tier 2 vermogen beschikbaar voor SCR	-	-	-	-	-	-
tier 3 vermogen beschikbaar voor SCR	42	63	119	90	64	-
eigen vermogen beschikbaar ter dekking van SCR	2.575	2.751	1.996	1.378	1.354	1.476
SCR	1.237	1.216	848	622	675	543
Solvency II ratio	208%	226%	236%	221%	201%	272%

De SCR (Solvency Capital Requirement – het vereiste kapitaal) bestaat vooral uit het verzekeringstechnische risico en het marktrisico, zoals in onderstaande figuur is weergegeven. In hoofdstuk C is dit nader uitgewerkt.

Samenstelling SCR Bruto DELA Coöperatie, ultimo 2023

SCR naar componenten, bedragen x € 1 miljoen (lage waardes worden niet als getal getoond)

A. Bedrijf en resultaten

A.I. Activiteiten

DELA Coöperatie is in 1937 opgericht om goede, waardige uitvaarten mogelijk te maken voor haar leden, ongeacht rang of stand. Door de uitvaarten te verzekeren én te verzorgen wordt dat op een betrokken en persoonlijke wijze waargemaakt voor alle leden. DELA biedt zekerheid, zorg én continuïteit. De gehele dienstverlening staat in het teken van de verbondenheid tussen mensen en generaties en het verder helpen van nabestaanden.

A.I.I. Koers en strategie

De oorsprong van onze coöperatie ligt in het aanwenden van de kracht van solidariteit voor een waardige uitvaart, voor iedereen, ongeacht rang of stand. DELA is opgericht in 1937 om iedereen een waardige en betaalbare uitvaart te kunnen geven. Ook nu bieden wij financiële zekerheid en zorg bij het afscheid van een dierbare. Wij helpen bij het doorgeven van herinneringen, ervaringen en waarden.

Dat doen we door praktische en financiële ondersteuning. De winst die we maken, delen we met onze leden waardoor de premie minder snel stijgt. Als het minder gaat dan betalen we allemaal iets meer premie. Tijdens de algemene vergadering worden leden meegenomen in de belangrijkste ontwikkelingen en denken zij hierover mee. Solidariteit staat centraal. Zo kunnen we samen de voordelen benutten en dragen we samen de lasten. Niet voor niets betekent DELA: Draagt Elkanders Lasten.

Missie

Solidariteit en continuïteit zijn twee samenhangende, onlosmakelijk verbonden uitgangspunten en doelen. Dat vertalen wij in de volgende missie: “De kracht van solidariteit aanwenden voor het verbinden van de samenleving en het borgen van de continuïteit van de coöperatie. Zo zorgen wij samen voor elkaar.”

Ambitie

Wij zijn een groeiende en bloeiende coöperatie. We zijn trouw gebleven aan de kern waar het mee begon en wat is weergegeven in onze missie. Tegelijkertijd zijn we volop in beweging om in de toekomst nieuwe vormen te vinden om aan die grondbeginselen van solidariteit en continuïteit verder inhoud en betekenis te geven.

DELA heeft als doel: “In 2030 heeft onze coöperatie de verbondenheid in de samenleving versterkt”. Dit realiseren wij onder andere door groei op het gebied van overlijden en doorgeven. Zo realiseren we nieuwe aanwas en behoud van leden, waarbij de interacties met bestaande leden toenemen en daarmee de relatie met hen zich verder ontwikkelt. Dit bevordert bovendien de solidariteit. We willen op meer vraagstukken rondom ‘overlijden en doorgeven’ hulp bieden aan leden, verzekeren en nabestaanden. Denk bijvoorbeeld aan hoogwaardige dienstverlening gericht op emotionele behoeften, bijvoorbeeld op het gebied van rouwverwerking.

Om onze ambitie in 2030 te realiseren, willen we onze activiteiten verbreden. Deze nieuwe diensten ter bevordering van de solidariteit realiseren wij onder andere via een separate entiteit: Voor Elkaar Holding. Die is opgericht om participaties en investeringen in bedrijven te doen die solidariteit en saamhorigheid in de samenleving bevorderen. We kijken naar de schaalbaarheid en financiële gezondheid van deze bedrijven.

Specifieke aandacht is er voor ondersteuning van mantelzorgers en financiële begeleiding. Met deze initiatieven willen we o.a. het welzijn van mensen verbeteren. Dit versterkt de continuïteit van het coöperatieve model en tegelijkertijd wordt een betekenisvolle bijdrage aan een hechtere samenleving gerealiseerd.

In België willen we eveneens verder groeien, uitgedrukt in verzekeren en in marktaandeel voor het verzorgen van uitvaarten. We realiseren deze groei onder meer via meerderheidsbelangen in andere organisaties, zoals in Borgno (Mons), en via overnames als Marion (Namur) en Vanheste (Brugge). Het fundament voor verdere groei is om vanuit

de kracht van de groep vorm te geven aan een sterke, herkenbare uitvaartformule met persoonlijke dienstverlening en een duurzame, gezonde bedrijfsorganisatie. Wij willen gezien worden als een warme, betrouwbare, empathische en solidaire organisatie rondom overlijden. Concreet betekent dit meer en beter (online) communiceren en onze leden laten meedenken over onze activiteiten. Hierbij kijken we naar initiatieven die in Nederland al sinds jaar en dag van kracht zijn, zoals een ledenpanel en –blad maar ook organiseren we informatieve bijeenkomsten voor leden.

DELA Duitsland wil de huidige relatie met en dienstverlening aan het makelaarssegment bestendigen. Ook voor de Duitse markt hebben we een duidelijke groei-ambitie en willen we graag rechtstreeks communiceren met (potentiële) verzekerden. We willen de expert zijn op het gebied van nabestaandenzorg ('hinterbliebene versorgung'). Verder gaan we verschillende samenwerkingsverbanden aan en geven we een extra impuls aan het directe verkoopkanaal. Systemen en teams worden ingericht om dit mogelijk te maken.

Wij zetten ons maximaal in om te luisteren naar onze leden. We willen direct met onze leden communiceren, hun behoeften begrijpen en persoonlijke diensten en oplossingen op maat bieden. Dit doen wij in Nederland onder andere via directe distributie en niet meer via het intermediairkanaal. Dit vergt energie, betrokkenheid en inzet van iedere medewerker. En goed werkgeverschap van ons om dit te faciliteren.

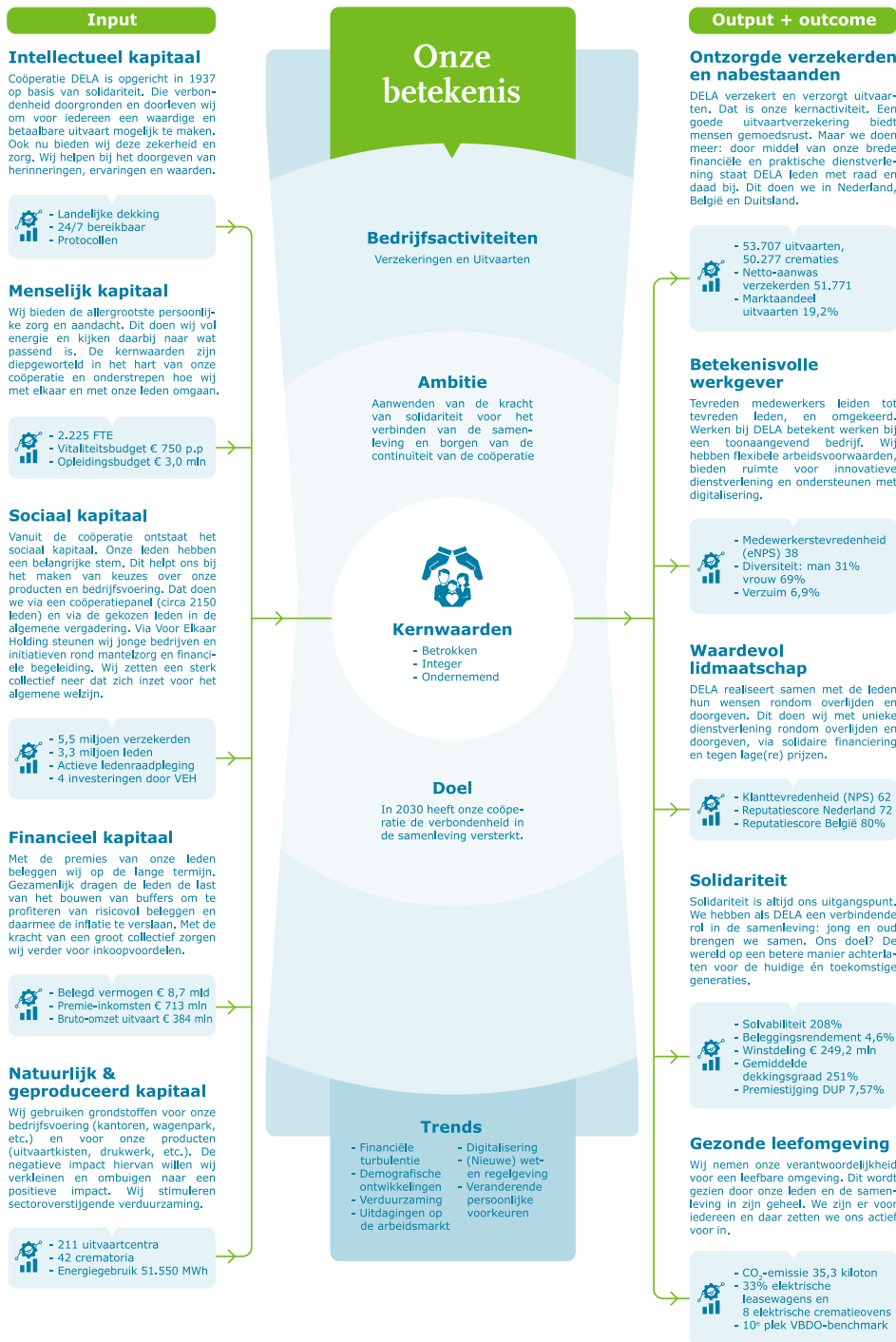
Onze landenorganisaties hebben oog voor verregaande onderlinge samenwerking. Zo wordt er samengewerkt ten aanzien van de (IT-)infrastructuur, het risicobeheer, de toepassing van wet- en regelgeving en geavanceerde HR-en Finance-programma's. Er wordt geprofiteerd van gedeelde expertise en 'best practices'. Hierdoor kunnen producten en diensten beter afgestemd worden op lokale behoeften en voorkeuren. Tegelijkertijd worden hierdoor synergiemogelijkheden gerealiseerd.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

DELA is opgericht vanuit de kracht van het collectief en de gedachte dat we zorgen voor elkaar. We willen onze verantwoordelijkheid nemen om onze omgeving leefbaar te houden, ook voor toekomstige generaties. Bij het realiseren van onze ambitie en missie maken we dan ook maatschappelijk verantwoorde keuzes. Zo verlagen we onze eigen CO₂ -uitstoot, maken meer en meer gebruik van duurzame materialen en verduurzamen onze beleggingen.

Onze betekenis

Door middel van onze brede financiële en praktische dienstverlening op het gebied van uitvaartverzorging en verzekeringen, staan wij onze leden, verzekerden en de nabestaanden met raad en daad bij. Op een betrokken, integere en ondernemende manier, behartigen wij de verschillende belangen. In ons waardecreatiemodel laten we, voor elk van de zes vormen van kapitaal uit het IIRC-framework (financieel, intellectueel, menselijk, sociaal, natuurlijk en geproduceerd, waarbij die laatste twee in onderstaand model zijn samengevoegd), zien hoe we deze inzetten om onze doelstellingen te realiseren. Ook wordt zichtbaar welke waarde wij met onze kernactiviteiten creëren en wat de impact hiervan is.

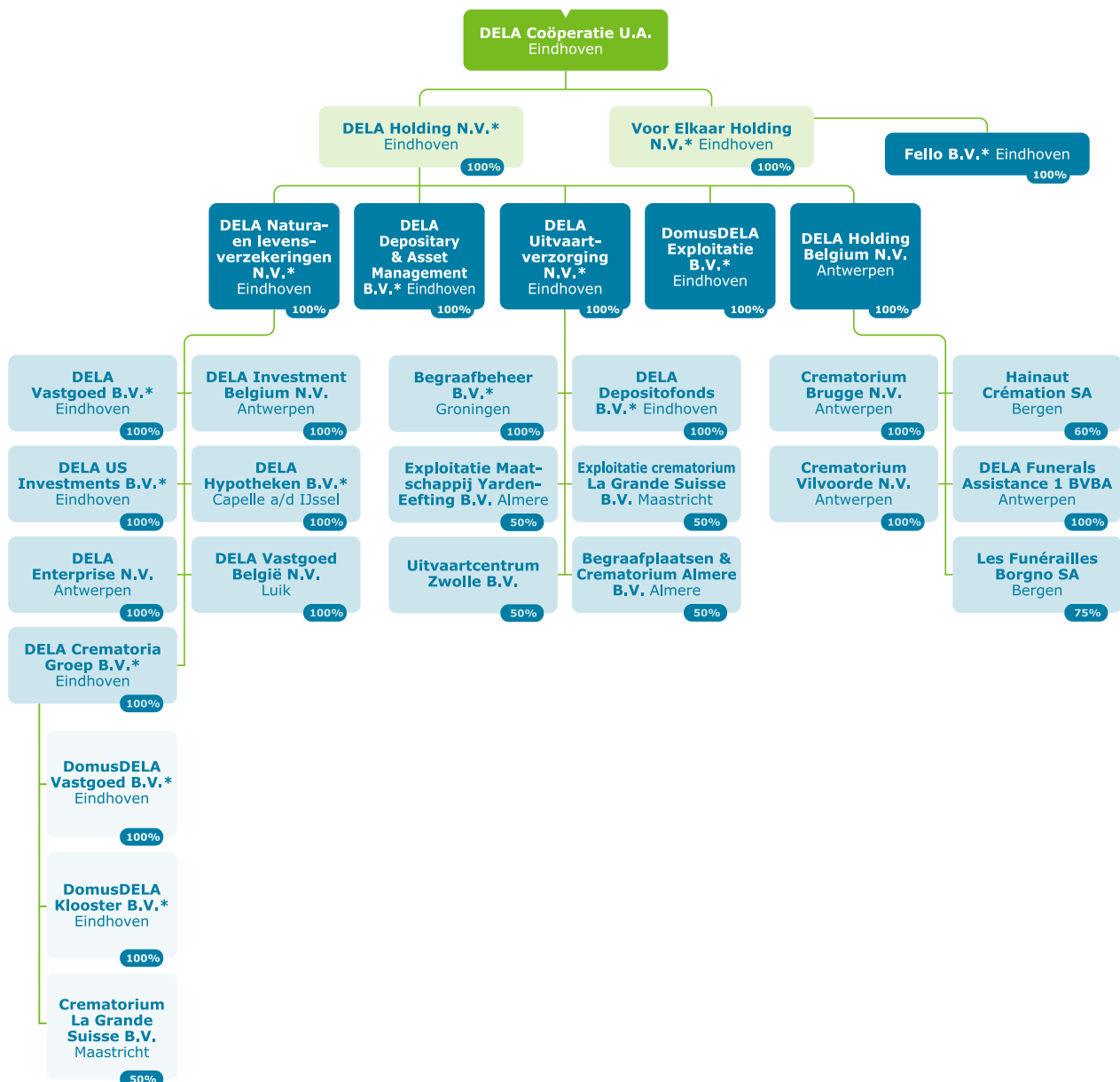
A.1.2. Algemene informatie

DELA Coöperatie - statutair gevestigd in Eindhoven Oude Stadsgracht 1, KvK-nummer 17012026- is een vereniging én een bedrijf met zowel verzekerings- als uitvaartverzorgingsactiviteiten die actief is in Nederland, België en in Duitsland. De verzekeringsactiviteiten binnen DELA worden uitgeoefend via de entiteit DELA Natura- en Levensverzekeringen N.V. (verder: DELA Natura), statutair gevestigd in Eindhoven Oude Stadsgracht 1, KvK-nummer 17078393.

Ultimo 2023 had DELA Coöperatie 3.060 (2022: 2.846) werknemers in dienst, waarvan 2.557 in Nederland (2022: 2.349), 454 in België (2022: 455) en 49 in Duitsland (2022: 42).

De informatie over de SCR is ook grotendeels opgenomen in de jaarrekening van DELA Coöperatie. Deloitte Accountants heeft een goedkeurende verklaring afgegeven bij de jaarrekeningen van DELA Coöperatie en DELA Natura over 2023.

Hieronder is de juridische structuur van DELA Coöperatie weergegeven.

* Voor deze groepsmaatschappijen is door DELA Coöperatie een zgn. 403-verklaring afgegeven. Deelnemingen worden niet geconsolideerd.

In 2023 is DELA Depository & Asset Management B.V. gefuseerd met DELA Natura- en levensverzekeringen N.V. en zijn enkele voormalige Yarden-entiteiten gefuseerd met DELA-entiteiten.

Naam en contactgegevens van de toezichthouder

Naam: De Nederlandsche Bank

Postadres: Postbus 98, 1000 AB Amsterdam

Telefoonnummer: +31 800 020 1068

Email: info@dnb.nl

Naam en contactgegevens van de externe accountant

Naam: Deloitte Accountants

Bezoekadres: Gustav Mahlerlaan 2970, 1081 LA Amsterdam

Telefoonnummer: +31 88 288 2888

A.2. Prestaties op gebied van verzekeringen

De omvang van onze totale portefeuille gemeten naar aantal verzekerden is een belangrijk speerpunt voor het realiseren van onze ambitie. Dit jaar hebben we een mooie groei gezien. Hier hebben alle drie de landen een positieve bijdrage aan geleverd.

Geconsolideerd bedroeg de netto-aanwas 51.771 verzekerden (2022: 189.371 verzekerden, waarvan bijna 129.420 door de overname van een Duitse verzekeringsportefeuille).

Kerncijfers DELA Natura

aantallen

	2023	2022	Delta
Aantal werknemers	715	708	1,0%
Aantal verzekerden Nederland	4.296.572	4.295.361	0,0%
Aantal verzekerden België	950.288	928.029	2,4%
Aantal verzekerden Duitsland	294.373	266.072	10,6%
Totaal aantal verzekerden	5.541.233	5.489.462	0,9%

bedragen x € 1 miljoen

	2023	2022	Delta
Balanstotaal	9.362	8.797	6,4%
Waarde beleggingen	9.053	8.483	6,7%
Verzekerd kapitaal	78.605	72.970	7,7%
Technische voorziening	8.021	7.532	6,5%
Eigen vermogen	910	921	-1,2%
In % technische voorziening	11%	12%	-7,2%
Aanwezige solvabiliteit	2.511	2.639	-4,8%
Vereiste solvabiliteit	1.214	1.195	1,6%
Solvabiliteitsratio	207%	221%	-6,4%
Premie-inkomen Nederland (na aftrek herverzekering)	480,7	487,6	-1,4%
Premie-inkomen België (na aftrek herverzekering)	161,9	146,1	10,8%
Premie-inkomen Duitsland (na aftrek herverzekering)	70,1	35,3	98,4%
Totaal premie-inkomen (na aftrek herverzekering)	712,7	669,0	6,5%
Resultaat Beleggingen	365	-779	
Uitkeringen Nederland (na aftrek herverzekering)	346,7	265,2	30,7%
Uitkeringen België (na aftrek herverzekering)	45,9	40,6	13,1%
Uitkeringen Duitsland (na aftrek herverzekering)	14,9	4,1	265,6%
Totaal uitkeringen (na aftrek herverzekering)	407,5	309,9	31,5%
Technische kosten Nederland	104,7	106,6	-1,8%
Technische kosten België	56,6	50,9	11,2%
Technische kosten Duitsland	29,3	24,4	20,2%
Totaal technische kosten	190,6	181,9	4,8%
Winstdeling / backservice	249	44	470,9%
Nettoresultaat	-11	-672	

Technische kosten betreffen de apparaatskosten plus de kosten van vermogensbeheer.

Premieopbrengsten

De daling van het premie-inkomen in Nederland is met name het gevolg van lagere stortingen in het spaarproduct, deels gecompenseerd door de premiestijging van het uitvaartproduct. De hogere premies in België zijn het gevolg van de groei van de portefeuille en premiestijging. In Duitsland steeg het premie-inkomen als gevolg van de groei van de portefeuille, mede door de overname van de Duitse Monuta-portefeuille eind 2022.

Uitkeringen

De uitkeringen in Nederland waren in 2023 hoger dan in 2022 met name door meer expiraties en afkopen van het spaarproduct. De uitkeringen in Duitsland waren hoger door de eind 2022 overgenomen portefeuille van Monuta.

Operationeel resultaat

Het operationeel resultaat van de verzekeraar bedroeg over 2023 € 76,1 miljoen (2022: € 72,2 miljoen). De stijging van het operationeel resultaat in 2023 ten opzichte van 2022 met € 3,9 miljoen is ontstaan doordat de technische marge meer is gestegen dan de kosten.

Solvabiliteit

De SII-ratio ultimo 2023 is enigszins gedaald in vergelijking met eind 2022. Uit stresstesten bleek dat de solvabiliteitspositie robuust is.

Het vereiste kapitaal is licht gestegen. Zowel voor de marktrisico's als voor de verzekeringstechnische risico's geldt dat de bruto posities (zonder rekening te houden met de mitigerende werking van de winstdeling) zijn toegenomen als gevolg van groei van de verzekeringsportefeuilles en de belegde vermogens. De hogere bruto SCR wordt grotendeels gecompenseerd door een verbeterde mitigerende werking van de winstdeling.

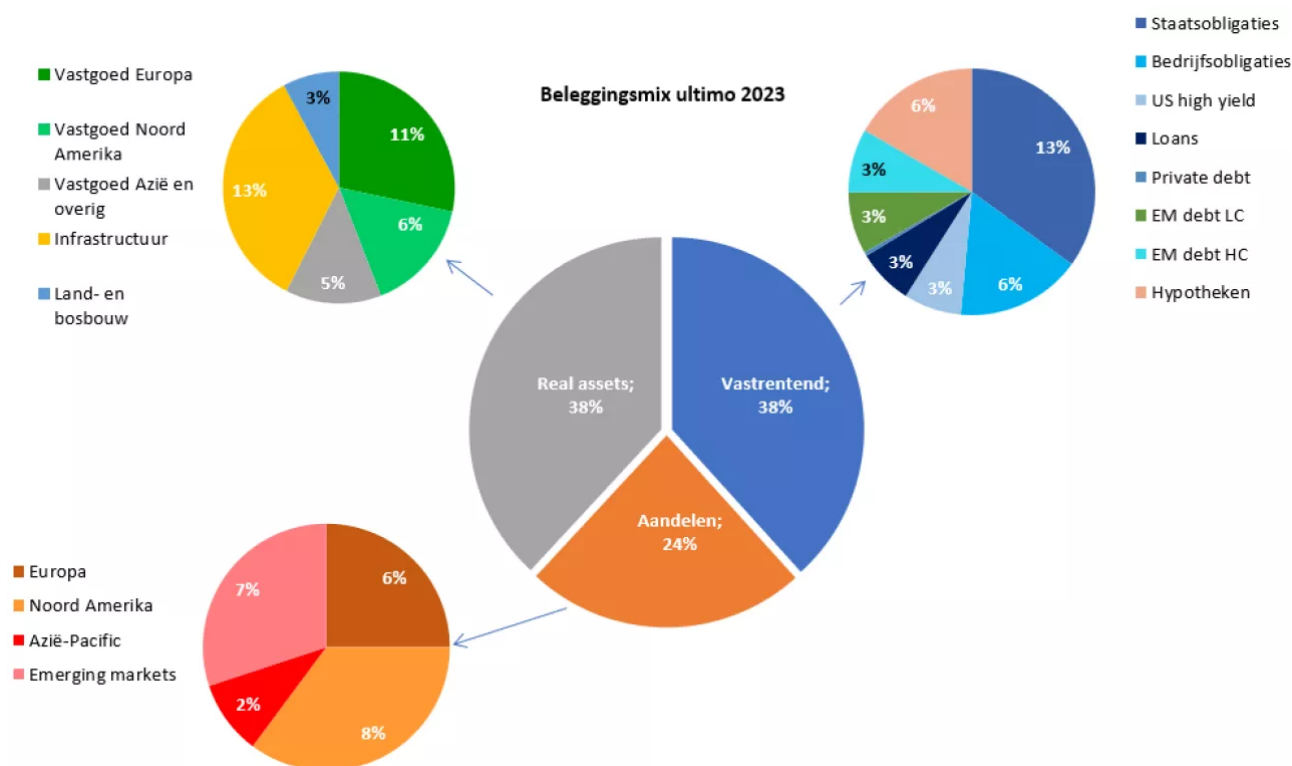
De aanwezige solvabiliteit (het kernvermogen) nam enigszins af. De belangrijkste drivers hiervan zijn gedaalde rente en aanpassingen in de verwachte toekomstige kosten en uitvaartkosteninflatie, waardoor de technische voorzieningen toenamen. Dit werd deels gecompenseerd door een aanpassing in het beleid met betrekking tot de premiemaatregel.

De gemiddelde dekkinggraad over 2023 kwam uit op 251% (2022: 195%). Dit gemiddelde vormt de basis voor de winstdeling in het hierop volgende jaar.

A.3. Prestaties op gebied van beleggingen

De afdeling vermogensbeheer draagt zorg voor het algehele beleggingsbeleid waaronder de strategische allocatie van de gehele portefeuille en voor de tactische invulling van de beleggingen. Vastgoed voor operationele activiteiten zoals de crematoria en uitvaartcentra van DELA Crematorium Groep B.V. zijn niet in paragraaf A.3 meegenomen.

De allocatie van het belegde vermogen over de beleggingscategorieën is ultimo 2023 conform onderstaande mix verdeeld:

Onder real assets worden vastgoed, infrastructuur en land- en bosbouw verstaan. Zakelijke waarden (aandelen, vastgoed, infrastructuur, land- en bosbouw) vertegenwoordigen 62% van de asset mix. Het aandeel van liquide beleggingen bedraagt 53% van de beleggingsportefeuille.

Resultaten 2023

Over 2023 is het netto beleggingsrendement 4,6% positief (2022: 9,5% negatief). Het rendement op aandelen bedraagt circa 14,3% en op vastrentende waarden 7,2%. Op de beleggingen in vastgoed is een rendement van 7,9% negatief behaald. Op infrastructuur en land- en bosbouw is een rendement van respectievelijk 6,3% en 2,6% behaald. Het bruto rendement over 2023 was 0,5% hoger dan de benchmark.

De volatiliteit van de waarde van onze beleggingen is een direct gevolg van onze strategische beleggingskeuzes. Die zijn erop gericht om op de lange termijn het rendement te behalen waarop de premie is gebaseerd en daar bovenop de uitvaartkosteninflatie te verslaan. Door de aard van de verzekeringen -in de meeste gevallen: uitkeren bij overlijden- zijn de verplichtingen langlopend. Een dergelijke lange horizon vraagt om een meer offensieve beleggingsstrategie. Door een gecalculeerd risico te accepteren in onze beleggingsstrategie verwachten we over de jaren heen een beter resultaat te bereiken. Een consequentie van dit beleid zijn de soms forse schommelingen in de waarde van onze beleggingsportefeuille. Daarom kan het beleggingsresultaat niet over de jaren heen worden vergeleken zonder rekening te houden met bijvoorbeeld fluctuaties op financiële markten.

Hieronder volgt een overzicht van het behaalde bruto rendement en de kosten in 2023 en ter vergelijking in 2022.

In de rendementen in dit overzicht zijn de rendementen van deelnemingen van DELA Coöperatie niet meegenomen.

Bruto- en netto rendementen

percentage

	Rendementen 2023			Rendementen 2022		
	bruto rend.	kosten	netto rend.	bruto rend.	kosten	netto rend.
Aandelen	14,7%	0,4%	14,3%	-14,7%	0,3%	-15,0%
Vastrentend	7,5%	0,3%	7,2%	-15,8%	0,2%	-16,0%
Vastgoed	-7,3%	0,6%	-7,9%	5,1%	0,5%	4,6%
Infrastructuur	6,1%	0,9%	5,3%	10,9%	1,0%	9,9%
Land- en bosbouw	2,9%	0,4%	2,6%	5,4%	0,9%	4,4%
Totaal rendement	5,1%	0,5%	4,6%	-9,1%	0,4%	-9,5%

Het netto beleggingsrendement van de komende jaren wordt geschat op gemiddeld 5,4% per jaar. Jaarlijks vindt een toets plaats of de rendementsverwachtingen nog realistisch zijn en waar nodig wordt de strategische asset allocatie bijgesteld.

A.3.1. Aandelen

De aandelenportefeuille is in te delen in 4 regio's (zie ook de grafiek onder A.3).

De aandelenportefeuille is uitbesteed aan gespecialiseerde externe managers. De portefeuilles in Europa en opkomende markten worden gebenchmarkt tegen de respectievelijke MSCI indices. De portefeuilles in de regio Azië Pacific wordt gebenchmarkt tegen de MSCI Pacific IMI index. De Noord Amerikaanse portefeuille is gesplitst in een Noord-Amerikaanse large cap portefeuille en een US small cap portefeuille. De large cap portefeuille wordt gebenchmarkt tegen de MSCI Noord-America IMI, de small cap portefeuille wordt gebenchmarkt tegen de Russell 2000.

A.3.2. Vastrentende waarden

De vastrentende portefeuille bestaat uit een relatief liquide portefeuille van beursgenoteerde obligaties en een leningenfonds dat in 2023 is toegevoegd aan de portefeuille alsmede uit een illiquide deel, bestaande uit hypotheekleningen. De staatsobligatieportefeuille bestaat uit obligaties van landen met een rating van minimaal AA bij inceptie. De bedrijfsobligaties hebben minimaal een investment grade rating bij inceptie. High yield concentreert zich op bedrijfsobligaties met een hoger risico. De loansportefeuille bestaat uit hoogrentende leningen van grote en middelgrote bedrijven met een variabele rentevergoeding. Bij een faillissement gaan deze leningen voor op eventueel uitstaande high yield obligaties. Ten slotte bestaat de portefeuille in opkomende markten uit obligaties in zowel lokale valuta (LC) als Amerikaanse dollars (HC). Er wordt een gelijke verdeling tussen LC en HC gehanteerd.

De vastrentende portefeuille is uitbesteed aan gespecialiseerde externe managers. Deze mandaten worden actief of volgens een smart beta strategie beheerd. Dit laatste is in feite een passieve belegging maar er wordt niet simpelweg een benchmark gevolgd. Een passieve belegging in vastrentende waarden zou simpelweg de grootste schuldenaren het grootste gewicht geven. Met een smart beta benadering wordt kritisch naar benchmarks gekeken en indien nodig wordt de benchmark naar eigen inzichten samengesteld. Dit geldt voor staatsobligaties, bedrijfsobligaties en high yield.

De hypotheekportefeuille vertegenwoordigt eind 2023 6% van de totale beleggingen. De hypotheekportefeuille bestaat voor 28% uit directe investeringen in hypotheekleningen (allen met NHG verstrekt) en voor 72% uit investeringen in een niet-NHG hypotheekleningenfonds van ASR. Van belang is het realiseren van een aantrekkelijke marktconforme vergoeding terwijl het risico op wanbetaling wordt geminimaliseerd. Daarnaast is er nog een beperkt bedrag in eigen beheer.

A.3.3. Beleggingen in groepsmaatschappijen en andere deelnemingen

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaarde. Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, is ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is.

Voor een overzicht van de deelnemingen wordt verwezen naar hoofdstuk D.1.6.

A.3.4. Real assets

De real assets portefeuille bestaat uit vastgoed, infrastructuur en land- en bosbouw. De verdeling ultimo 2023 is opgenomen in de grafiek onder A.3.

Vastgoed is onder te verdelen in direct en indirect vastgoed.

Het beheer van het direct vastgoed, voornamelijk solitaire winkels en winkelcentra in Nederland, is ondergebracht bij een externe beheerder. De beleggingen in het direct vastgoed zijn de afgelopen jaren afgebouwd en dit is ook voor de komende jaren de doelstelling.

De indirecte Nederlandse woningportefeuille wordt beheerd door de externe manager Amvest. DELA participeert hiertoe in het Amvest Residential Core fund.

Het internationaal vastgoed bestaat momenteel uit een participatie in een zevental vastgoedfondsen. De beleggingen in infrastructuur bestaan uit participaties in een negental infrastructuurfondsen. De beleggingen in land- en bosbouw bestaan uit participaties in drie land- en bosbouwfondsen.

A.3.5. Beleggingen voor index-linked en unit-linked verzekeringen

DELA heeft geen index-linked en unit-linked verzekeringen.

A.3.6. Afgeleide financiële instrumenten

DELA gebruikt afgeleide financiële instrumenten. Wanneer er sprake is van derivaten worden deze gewaardeerd tegen reële waarde. Per eind 2023 stonden er alleen valutatermijncontracten op de balans.

Valutatermijncontracten

Voor zakelijke en vastrentende waarden geldt een afdekkingspercentage van 50% respectievelijk 90%. Dit zijn in beginsel de optimale percentages. Hierbij wordt rekening gehouden met de risk appetite voor valutarisico, de kosten van valuta afdekking en operationele invulling. Uitzondering op deze afdekkingspercentages zijn valuta in de mandaten voor opkomende landen, voor zover deze beleggingen in lokale valuta genoteerd zijn. Dit risico wordt bewust opengelaten, zowel binnen zakelijke als vastrentende waarden.

Vreemde valuta binnen de zakelijke waarden portefeuille komen slechts in aanmerking voor afdekking indien het belang binnen zakelijke waarden meer dan 1% van het totaal belegd vermogen bedraagt. Het gaat hier om de Amerikaanse Dollar, Zwitserse Franc, Australische Dollar, Japanse Yen, Zweedse Kroon en het Britse Pond. Hierbij wordt een bandbreedte van 45% tot 55% gehanteerd.

Vreemde valuta binnen de obligatieportefeuille komen slechts in aanmerking voor afdekking indien het belang binnen vastrentende waarden meer dan € 10 miljoen bedraagt. Het gaat hier om de Amerikaans dollar en het Britse pond. Deze worden voor 90% afgedekt, waarbij een bandbreedte van 87% tot 93% wordt gehanteerd.

A.3.7. Beleggingen in onderpand

Momenteel wordt niet belegd in gesecuritiseerde instrumenten. Uitsluitend in het global credit mandaat is het toegestaan om, tot een maximum van 10% van het beheerd vermogen, in dat mandaat te beleggen in gesecuritiseerde instrumenten. De samenstelling van de beleggingsportefeuille wordt nauwgezet gemonitord om deze bepaling te controleren.

Securities lending beleid

DELA leent aandelen en obligaties uit (securities lending). Om het risico voor DELA te beperken dienen de leners hiervoor onderpand (collateral) te storten. Hierbij is cash-collateral niet toegestaan en aan de lenende partijen worden strenge eisen gesteld. Om het risico verder te beperken worden de volgende aanvullende restricties opgelegd:

- tegenpartijen: alleen tegenpartijen met een rating van minimaal A- volgens S&P;
- onderpand: alleen staatsobligaties van OECD landen met een rating van minimaal AA- volgens S&P;
- de marktwaarde van het onderpand dient minimaal 102% te bedragen van de marktwaarde van de uitgeleende effecten.

De marktwaarde van de uitgeleende stukken per 31-12-2023 bedraagt € 408,4 miljoen (2022: € 518,6 miljoen). De waarde van het onderpand bedraagt € 421,8 miljoen (2022: € 536,2 miljoen).

Derivaten

DELA heeft derivaten om valutarisico's gedeeltelijk af te dekken. Per 31 december 2023 bedraagt de marktwaarde € 14,7 miljoen. Hiervoor is € 23,8 miljoen aan onderpand ontvangen.

A.4. Overige informatie

DELA heeft naast de eerder beschreven prestaties in beleggen en verzekeren nog een kernactiviteit, namelijk op het gebied van uitvaartverzorging. Deze activiteiten worden uitgevoerd door DELA Uitvaartverzorging N.V. en DELA Holding Belgium N.V. Ook alle dochtermaatschappijen onder deze twee entiteiten (met uitzondering van DELA Depositofonds B.V.) dragen bij aan de activiteiten van uitvaartverzorging. De uitvaartverzorging bestaat uit het regelen van uitvaarten, het vervoer van overledenen en het exploiteren van crematoria en uitvaartcentra. DELA Uitvaartverzorging N.V. en DELA Holding Belgium N.V. verrichten ook diensten voor niet-verzekerden.

De kerncijfers van de uitvaarttak ontwikkelden zich als volgt:

Kerncijfers uitvaartbedrijf

aantallen

	2023	2022	Delta
Uitvaarten			
Nederland	41.028	39.800	3,09%
België	12.679	12.764	-0,67%
Totaal	53.707	52.564	2,17%
Crematies in eigen crematoria			
Nederland	43.083	42.955	0,30%
België	7.194	7.301	-1,47%
Totaal	50.277	50.256	0,04%

In Nederland was het landelijke sterftcijfer in 2023 0,4% lager dan het jaar ervoor. In Nederland zijn de hogere aantallen verzorgde uitvaarten en crematies door DELA voornamelijk veroorzaakt door een stijging van het marktaandeel in de 'vrije markt'-uitvaarten (uitvaarten zonder gekoppelde DELA-verzekering). DELA heeft in Nederland circa 9.412 uitvaarten in dit segment kunnen realiseren, 12% meer dan in het voorgaande jaar (2022: 8.389).

In België was het landelijke sterftcijfer in 2023 4,3% lager dan het jaar ervoor. Het uitvaartbedrijf in België verzorgt overwegend uitvaarten van mensen die niet bij DELA verzekerd zijn. Het uitvaartbedrijf heeft nog geen landelijke dekking. Acquisitie van uitvaartbedrijven maakt daarom onderdeel uit van onze strategie. Ook zet DELA België in op versterking van de kruisbestuiving met de verzekeraar: bij overlijden kan DELA de uitvaart immers verzorgen.

bedragen x € 1 miljoen

	2023	2022	Delta
Uitvaarten			
Omzet uitvaartverzorging	384	365	5,08%

De omzet nam toe door de stijging van het aantal uitvaarten en door inflatie.

Overige activiteiten

DELA Depositofonds B.V. biedt de mogelijkheid een bedrag in deposito te storten waarmee bij overlijden van de deposant de uitvaart kan worden gefinancierd. Op het deposito wordt rente vergoed.

De activiteiten van Voor Elkaar Holding N.V. zijn gericht op vergroten van solidariteit en coöperatief ondernemen in Nederland. Dit gebeurt door het opzetten van of investeren in partijen met sociale missies die mensen helpen.

B. Governancesystem

B.I. Corporate governance

B.I.I. Algemeen

Goede corporate governance gaat over zorgvuldig bestuur, adequaat toezicht en transparante verantwoording. Een belangrijk aspect daarvan is het vinden van een goed evenwicht tussen duurzaam ondernemerschap, het leden- en klantbelang en controle- en risicobeheersing. Bij DELA organiseren we onze activiteiten vanuit een visie die gericht is op de belangen van onze leden op lange termijn en die de klanten centraal stelt. De risico's die daarmee gepaard gaan, worden zorgvuldig in het oog gehouden. De kracht van DELA is haar coöperatieve structuur, ondernemerschap en flexibiliteit. Deze sterkte is mede gebaseerd op de principes van de lerende en presterende organisatie, alsmede de missie, de kernwaarden, troeven en de kwaliteit van een integere bedrijfsvoering. DELA streeft naar excellente dienstverlening met duurzame en toegankelijke producten en diensten, goed werkgeverschap en een duurzame werkomgeving, maatschappelijk verantwoord beleggen en een zichtbaar maatschappelijk verantwoord optreden naar binnen en buiten. De corporate governance van DELA stoelt enerzijds op de cultuur van onze organisatie en anderzijds op wet- en regelgeving en best practices. Verordeningen en richtlijnen vanuit de Europese wetgever zoals Solvency II en de CSRD, nationale wetgeving zoals de Wet op het financieel toezicht inclusief lagere regelgeving, beleidsregels vanuit de toezichthouders, de Corporate Governance code en de Gedragscode Verzekeraars bieden input voor de governancestructuur van DELA.

B.I.2. Juridische structuur en zeggenschap

DELA Coöperatie is een coöperatie met uitgesloten aansprakelijkheid voor de leden. De coöperatie wordt gevormd door alle verzekerden, die bij het aangaan van een daartoe aangewezen verzekering tevens lid worden van de coöperatie. In de statuten van de coöperatie is dit beschreven. DELA heeft tot doel:

- haar leden met raad en daad bij te staan, zodat zij hun toekomst zo zorgeloos mogelijk tegemoet kunnen zien;
- voor haar leden en medeverzekerden een waardige en betaalbare uitvaart te waarborgen;
- de reputatie van de levensverzekeringsmarkt en die van het uitvaartwezen te bevorderen.

Onder DELA Coöperatie U.A. ressorteren DELA Holding N.V. en Voor Elkaar Holding N.V. De bestuurders van de coöperatie zijn tevens de bestuurders van DELA Holding N.V. en Voor Elkaar Holding N.V. Onder DELA Holding N.V. vallen vijf vennootschappen, waarvan een drietal hoofdvennootschappen, te weten DELA Natura, DELA Uitvaartverzorging N.V. en DELA Holding Belgium N.V. In DELA Natura zijn de Nederlandse, Belgische en Duitse verzekeringsactiviteiten ondergebracht. De Belgische en Duitse verzekeringen worden verkocht vanuit een bijkantoor en vallen daarmee, net als de Nederlandse verzekeringen, onder de Nederlandse vergunning die is verstrekt door De Nederlandsche Bank. In DELA Uitvaartverzorging N.V. zijn de uitvaartactiviteiten voor Nederland ondergebracht. De Belgische uitvaartactiviteiten zijn ondergebracht bij DELA Holding Belgium N.V. De hoofdvennootschappen kennen dochters en deelnemingen.

DELA Holding N.V. is steeds bestuurder bij de hoofdvennootschappen. Elke hoofdvennootschap is steeds bestuurder bij een dochtervennootschap. Per vennootschap kan daarnaast een (titulair) directeur zijn aangesteld. De bevoegdheden van de directeur zijn per vennootschap vastgelegd in de statuten van de vennootschap en de bevoegdhedenregeling van het desbetreffende bedrijfsonderdeel, en blijken uit de inschrijvingen bij de Kamer van Koophandel.

Uit de juridische structuur van DELA volgt dat zij een bestuurlijk top down model kent. Dit houdt in dat het bestuur van de coöperatie in de top de uiteindelijke zeggenschap heeft en dat DELA Holding N.V. direct daaronder operationeel verantwoordelijk is. Het bestuur van de coöperatie doet dit onder toezicht van de raad van commissarissen. Dit houdt onder meer het volgende in:

- Er is binnen de hoofdvennootschappen sprake van een meerhoofdige directie, bestaande uit DELA Holding N.V. en één of meer gevolmachtigde directeurs. DELA Holding N.V. is steeds de algemeen directeur.

- Bij de hoofdenootschap DELA Natura is de benoeming van twee statutair directeuren en de instelling van een raad van commissarissen verplicht gesteld op grond van de Wet op het financieel toezicht (Wft). Deze raad van commissarissen is dezelfde als bij de coöperatie en de holding. De directie van de hoofdenootschap is steeds gehouden de voorafgaande goedkeuring te vragen zowel aan de raad van commissarissen als aan de algemene vergadering voor die besluiten die staan genoemd in de statuten van de hoofdenootschap en/of in een afzonderlijk schriftelijk besluit van de raad van commissarissen en van de algemene vergadering. De facto geldt het goedkeuringssysteem via de algemene vergadering naar boven, omdat bij elke tussenstap vanaf de onderste venootschap in de keten steeds een tussenliggend besluit van de algemene vergadering van de venootschap voor de aangegeven gevallen noodzakelijk is.
- De hoofdenootschappen DELA Uitvaartverzorging N.V. en DELA Holding Belgium N.V. kennen geen raad van commissarissen.

B.1.3. Bestuurs- en organisatiestructuur

De bestuurs- en organisatiestructuur is erop gericht om verantwoordelijkheden zodanig te beleggen dat doelen en werkzaamheden binnen de hele organisatie in overeenstemming zijn met het algemene beleid. Hiermee wordt tevens geregeld dat op een efficiënte en effectieve wijze voldaan wordt aan alle belangrijke verplichtingen.

B.1.3.1. Besturingsstructuur

De coöperatie kent vier statutaire organen, te weten de algemene vergadering, de vertrouwenscommissie uit de algemene vergadering, de raad van commissarissen en het bestuur. In de navolgende paragrafen worden de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de verschillende organen beschreven. Het bestuur en de raad van commissarissen hebben telkens een passende interactie met de andere statutaire organen, als ook met de directieleden van de zelfstandige bedrijfsonderdelen (hierna: ZBO's) en andere leidinggevendenden binnen de organisatie die behoren tot het tweede echelon. Met dit besturingsmodel is een deskundige en evenwichtige bedrijfsvoering met adequate checks en balances gewaarborgd.

Leden

Volgens artikel 4 van de statuten kunnen alleen natuurlijke personen lid zijn van de coöperatie. Om lid te kunnen zijn, dienen zij met één of meer dochtermaatschappijen van de coöperatie een door de algemene vergadering daarvoor aangewezen (verzekerings)overeenkomst te hebben gesloten.

Algemene vergadering

De algemene vergadering is het orgaan waarin leden van de coöperatie zeggenschap kunnen uitoefenen. In artikel 16 van de statuten staat beschreven dat de algemene vergadering wordt gevormd door een aantal – gelijk aan het aantal afdelingen - uit de leden van de coöperatie gekozen personen van 18 jaar of ouder. De coöperatie is verdeeld in afdelingen. Momenteel zijn er 40 afdelingen. Het aantal, de namen en grenzen van de afdelingen worden in het huishoudelijk reglement van de coöperatie vastgesteld. Ieder lid van de coöperatie behoort tot een afdeling. De leden van de coöperatie die binnen een afdeling vallen, kiezen uit hun midden een lid en een plaatsvervangend lid van de algemene vergadering. De wijze van verkiezing wordt geregeld bij huishoudelijk reglement. De verkiezing tot lid of plaatsvervangend lid van de algemene vergadering geldt voor de duur van vier jaren. Na afloop van deze termijn is herverkiezing voor maximaal drie termijnen mogelijk. Telkens wanneer verkiezing van de leden en de plaatsvervangende leden van de algemene vergadering moet plaatsvinden, meldt het bestuur (gedelegeerd door de raad van commissarissen) dit aan de leden door publicatie in het orgaan van de coöperatie en/of in dag- of weekbladen en/of op andere wijze met vermelding van het aantal, de namen en de grenzen van de afdelingen. Tevens stelt het bestuur (gedelegeerd door de raad van commissarissen) bij die mededeling per vacature een kandidaat aan de leden voor, met toevoeging van het bericht, dat de kandidaat verkozen zal zijn, tenzij de leden van de afdeling zich tegen hun verkiezing of de verkiezing van één van hen zullen verzetten. Voordat tot bedoelde mededeling over wordt gegaan, peilt het bestuur

(gedelegeerd door de raad van commissarissen) de mening van de vertrouwenscommissie. Zowel de leden als plaatsvervangende leden wonen de vergaderingen bij. De algemene vergadering vergadert onder voorzitterschap van de voorzitter van de raad van commissarissen.

De algemene vergadering vergadert zo vaak als de raad van commissarissen of het bestuur dit nodig acht. Jaarlijks worden ten minste twee algemene vergaderingen gehouden. Op grond van artikel 18 lid 2 van de statuten van de coöperatie vindt één vergadering uiterlijk in de zesde maand na het einde van het boekjaar plaats. Lid 3 van dat artikel bepaalt dat in deze vergadering het jaarverslag van het bestuur wordt besproken, door de raad van commissarissen verslag wordt uitgebracht van zijn bevindingen over het beleid van het bestuur in dat jaar en de jaarrekening wordt vastgesteld. Tevens wordt in die vergadering de decharge van de bestuurders en de commissarissen behandeld. In de andere vergadering van de algemene vergadering wordt de algemene vergadering geïnformeerd over de begroting voor het komende boekjaar, die is vastgesteld door het bestuur en goedgekeurd door de raad van commissarissen (artikel 9 lid 6 van de statuten van de coöperatie). Ten aanzien van verzekeringsovereenkomsten is, op grond van artikel 9c van de statuten van de coöperatie, goedkeuring van de algemene vergadering nodig voor besluiten van het bestuur die betrekking hebben op het wijzigen van bepalingen in verzekeringsovereenkomsten en het jaarlijks vaststellen van de winstdeling uit hoofde van de overeenkomsten. Dit geldt voor (verzekerings-)overeenkomsten waarin is bepaald dat deze eenzijdige wijziging alleen mogelijk is met goedkeuring van de algemene vergadering. De leden ontvangen alle informatie die ze nodig hebben om hun taak naar behoren uit te voeren. Alle besluiten worden, tenzij in de statuten anders is bepaald, genomen bij volstreekte meerderheid van stemmen. De leden van de raad van commissarissen en het bestuur zijn bij de algemene vergadering aanwezig. De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de algemene vergadering zijn vastgelegd in de statuten en in het huishoudelijk reglement van de coöperatie.

Vertrouwenscommissie

Op grond van artikel 24 van de statuten van de coöperatie is er een vertrouwenscommissie, bestaande uit vier leden, allen door de algemene vergadering uit haar midden gekozen. De vertrouwenscommissie heeft tot taak om, binnen het kader van de bevoegdheden van de algemene vergadering, een goede samenwerking te bevorderen van de algemene vergadering met het bestuur en met de raad van commissarissen. De vertrouwenscommissie wordt met het oog op haar taak door de raad van commissarissen uitgenodigd om voorafgaand aan iedere te houden algemene vergadering met de raad van commissarissen te vergaderen. Daarnaast vergadert de vertrouwenscommissie minimaal één keer per jaar met het bestuur van de coöperatie. Het bestuur en de raad van commissarissen stellen de vertrouwenscommissie in staat haar taak naar behoren te vervullen.

Raad van commissarissen

De raad van commissarissen houdt conform artikel 13 van de statuten toezicht op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in de coöperatie en de met haar verbonden ondernemingen. De raad van commissarissen staat het bestuur met raad terzijde. Bij de vervulling van hun taak richten de commissarissen zich naar de belangen van alle stakeholders die bij de coöperatie zijn betrokken (waaronder de leden, klanten en medewerkers) en in het bijzonder naar het belang van de coöperatie en de met haar verbonden ondernemingen. De raad van commissarissen bestaat uit een door die raad te bepalen aantal van ten minste vijf en ten hoogste zeven natuurlijke personen. Indien mogelijk zijn twee commissarissen afkomstig uit de leden of plaatsvervangend leden van de algemene vergadering. Na benoeming vervalt voor deze commissarissen het lidmaatschap van de algemene vergadering. De samenstelling van de raad van commissarissen is zodanig dat de combinatie van ervaring, deskundigheid en onafhankelijkheid van zijn leden voldoet aan de profielschets en de raad in staat stelt aan zijn diverse verplichtingen te voldoen.

De raad van commissarissen heeft een profielschets opgesteld van zijn omvang en samenstelling, rekening houdend met de aard van de onderneming, de werkzaamheden en de gewenste deskundigheid, ervaring en onafhankelijkheid van zijn leden. De raad van commissarissen evalueert deze profielschets periodiek. De commissarissen worden op voordracht van de raad van commissarissen benoemd door de algemene vergadering. Tot de taken en verantwoordelijkheden van de raad van commissarissen wordt onder meer gerekend: het houden van toezicht en controle op en het adviseren van het bestuur omtrent de realisatie van de doelstellingen van de coöperatie, de strategie

en de risico's verbonden aan de ondernemingsactiviteiten, de opzet en werking van de interne risicobeheersing en controlesystemen, toezien op duurzaamheidsprincipes, het financiële verslaggevingsproces, de naleving van de wet- en regelgeving en het risicomanagementbeleid.

Daarnaast zorgt de raad voor het naleven en handhaven van de corporate governance structuur, het goedkeuren van de jaarrekening, begroting en kapitaalinvesteringen, het selecteren en aanstellen van de externe accountant, het goedkeuren van de risicobereidheid, het voordragen van leden van het bestuur voor benoeming en ontslag en het vaststellen van het beloningsbeleid. Ook evalueert de raad het functioneren van het bestuur. De voorzitter van de raad is aanspreekpunt voor vermeende onregelmatigheden die het functioneren van leden van het bestuur betreffen.

Bij een vacature in de raad van commissarissen meldt de raad dit aan de algemene vergadering, de ondernemingsraad, het bestuur en de vertrouwenscommissie. De raad van commissarissen informeert deze organen op tijd over de reden van de vacature en het tijdstip waarop deze moet worden ingevuld. De leden van de algemene vergadering, de ondernemingsraad en het bestuur kunnen de raad van commissarissen personen aanbevelen voor de invulling van de vacature. De raad van commissarissen selecteert en draagt kandidaten voor benoeming voor aan de algemene vergadering. Commissarissen nemen zitting voor een periode van maximaal vier jaar en zij komen daarna twee keer in aanmerking voor herbenoeming, met dien verstande dat de zittingsperiode van een lid nooit langer kan zijn dan twaalf jaar, waarbij de laatste termijn voor twee jaar is en na evaluatie nogmaals met twee jaar kan worden verlengd. De raad van commissarissen is zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn functioneren en evalueert dit periodiek.

De raad van commissarissen vergadert zes maal per jaar met het bestuur en verder zo vaak als een of meer van zijn leden dit noodzakelijk acht. De raad van commissarissen kan in zijn vergadering slechts rechtsgeldige besluiten nemen, indien een gewone meerderheid van zijn leden aanwezig of vertegenwoordigd is. De raad van commissarissen besluit bij gewone meerderheid van de uitgebrachte stemmen.

Op grond van artikel 5 van het Reglement Raad van Commissarissen stelt de raad van commissarissen uit zijn midden een auditcommissie, een risicocommissie en een remuneratie- en benoemingscommissie samen. De commissies bereiden, binnen hun taakgebied, de besluitvorming van de raad van commissarissen voor en adviseren de raad van commissarissen, met dien verstande dat de raad van commissarissen verantwoordelijk blijft voor alle besluiten.

De auditcommissie en de risicocommissie bestaan elk uit ten minste drie leden van de raad van commissarissen. In de vergadering van de raad van commissarissen doen zij elk verslag van hun vergadering. Het aantal leden wordt bepaald door de raad van commissarissen. Het collectief van de leden van de auditcommissie heeft relevante kennis en ervaring op financieel terrein en ten aanzien van administratieve processen en audit. Het collectief van de leden van de risicocommissie heeft relevante kennis- en ervaring op het terrein van risicomanagement. De raad van commissarissen wijst uit een van de leden van de afzonderlijke commissies iemand aan als voorzitter van de commissies. De voorzitter van de raad van commissarissen mag geen voorzitter van één van beide commissies zijn. De auditcommissie en de risicocommissie vergaderen elk viermaal per jaar, twee weken voorafgaand aan een vergadering van de raad van commissarissen. In de vergadering van de raad van commissarissen doen zij verslag van de beraadslagingen. Bij de vergaderingen van de auditcommissie en de risicocommissie is het bestuur aanwezig. Bij de vergadering van de auditcommissie zijn op verzoek tevens aanwezig de manager van de interne auditfunctie en de financieel directeurs van DELA Nederland en DELA België. Ook is de externe accountant bij ten minste twee vergaderingen van de auditcommissie per jaar aanwezig. Bij de vergadering van de risicocommissie zijn op verzoek de manager van de interne auditfunctie, de manager Vermogensbeheer, de manager Financial riskmanagement en actuariaat, de financial riskmanager, de operational riskmanager, de compliance functie (ingevuld door de compliance riskmanager) en de actuariële functie aanwezig.

De remuneratie- en benoemingscommissie bestaat uit de voorzitter van de raad van commissarissen en één of meer door de raad van commissarissen uit zijn midden benoemde leden. Het aantal leden van de commissie wordt bepaald door de raad van commissarissen. De voorzitter van de raad van commissarissen is voorzitter van de commissie. De commissie is verantwoordelijk voor het voorbereiden van beslissingen over benoeming en functioneren van leden van de raad van commissarissen en leden van het bestuur en voor het voorbereiden van beslissingen over de beloning van de raad van commissarissen, van de leden van het bestuur en de medewerkers van de coöperatie, inclusief beslissingen aangaande het beloningsbeleid die gevolgen hebben voor de risico's en de risicobeheersing van de coöperatie en voor

het monitoren daarvan. Zij vergadert ten minste driemaal per jaar, in beginsel twee weken voorafgaand aan een vergadering van de raad van commissarissen. In de vergadering van de raad van commissarissen doet zij verslag van haar vergadering. Bij de vergadering van de remuneratie- en benoemingscommissie zijn ten minste twee bestuurders aanwezig en op verzoek tevens de directeurs HR van DELA Nederland en DELA België.

Bestuur

Op grond van de statuten van de coöperatie (artikel 9) zijn de bestuurders verantwoordelijk voor het besturen van de coöperatie, de algemene gang van zaken van de coöperatie en haar dochtermaatschappijen alsmede het beheer van het vermogen van de coöperatie. Het bestuur richt zich bij de vervulling van zijn taak naar het belang van de coöperatie. Het weegt daartoe de in aanmerking komende belangen van alle bij de coöperatie betrokkenen, waaronder de leden en medewerkers, af. Hierbij wordt rekening gehouden met de continuïteit van de onderneming, de maatschappelijke omgeving waarin de onderneming functioneert, wet- en regelgeving en codes die van toepassing zijn. Het bestuur moet zich gedragen naar de aanwijzingen van de raad van commissarissen met betrekking tot de algemene lijnen van het te voeren beleid. Het bestuur kent een reglement (Reglement bestuur coöperatie). Dit geeft onder meer regels omtrent de vergadering en besluitvorming door het bestuur. Dit reglement wordt jaarlijks geëvalueerd en waar nodig aangepast.

De bestuursvoorzitter wordt aangewezen door de raad van commissarissen en is het eerste aanspreekpunt voor de raad van commissarissen. Bij zijn afwezigheid neemt de vicevoorzitter van het bestuur de taken waar. De taak van de bestuursvoorzitter omvat naast het coördineren van het bestuursbeleid onder meer de verantwoordelijkheid voor het doelmatig functioneren van het bestuur, het tijdig tot stand doen komen van het strategisch plan en de begroting, het toezicht op het behoorlijk functioneren van de externe accountant van de coöperatie alsmede op het uitbrengen van diens verslag aan de algemene vergadering. Daarnaast onderhoudt de bestuursvoorzitter intensieve contacten met de voorzitter van de raad van commissarissen. De bestuurders worden, zoals bepaald in artikel 8 van de statuten van de coöperatie, door de algemene vergadering benoemd en ontslagen op voordracht van de raad van commissarissen.

De coöperatie wordt vertegenwoordigd door het bestuur, zo bepaalt artikel 10 van de statuten van de coöperatie. De bestuursleden zijn gezamenlijk bevoegd. Het bestuur van de coöperatie vormt tevens het bestuur van DELA Holding N.V., waarin de bestuursvoorzitter zelfstandig bevoegd is. De interne bevoegdhedenregeling van DELA beperkt de bevoegdheid van de bestuursvoorzitter tot een bepaald bedrag. De andere bestuurders zijn binnen DELA Holding N.V. gezamenlijk bevoegd en hebben een volmacht tot een bepaald bedrag. Dit blijkt uit de inschrijvingen van de coöperatie en DELA Holding N.V. bij de Kamer van Koophandel en is vastgelegd in de interne bevoegdhedenregeling.

Het bestuur zet de strategie en het beleid uit en is verantwoordelijk voor het realiseren van de doelstellingen en de daaruit voortvloeiende resultatenontwikkeling. In deze context zijn de sleuteltaken van het bestuur onder meer:

Strategie

- algemene leiding over de bedrijfsactiviteiten;
- vaststellen van de strategische visie en richting;
- uitdragen van de troeven en kernwaarden;
- instellen van een management development programma;
- interne en externe corporate communicatie.

Besluiten op groepsniveau

- het goedkeuren van jaarplannen en het beschikbaar stellen van de benodigde middelen;
- het (doen) realiseren van managementinformatie en beoordelen van de resultaten ten opzichte van gestelde doelstellingen, benchmarks en marktontwikkelingen;
- het bepalen van de risicobereidheid van de organisatie;
- het beheersen van de risico's verbonden aan de ondernemingsactiviteiten;
- het (doen) uitvoeren van onafhankelijke audits en kwaliteitsonderzoeken;
- het nemen van besluiten ten aanzien van organisatie, statutaire zaken, fiscale zaken, financieel beleid, productintroducties, prijsbeleid;
- het vaststellen van arbeidsvoorwaarden en de beloningen.

Verantwoording

- opstellen van de jaarrekening en het rapporteren van maandcijfers;
- toezien op de naleving van alle relevante wet- en regelgeving;
- rapporteren aan toezichthouders, hiervoor zijn eerstverantwoordelijken aangewezen.

B.1.3.2. Organisatiestructuur

De interne governancevereisten zijn afgestemd op de structuur, de activiteiten en de risico's van DELA en de daarmee verbonden bedrijfsonderdelen. De bedrijfsonderdelen houden daarbij rekening met een passende structuur en organisatie voor het risicomanagement op groepsniveau en met een duidelijke toewijzing van verantwoordelijkheden tussen alle onderdelen. De bedrijfsonderdelen dienen bij het inrichten van haar eigen governancestelsel geen afbreuk te doen aan de verantwoordelijkheden van het bestuurlijk, beleidsbepalend of toezichthoudend orgaan van elke entiteit. De verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden is zodanig dat er geen belangenverstrengeling optreedt die een potentieel risico inhoudt voor de continuïteit, het vermogen/resultaat of het klantbelang op de langere termijn. De volledige organisatiestructuur is vastgelegd in organogrammen.

DELA

DELA Coöperatie en haar onderliggende bedrijfsonderdelen vormen tezamen DELA. De bestuurders zijn onafhankelijk en worden benoemd door de algemene vergadering, op voordracht van de raad van commissarissen. De portefeuillevindeling op groepsniveau is als volgt.

- Bestuursvoorzitter / CEO: strategie en algemeen beleid, internationalisatie, HR beleid, IT-beleid, bestuurszaken, juridische zaken en internal audit. Eerstverantwoordelijke voor de ZBO's DELA Nederland en DELA België.
- Bestuurder en vicevoorzitter/CCO: strategie en algemeen beleid, coöperatie en verzekeren, uitvaartdiensten en uitvaartverzorging, klantstrategie en innovatie. Eerstverantwoordelijke voor Voor Elkaar Holding N.V.
- Bestuurder/CFRO: strategie en algemeen beleid, financieel beleid, tax, riskmanagement, actuariaat, vermogensbeheer, tweedelijnsfuncties (actuariële functie, financieel en operationeel risicomanagement, compliance risicomanagement) en de functionaris gegevensbescherming. Eerstverantwoordelijke voor DELA Duitsland.

Zelfstandige bedrijfsonderdelen

DELA kent zelfstandige bedrijfsonderdelen (ZBO's). Een ZBO kent een eigen directieteam, dat rapporteert aan het bestuur. Binnen het bestuur is één bestuurslid aangewezen dat als eerstverantwoordelijke optreedt richting een ZBO. Het directieteam heeft een reglement waarin verantwoordelijkheden en bevoegdheden van het team zijn geregeld. Het directieteam van een ZBO draagt zorg voor het uitvoeren van de strategie, stuurt aan en verzorgt managementinformatie ten behoeve van de consolidatie, draagt zorg voor het afhandelen van formele/juridische zaken en voor juiste besluitvorming zoals opgenomen in de statuten van het bedrijfsonderdeel en het reglement. Per einde boekjaar kent DELA twee ZBO's, zijnde DELA Nederland en DELA België.

DELA Nederland

Bij DELA Nederland vormen de voorzitter en de vicevoorzitter van het bestuur samen met zes operationele directeuren het directieteam van DELA Nederland. De bestuurders hebben binnen DELA Nederland de volgende portefeuilles:

- Bestuursvoorzitter / directievoorzitter: Algemeen beleid, Corporate communicatie, Inkoop en Juridische zaken.
- Bestuurder en vicevoorzitter: Klantencontactcentrum en Klantintelligentie.

Het directieteam Nederland bestaat naast de bestuursleden uit de volgende directeuren:

- CFO DELA Nederland (Finance & Control)
- Directeur Coöperatie en Verzekeren (klantgerichte en procesgerichte afdelingen van verzekeren)
- Directeur Uitvaartverzorging (klantgerichte afdelingen van uitvaartverzorging)
- Directeur Uitvaartdiensten
- Directeur Informatietechnologie
- Directeur Human Resources

De directeuren Informatietechnologie en Human Resources rapporteren aan de Bestuursvoorzitter, de CFO DELA Nederland aan de CFRO en de directeuren Coöperatie en Verzekeren, Uitvaartverzorging en Uitvaartdiensten rapporteren aan de vicevoorzitter van het Bestuur. Organisatorisch gezien bestaat DELA Nederland uit DELA Natura (exclusief het Belgische en het Duitse bijkantoor) en DELA Uitvaartverzorging N.V. met hun onderliggende vennootschappen.

De directie van DELA Natura wordt gevormd door DELA Holding N.V., de vicevoorzitter van het bestuur en de CFRO. Zij zijn als zodanig de beleidsbepalers van deze N.V. Tevens is de directeur Coöperatie en Verzekeren beleidsbepaler en als titulair directeur ingeschreven bij de Kamer van Koophandel.

DELA België

DELA België, bestaande uit de Belgische verzekeringsactiviteiten die zijn ondergebracht bij DELA Natura en uitvaartverzorgingsactiviteiten die onderdeel zijn van Belgische vennootschappen (hoofdvennootschap is DELA Holding Belgium N.V.), wordt geleid door de CEO van DELA België. Hij leidt samen met het directieteam België de bedrijfsvoering van DELA België. De CEO van DELA België is, voor wat betreft de verzekeringsactiviteiten, werkzaam binnen het bijkantoor van DELA Natura en is hiervoor ook de wettelijk vertegenwoordiger. Dit betekent dat de verzekeringsactiviteiten gevoerd worden onder de vergunning die is afgegeven door De Nederlandsche Bank en dat, wat betreft het prudentieel toezicht, de activiteiten onder toezicht staan van De Nederlandsche Bank. Voor wat betreft het gedragstoezicht legt DELA België verantwoording af aan de Belgische Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA).

Het directieteam België bestaat uit de volgende directeuren:

- Directievoorzitter / CEO
- CFO (finance & control, inkoop, vastgoed en facilitair bedrijf)
- CIO (informatietechnologie)
- Directeur Verzekeren
- Directeur Verzorgen
- Directeur HR

DELA Duitsland

De marketing- en salesactiviteiten en verzekeringsactiviteiten in Duitsland vinden plaats via een bijkantoor in Düsseldorf (artikel 2:115 Wft). Deze activiteiten worden geleid door de CEO van DELA Duitsland. De wettelijke vertegenwoordiging voor het bijkantoor in Duitsland is belegd bij de CFRO. Alle overige activiteiten vinden op het hoofdkantoor van DELA Natura in Eindhoven plaats (waaronder vermogensbeheer en financieel risicomanagement / actuariaat). In beginsel vallen de activiteiten in Duitsland onder het groepsbeleid van DELA. Het gedragstoezicht vindt plaats door de BaFin in Duitsland.

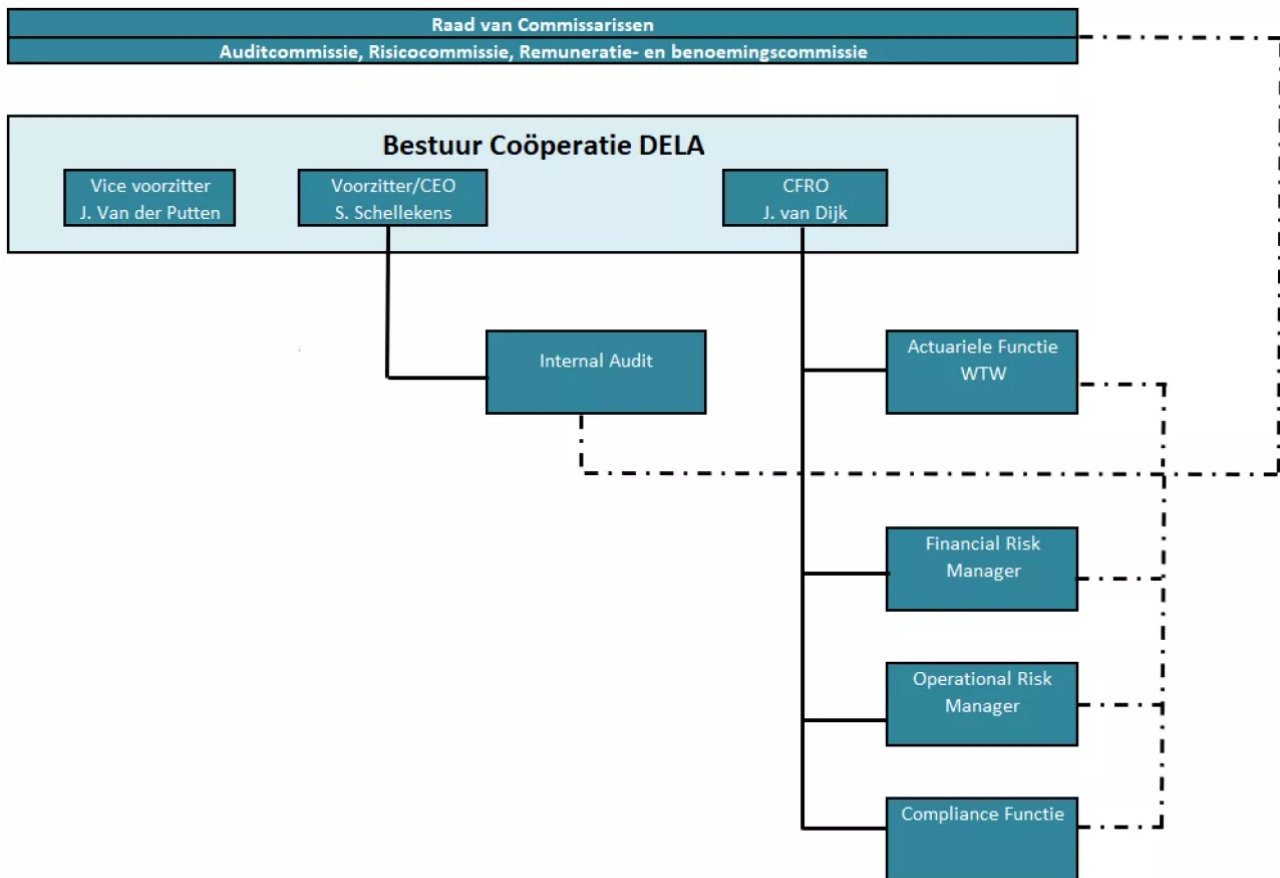
Voor Elkaar Holding

In 2022 is Voor Elkaar Holding N.V. opgericht om solidariteit en coöperatief ondernemen in Nederland te vergroten. Dit gebeurt door het oprichten of investeren in partijen met sociale missies die mensen helpen die er alleen voor staan. Deze holding heeft op dit moment 100% belang in Fello B.V. alsmede participaties in Salarise en Prikk1.

Groepsfuncties

DELA kent een aantal groepsfuncties. Zij richten zich op de Coöperatie en haar onderliggende bedrijfsonderdelen. Het bestuur is verantwoordelijk voor het beleggen van de groepsfuncties. De groepsfuncties zijn vooralsnog belegd in Nederland. Het betreft een aantal functies in de eerste lijn en functies in de tweede en derde lijn, zijnde de operational riskmanagementfunctie, de financial riskmanagementfunctie, de actuariële functie, de compliance functie en de internal auditfunctie. De tweedelijns groepsfuncties houden voor het eigen verantwoordelijkheidsgebied toezicht op de ZBO's en bijkantoren. De ZBO's en bijkantoren zijn zelf verantwoordelijk voor een inrichting die passend is voor een doeltreffend en doelmatig toezicht. Hiertoe hebben de ZBO's functionarissen in dienst die adviseren over en zorg dragen voor de implementatie van de zaken waarop de tweedelijnsfuncties vanuit DELA toezien. De ZBO's kennen vooralsnog niet zelfstandig tweedelijnsfuncties en een derdelijnsfunctie maar gebruiken daarvoor de groepsfuncties. De

administraties worden per ZBO uitgevoerd, tenzij deze decentrale verwerking niet kostenefficiënt is. In de onderstaande figuur is het organisatieschema opgenomen ten aanzien van de posities van de personen die sleutelfuncties vervullen. Daarna worden de overige groepsfuncties toegelicht.

DELA kent de volgende eerste lijns groepsfuncties.

- Reporting & control: deze functie is belegd bij de afdeling reporting & control. De ZBO's dienen zelf zorg te dragen voor een adequate reporting & controlinrichting. De reporting & controlafdeling van een ZBO wordt functioneel aangestuurd door reporting & control voor wat betreft het samenstellen van de (geconsolideerde) jaarrekening, het bepalen van groepswaarderingsgrondslagen, het verzorgen van de bedrijfsplanning (jaarplannen en begroting), het verzorgen van de managementrapportages (maand- en kwartaalrapportages) en het verzorgen van rapportages voor de toezichthouders. Hiervoor levert reporting & control instructies en formats aan de reporting & controlafdeling van de ZBO's. De (management)rapportages voor de ZBO's zelf worden door de reporting & controlafdeling van de desbetreffende ZBO verzorgd.
- Accounting: deze functie is belegd bij de afdeling accounting. Daarnaast dragen de ZBO's zelf zorg voor het inrichten van een accountingafdeling. Deze afdeling is verantwoordelijk voor de (interne) administratie, het verzorgen van de consolidatie van financiële rapportages en het treasury proces per bedrijfsonderdeel. Het betalingsproces en de autorisaties van betalingen zijn per zelfstandig bedrijfsonderdeel ingeregeld. De inrichting van het grootboek wordt door de groepsfunctie bepaald, al kan het zijn dat voor wettelijke voorschriften in een bepaald land hiervan afgeweken wordt. De ZBO dient dan zorg te dragen voor een rapportage op basis van de instructies/richtlijnen van de groepsfunctie.
- Vermogensbeheer / treasury: deze functie is belegd bij de afdeling vermogensbeheer. Alle beschikbare gelden van het verzekeringsbedrijf en alle overtollige liquide middelen (niet nodig voor de normale bedrijfsuitoefening) van de uitvaartbedrijven worden centraal door deze functie belegd en beheerd op basis van het groepsbeleggingsbeleid.
- Financial riskmanagement en actuariaat: deze functie is belegd bij de afdeling FRMA. Deze groepsfunctie is verantwoordelijk voor de Solvency-II werkzaamheden en -rapportages van DELA aan DNB en adviseert het bestuur omtrent de solvabiliteitspositie, nieuwe verzekeringsproducten en de premiestelling daarvan. Daarnaast dragen de ZBO's zelf zorg voor het uitvoeren van de overige taken op het gebied van risicomanagement en actuariaat, zoals het bepalen van de technische voorzieningen t.b.v. de jaarrekening en beheer van de verzekeringsproducten.

Managers binnen de ZBO's

Managers van afdelingen rapporteren aan de desbetreffende portefeuillehouder. De operationele aansturing in de afdelingen vindt plaats door deze managers. De besluitvormende bevoegdheid van de managers is beperkt tot operationele beslissingen. Verder werken de managers van de afdelingen samen in een coördinerend managementoverleg binnen elke sector. Ook kent DELA multidisciplinaire stuur- en werkgroepen. Daarnaast zijn er stafafdelingen en afdelingen die ondersteunende diensten leveren voor het bedrijf. Onderwerpen ter bespreking binnen het bestuur en de directieteams worden door de verantwoordelijke portefeuillehouder (lid bestuur dan wel directieteam) ingebracht. Ook managers kunnen, na overleg met de desbetreffende directeur, onderwerpen ter bespreking inbrengen in de betreffende directie- of MT-vergadering.

Governance op beleggingen

De beleggingsactiviteiten zijn voor DELA in Nederland geconcentreerd. De afdeling vermogensbeheer wordt aangestuurd door de Chief Investment Officer (CIO). De CIO rapporteert aan de CFRO.

DELA heeft een beleggingsadviescommissie (BAC). De BAC heeft een adviserende en toetsende rol richting het bestuur op het gebied van beleggingen. Daarnaast wordt de BAC advies gevraagd omtrent beleidsvoorstellen, beleidswijzigingen, en uitvoering van het beleid op dit gebied. Als de BAC een advies geeft dat door het bestuur wordt afgewezen, dient dit door het bestuur bij de raad van commissarissen te worden gemeld. De BAC heeft ten minste eenmaal per jaar overleg met de raad van commissarissen, het bestuur en de Chief Investment Officer. De BAC heeft expliciet de rol van adviseur en toetst of de beleggingsvoorstellen consistent, compleet en deugdelijk zijn. Het bestuur en de raad van commissarissen behouden hun eigen verantwoordelijkheden. De BAC is samengesteld uit minimaal drie externe leden. De leden worden benoemd door de raad van commissarissen op voordracht van het bestuur.

Het bestuur rapporteert in elke vergadering met de raad van commissarissen over de beleggingsresultaten en de strategische beleggingsbeslissingen. Ook legt zij het beleggingsbeleid minimaal eenmaal per jaar ter goedkeuring voor aan de raad van commissarissen. De raad toetst of de uitgevoerde beleggingsactiviteiten passen binnen het overeengekomen beleid.

Governance op Voor Elkaar Holding N.V.

De activiteiten van Voor Elkaar Holding N.V. worden aangestuurd door de adjunct-directeur VEH.

DELA heeft een investeringsadviescommissie (IAC) aangesteld. De IAC heeft een adviserende en toetsende rol richting het bestuur op het gebied van investeringen in nieuwe solidaire activiteiten door Voor Elkaar Holding N.V. Daarnaast wordt de IAC advies gevraagd omtrent beleidsvoorstellen, beleidswijzigingen, en uitvoering van het beleid op dit gebied. Als de IAC een advies geeft dat door het bestuur wordt afgewezen, dient dit door het bestuur bij de raad van commissarissen te worden gemeld. De IAC heeft ten minste eenmaal per jaar overleg met de raad van commissarissen, het bestuur en de directeur VEH. De IAC heeft expliciet de rol van adviseur en toetst of de investeringsvoorstellen consistent, compleet en deugdelijk zijn. Het bestuur en de raad van commissarissen behouden hun eigen verantwoordelijkheden. De IAC is samengesteld uit minimaal drie externe leden. De leden worden benoemd door de raad van commissarissen op voordracht van het bestuur.

Het bestuur rapporteert in elke vergadering met de raad van commissarissen over de activiteiten en de strategische investeringsbeslissingen. De raad van commissarissen toetst of de uitgevoerde activiteiten passen binnen de strategie.

Groepsbeleid en beleid ZBO

Beleid dat geldt voor heel DELA valt onder de verantwoordelijkheid van het bestuur en is groepsbeleid. Beleid dat betrekking heeft op een ZBO valt onder de verantwoordelijkheid van het directieteam van de ZBO. Er kan groepsbeleid zijn waarvoor een groepsfunctie is benoemd. Ook kan er groepsbeleid zijn waarvoor geen groepsfunctie is benoemd. Groepsbeleid omschrijft in elk geval de doelstelling van het beleid en op welke wijze de ZBO's deze doelstelling van het beleid dienen te borgen. De directieteams van de ZBO's stellen binnen deze kaders een eigen beleid op. Als groepsbeleid (buiten de beleidsstukken van de tweede en derde lijn) zijn aangemerkt:

- Merkenbeleid
- IT-beleid
- Beloningsbeleid
- Securitybeleid (informatiebeveiliging en BCM)
- Privacybeleid
- Kapitaalbeleid en kapitaalbeheerbeleid
- Beleggingsbeleid
- Datamanagementbeleid
- ORSA-beleid
- ALM-beleid
- Risicomanagementbeleid
- Beleid interne beheersing
- Beleid Sanctieregelgeving
- Inkoop- en uitbestedingsbeleid
- Beleid documentatiebeheer

De bedrijfsonderdelen houden rekening met een passende structuur en organisatie voor het risicomanagement op groepsniveau en met een duidelijke toewijzing van verantwoordelijkheden tussen alle onderdelen. De bedrijfsonderdelen dienen bij het inrichten van hun eigen governancestelsel geen afbreuk te doen aan de verantwoordelijkheden van het bestuurlijk, beleidsbepalend of toezichhoudend orgaan van elke andere entiteit. De verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden is zodanig dat er geen belangenverstrengeling optreedt die een potentieel risico inhoudt voor de continuïteit, vermogen/resultaat of klantbelang op de langere termijn. De volledige organisatiestructuur is vastgelegd in organogrammen.

B.1.4. Economische structuur

De economische structuur bepaalt waar de economische resultaten worden gerealiseerd en het vermogen is gealloceerd. De financiële gegevens van DELA, haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarover zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, worden opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarop DELA overheersende zeggenschap, direct of indirect, kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of doordat zij op enig andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op balansdatum. De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarover DELA een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld.

Wanneer er sprake is van een belang in een joint venture, wordt het desbetreffende belang proportioneel geconsolideerd. Van een joint venture is sprake indien als gevolg van een overeenkomst tot samenwerking de zeggenschap door de deelnemers gezamenlijk wordt uitgeoefend.

B.1.5. Beloningsbeleid

DELA heeft haar beloningsbeleid gebaseerd op de strategie, de risicobereidheid, de doelstellingen en de langetermijnbelangen. Dat wil zeggen dat het businessmodel, in het bijzonder de langetermijnverplichtingen jegens haar leden en verzekeren, centraal staat in de vormgeving van het beloningsbeleid. Verder wordt rekening gehouden met marktconformiteit, waardoor de totale beloning (vast en eventueel variabel) die geboden wordt en de groeimogelijkheden van die totale beloning zich passend verhouden tot de gedefinieerde externe markt (die regelmatig extern geëvalueerd wordt), functiezwaarte en geleverde prestaties. Dit is vastgelegd in het Beloningsbeleid DELA Groep. Binnen de ZBO's wordt een decentraal beloningsbeleid gevoerd. Dit voldoet aan de uitgangspunten van het groepsbeleid.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het vaststellen, uitvoeren en het periodiek evalueren van het beloningsbeleid in het algemeen en ten aanzien van de zogenaamde identified staff, zijnde medewerkers met een grote materiële invloed op het risicoprofiel (waaronder het bestuur, de directieteams, hoger management en de sleutelfuncties). De raad van commissarissen ziet erop toe dat DELA een zorgvuldig, beheerst en duurzaam beloningsbeleid voert dat in lijn is met de langetermijnstrategie, de risicobereidheid, de doelstellingen en kernwaarden en niet aanmoedigt tot het nemen van meer risico's dan aanvaardbaar is en dat belangenconflicten worden voorkomen. De remuneratie- en benoemingscommissie van de raad van commissarissen fungeert als de adviseur van de raad van commissarissen op het gebied van het benoemings- en beloningsbeleid en bereidt besluitvorming hierover voor. Het bestuur is verantwoordelijk voor de uitvoering van het door de raad van commissarissen vastgestelde beloningsbeleid en voor het doen van voorstellen hierover.

Om zowel de raad van commissarissen, de remuneratie- en benoemingscommissie en het bestuur adequaat en effectief te ondersteunen in hun taken en verantwoordelijkheden op het gebied van beloningsbeleid, is er een commissie governance beloningsbeleid. Deze commissie bestaat uit de compliance riskmanager, de financial riskmanager, de operational riskmanager, de manager FRMA, de manager bestuurszaken en de directeur van HR van DELA Nederland. De coördinatie ligt in handen van laatstgenoemde. De manager IAD zit als toehoorder bij de vergaderingen van de commissie. De commissie kent een reglement (Reglement commissie governance beloningsbeleid) en rapporteert aan de bestuursvoorzitter, maar heeft ook een rechtstreekse rapportagelijijn en escalatiemogelijkheid naar de voorzitters van de remuneratie- en benoemingscommissie en de raad van commissarissen en kan gevraagd en ongevraagd adviseren en informeren over het beloningsbeleid. Daarnaast heeft de commissie governance beloningsbeleid een belangrijke rol bij de inrichting en het onderhoud van de governance, de processen, het risico en het controleraamwerk op het gebied van beloning. De raad van commissarissen ziet erop toe dat de commissie governance beloningsbeleid en ieder individueel lid met voldoende onafhankelijkheid en autoriteit kan opereren.

Bovenstaande zaken staan beschreven in de beleidsnotitie 'Beloningsbeleid DELA Groep'.

Beloning bestuurders en commissarissen gedurende het boekjaar

De bezoldiging van de bestuurders kent vanaf 2024 enkel een vaste component. De bestuurders ontvangen geen representatievergoeding noch aandelen of opties. De retentieperiode voor het voorwaardelijke deel van de variabele beloning met betrekking tot de jaren voorafgaand aan 2024 bedraagt drie jaar.

De bedragen die hierna worden genoemd zijn in eenheden van € 1.000.

De bezoldiging van de bestuurders in het boekjaar bedroeg aan vaste beloning € 1.177 (2022: € 1.142), aan uitgekeerde variabele beloning € 144 (2022: € 180) en aan bijdrage pensioenen € 262 (2022: € 241).

De bezoldiging van de commissarissen (van DELA Coöperatie, DELA Holding en DELA Natura tezamen) in het boekjaar bedroeg € 229 (2022: € 268). In 2022 was er nog een commissaris voor Yarden Holding B.V. In 2023 is dat niet meer het geval.

B.2. Deskundigheids- en betrouwbaarheidsvereisten

B.2.1. Inrichting three lines of defense

Er wordt het three lines of defense model gehanteerd om een goed evenwicht te realiseren tussen ondernemerschap en controle- en risicobeheersing:

- de first line of defense bestaat uit het lijnmanagement dat de eerste verantwoordelijkheid heeft voor de resultaten, operaties, naleving van wet- en regelgeving en effectieve controle van risico's die van toepassing zijn voor hun business;
- de second line of defense bestaat uit de riskmanagement functie (bestaande uit de financial riskmanagementfunctie en de operational riskmanagementfunctie), de compliance functie en de actuariële functie, die gezamenlijk de verantwoordelijkheid hebben om het lijnmanagement te ondersteunen ten aanzien van risicobeheersing. De second line adviseert ten aanzien van risico's en bewaakt de opvolging c.q. implementatie van deze adviezen;
- de third line of defense wordt ingevuld door de internal auditfunctie. Internal audit beoordeelt de adequaatheid en doeltreffendheid van het interne controlesysteem en andere onderdelen van het governancestelsel. Zij werkt onafhankelijk binnen de organisatie en heeft een passende status om opdrachten onafhankelijk te kunnen uitvoeren.

De rollen en verantwoordelijkheden van deze functies zijn uitgewerkt in charters.

B.2.2. Sleutelfuncties

De Solvency-II-regelgeving stelt specifiek eisen aan de inrichting van de sleutelfuncties. De sleutelfuncties zoals bedoeld in Solvency-II-regelgeving worden ingevuld door de financial riskmanagementfunctie, de operational riskmanagementfunctie, de compliance functie en de actuariële functie (uitbesteed) (alle vier rapporterend aan de CFRO), alsmede de manager internal audit (rapporterend aan de bestuursvoorzitter).

B.2.3. Geschiktheid bestuur, directie, raad van commissarissen en sleutelfunctionarissen

Voor een goed bestuur is het van belang dat het bestuur en de directies geschikt, deskundig en vakbekwaam zijn. Ook voor de raad van commissarissen gelden deze eisen m.b.t. geschiktheid, deskundigheid en vakbekwaamheid om adequaat toezicht te kunnen uitoefenen op de coöperatie en de onderliggende ondernemingen. Het beleid voor deskundigheid en geschiktheid is mede gebaseerd op de Beleidsregel Geschiktheid 2012 van De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten. Deze beleidsregel beschrijft het kader dat de AFM en DNB gebruiken bij de geschiktheidstoetsingen van beleidsbepalers in de financiële sector. Indien de AFM en DNB de beleidsregel wijzigen op basis van aanpassingen in nationale en Europese wet- en regelgeving zal DELA dit nieuwe kader hanteren.

Dat betekent dat er eisen gesteld worden aan de samenstelling en geschiktheid van zowel het collectief als de individuele bestuurders en commissarissen. Deskundigheid bestaat uit kennis, vaardigheden en professioneel gedrag. Deskundigheid blijkt uit opleiding, werkervaring en competenties van bestuurders en commissarissen. Kennis gaat over wat iemand weet en welke inhoudelijke inzichten men heeft. Vaardigheden geven aan wat iemand kan en worden ingezet om in bepaalde situaties bepaald gedrag te laten zien. Gedrag komt van binnenuit en wordt bepaald door karakter en

gehanteerde normen en waarden. Voor zover het betrekking heeft op de taken en verantwoordelijkheden van een bestuurder of commissaris, geldt dit ook voor professioneel gedrag. Het zijn de persoonlijke eigenschappen en gedragingen die de attitude reflecteren op de werkvloer en in relatie tot stakeholders.

In de beleidsnotities ‘Samenstelling en geschiktheid raad van commissarissen’ en ‘Samenstelling en geschiktheid bestuur’ zijn de vereisten en de waarborgen voor de geschiktheid van deze organen vastgelegd. In deze beleidsnotities staat tevens beschreven hoe geborgd wordt dat aan de eisen van geschiktheid wordt voldaan. Op hoofdlijnen gebeurt dit door permanente educatie, door een jaarlijkse evaluatie van het functioneren van het bestuur en de raad van commissarissen en door het toepassen van het werving- en selectiebeleid bij de benoeming van een nieuwe commissaris en bij de aanstelling van een nieuwe bestuurder.

De sleutelfunctionarissen zoals bedoeld in Solvency-II volgen educatie die bijdraagt aan het op peil houden en uitbreiden van de kennis omtrent het vakgebied en de verzekeringsmarkt. Jaarlijks beoordeelt het bestuur of deze educatie in voldoende mate bijdraagt. DELA kent een pre- en in-employmentscreening waarbij onder meer de betrouwbaarheid van de sleutelfunctionarissen wordt getoetst. Waar vereist wordt de betrouwbaarheidstoets voorgelegd aan De Nederlandsche Bank. Ook deze sleutelfunctionarissen zijn onderworpen aan de integriteitscode en ook zij hebben de eed- of belofte afgelegd.

B.3. Risicomanagementsystemen

B.3.1. Inrichting in de organisatie

De inrichting van de Risk Management functie staat beschreven in het Financial Risk Management charter en Operational Risk Management charter. Samengevat kan de inrichting van de tweede en derde lijn worden weergegeven in het organogram in paragraaf B.1.3.2 onder het kopje groepsfuncties. Naast de verantwoordelijkheid voor de tweede en derde lijn zijn de verschillende bestuurs- c.q. directieleden tevens verantwoordelijk voor de 1e lijns activiteiten.

B.3.2. Verantwoordelijkheden en bevoegdheden

De Risk Management functie is verantwoordelijk voor de bewaking en effectieve werking van het risicomanagementsysteem en de bewaking van de beheersing van de risico's in de organisatie.

De Financial Risk Manager en de Operational Risk Manager opereren onafhankelijk van de eerste lijn.

Zoals toegelicht in hoofdstuk B.2 wordt binnen DELA het model van de three lines of defense gehanteerd om een goed evenwicht te realiseren tussen ondernemerschap en controle- en risicobeheersing. Het management als geheel is verantwoordelijk voor een adequate inrichting, uitvoering en evaluatie van de interne beheersing alsook het maken van de afweging tussen kansen, risico's en in te richten beheersmaatregelen (risicobereidheid, ook wel risk appetite). De directieteams en managementteams vertalen het risicomanagementbeleid naar een verdere concrete invulling. Hieronder verstaat DELA een vertaling van de kwalitatieve en kwantitatieve risicobereidheidstatements naar:

- risico-indicatoren (inclusief limieten en toleranties);
- passende beheersmaatregelen.

B.3.2.1. Bestuur Coöperatie DELA

Het bestuur is verantwoordelijk voor de inrichting en effectiviteit van een adequaat risicomanagementsysteem binnen DELA.

Binnen het bestuur is de CFRO verantwoordelijk voor de naleving van het risicomanagementbeleid en de borging ervan.

B.3.2.2. Lijnmanagement

Het lijnmanagement binnen DELA is primair verantwoordelijk voor de risico-identificatie en risicobeheersing.

De verantwoordelijkheid voor de vastlegging van de beheersmaatregelen ligt bij het lijnmanagement. De verantwoordelijkheid voor een adequate beheersing ligt eveneens bij de 1e lijn.

Daarnaast is het de verantwoordelijkheid van het lijnmanagement om de Financial Risk Manager dan wel de Operational Risk Manager tijdig en proactief te betrekken in ontwikkelingen en besluiten zodat deze in staat zijn tijdig een mening te vormen en advies te geven.

B.3.2.3. Risk Management functie

De Financial Risk Management functie en de Operational Risk Management functie zijn belegd binnen het 2e lijns risicomanagement en rapporteren aan het bestuur en aan de risicocommissie. De functies hebben tot doel het 1e lijns management te ondersteunen en adviseren bij het identificeren van relevante risico's en daarnaast de reeds bekende risico's alsmede de risicobereidheid te monitoren. Deze taken voeren zij ook uit voor de onderliggende bedrijfsonderdelen.

In de charters zijn voor deze functies op hoofdlijnen de verantwoordelijkheden vastgelegd. Beide functies kennen vergelijkbare verantwoordelijkheden maar hebben elk een beleidsterrein waarop zij functioneren. De Financial Risk Manager richt zich met name op de financiële risico's en de Operational Risk Manager richt zich met name op de operationele risico's. De Financial Risk Manager en de Operational Risk Manager hebben periodiek overleg waarin aandacht besteed wordt aan de aggregatie van verschillende risico's alsmede de compleetheid van de risicogebieden.

Om deze functies goed te kunnen uitvoeren is een functiebeschrijving opgesteld waarin de doelstelling van de functie, het takenpakket, bevoegdheden, verantwoordelijkheden, key performance indicatoren, resultaatgebieden en belangrijkste uitdagingen zijn vastgelegd. Ten aanzien van deze bevoegdheden speelt ook de mate van onafhankelijkheid van de functie een belangrijke rol. Om deze onafhankelijkheid te waarborgen zijn beide 2e lijns functies functioneel gescheiden van de 1e lijn en rapporteren deze direct aan het bestuur en tevens aan de risicocommissie. Daarnaast wordt in dit kader de onafhankelijkheid geborgd door een escalatiemogelijkheid richting de voorzitter van de risicocommissie.

In het functieprofiel van zowel de Financial Risk Manager als de Operational Risk Manager zijn het kennisniveau, de vaardigheden, competenties en de vereiste ervaring om de functies goed te kunnen uitvoeren, vastgelegd.

B.3.2.4. Overlegstructuur risicomanagement

Om risicomanagement te borgen zijn er diverse overlegstructuren waaraan de Financial Risk Manager en/of de Operational Risk Manager deelnemen. De Financial Risk Manager is deelnemer aan de volgende overlegstructuren:

- Risicocommissie (toehoorder);
- Beleggingsadviescommissie (toehoorder);
- Commissie Governance Beloningsbeleid (lid).

De Operational Risk Manager is deelnemer aan de volgende overlegstructuren:

- Risicocommissie (toehoorder);
- Data Governance Council DELA Nederland (lid);
- Commissie Governance Beloningsbeleid (lid).

In aanvulling op bovenstaande overlegstructuren hebben de Financial Risk Manager en de Operational Risk Manager samen met de Compliance Risk Manager periodiek overleg met elkaar maar ook met de CFRO om zo te borgen dat zij op de hoogte zijn van alle relevante zaken.

Tevens vindt er ieder kwartaal een overleg plaats tussen de tweede en derde lijn waarin relevante risicothema's met elkaar worden besproken.

B.3.2.5. Samenwerking tussen de sleutelfuncties

Samenwerking met andere disciplines in het algemeen en de overige sleutelfuncties in het bijzonder is van groot belang.

De uitgangspunten voor samenwerking met de overige sleutelfuncties zijn als volgt:

- Actuariële Functie: de Risk Management functie kent een groot aantal raakvlakken met de actuariële functie. Deze raakvlakken bevinden zich onder meer op het vlak van de premiestelling, datakwaliteit en de solvabiliteit. Daarnaast heeft de Financial Risk Manager periodiek overleg met de Actuariële functiehouder;
- Compliance functie: de Compliance Risk Manager ziet toe op het voldoen aan de gestelde in- en externe wet- en regelgeving. De risico's die voortvloeien uit het niet voldoen aan regelgeving, zijnde risico's op reputatieschade, maatregelen van de toezichthouder en risico's in de continuïteit van de bedrijfsvoering, worden besproken met de Operational Risk Manager. Periodiek vindt afstemming plaats over gezamenlijke thema's en te nemen acties;
- Interne audit (3e lijn): de interne audit functie dient volledig onafhankelijk te opereren en toegang te hebben tot alle relevante gegevens en processen. De Financial Risk Manager en de Operational Risk Manager dienen hun bevindingen, onderliggende bestanden en procesdocumentatie ter inzage aan de interne audit functie ter beschikking te stellen.

DELA maakt gebruik van controle op de jaarrekening door een onafhankelijke accountant.

Risicomanagementproces

DELA kent een proces voor risicomanagement dat er voor zorgt dat er in alle omstandigheden inzicht is in de relevante risico's en waarbij afwegingen gemaakt worden tussen kansen, risico's en in te richten beheersmaatregelen. Het risicomanagementproces is een continu proces en doorloopt de volgende stappen:

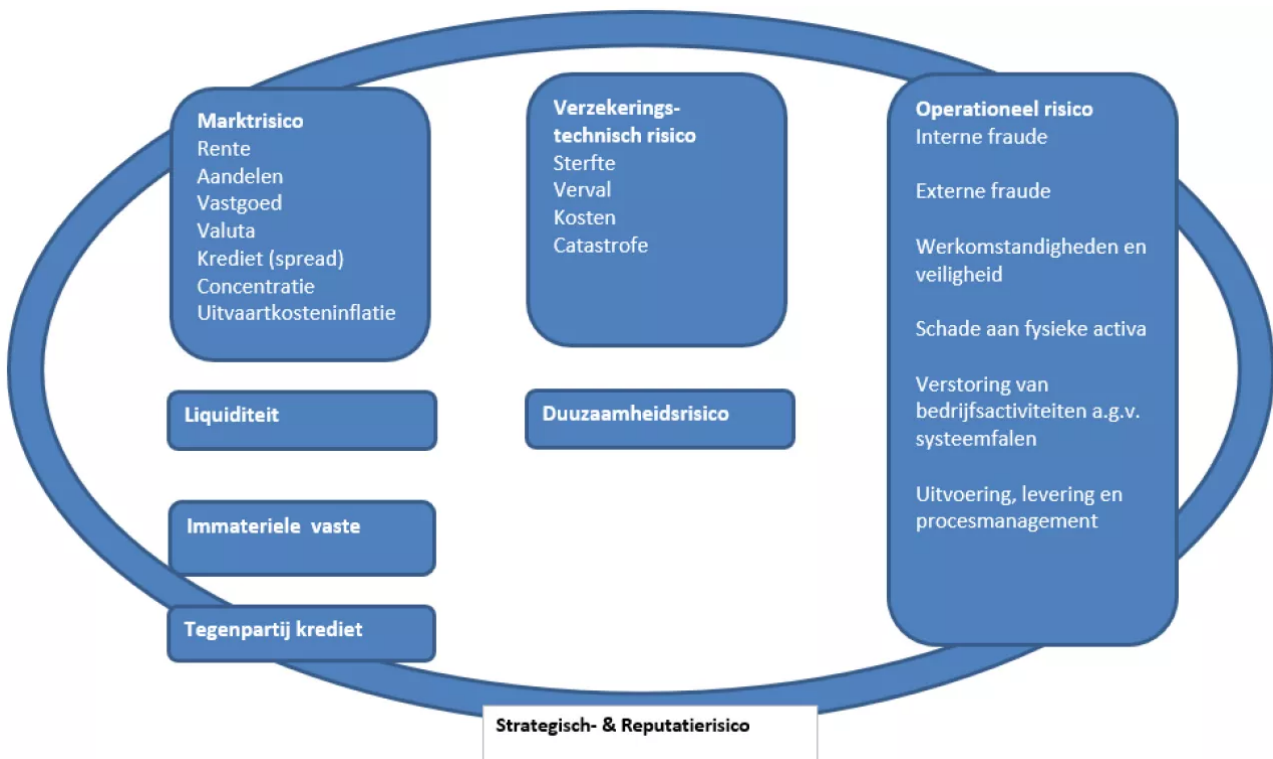
- Identificeren risico's;
- Definiëren risicobereidheid;
- Beheersen risico's;
- Bewaken en rapporteren over risico's.

Een grafische weergave van het risicomanagementproces is in onderstaande figuur opgenomen.

B.3.2.6. Identificeren risico's

DELA hanteert de onderstaande risicocategorieën:

Het strategisch/reputatierisico alsmede het duurzaamheidsrisico is een risico waaraan door zowel de Financial Risk Manager als de Operational Risk manager aandacht wordt besteed. Het operationeel risico is de verantwoordelijkheid van de Operational Risk Manager en de overige in de bovenstaande tabel benoemde risicocategorieën vallen onder de

verantwoordelijkheid van de Financial Risk Manager. Volledigheidshalve merken wij hier op dat het integriteitsrisico onder de verantwoordelijkheid van de compliance functie valt.

De identificatie kan plaatsvinden door zowel de 1e lijn als de 2e lijn. De Financial Risk Manager en Operational Risk Manager inventariseren periodiek de risico's, waarbij ook aandacht zal worden besteed aan opkomende risico's. Onderdeel van de reguliere ORSA is daarnaast de beoordeling en toetsing van het risicoprofiel alsmede de beoordeling van de passendheid van het standaardmodel. In de diverse overlegstructuren worden deze bevindingen besproken en gechallenged om tot een sluitend geheel van risico's te komen.

B.3.2.7. Definiëren risicobereidheid

Op basis van de vastgestelde bedrijfsdoelstellingen en de draagkracht evalueert het bestuur c.q. de directieteam op voordracht van de manager FRMA en op advies van zowel de Financial Risk Manager, de Operational Risk Manager en de Compliance Risk Manager jaarlijks het risicoprofiel.

Risicobereidheid is het risico dat DELA, op basis van haar risicoprofiel, wil lopen om de strategische doelen te behalen passend binnen de draagkracht (risicocapaciteit). Naast de te behalen doelen is borging van de continuïteit van de organisatie essentieel. Risicobereidheid bestaat uit kwalitatieve statements en kwantitatieve statements. De risicobereidheid wordt vertaald in risicolimieten en risicotoleranties om continue monitoring mogelijk te maken.

Het bestuur stelt de risicobereidheid vast. Hieronder valt onder meer de vaststelling van de normsolvabiliteit. De directieteam van de ZBO's vertalen deze vervolgens naar eigen risicolimieten en –toleranties binnen de kaders van het groepsbeleid. Het bestuur stelt de risicolimieten en -toleranties definitief vast. Het risicoprofiel en de risicobereidheid worden, na vaststelling door het bestuur, goedgekeurd door de raad van commissarissen.

Met behulp van de ORSA toetsen het bestuur (op groepsniveau) en de directieteam (op entiteitniveau) enerzijds of het risicoprofiel passend is in het licht van de bedrijfsdoelstellingen en de huidige kapitaalspositie en anderzijds of DELA bij het vastgestelde beleid ook in moeilijke tijden solvabel blijft. Daarbij wordt een expliciete relatie gelegd tussen het risicoprofiel en de kapitaalspositie. In dit proces speelt FRMA een belangrijke rol en adviseert de Financial Risk Manager.

B.3.2.7.1. Kwalitatieve en kwantitatieve statements

De kwalitatieve statements worden jaarlijks door het bestuur op groepsniveau vastgesteld. De kwalitatieve statements vertaalt het bestuur naar kwantitatieve statements. De kwalitatieve en kwantitatieve statements gelden voor alle bedrijfsonderdelen. De Directieteam vertalen deze statements naar risicotoleranties en –limieten. Directieteam kunnen binnen de gedefinieerde statements aanvullende statements definiëren. De kwalitatieve operationele statements worden uitsluitend vertaald naar operationele limieten en toleranties.

B.3.2.7.2. Risicotoleranties en -limieten

Voor een nadere kwantificering van de risicobereidheid vertalen de directieteam de statements naar risicolimieten en –toleranties en Key Risk Indicators (KRI's). Voor iedere KRI is het gewenste risico, de risicotolerantie en de risicolimiet vastgesteld. Onderstaande tabel geeft een indeling en toelichting van de onderkende risiconiveaus.

Risicotoleranties en -limieten			
Omschrijving	Status	Betekenis	Risk response
Acceptabel niveau	Groen	Acceptabel niveau van risico	Bewaken
Risicotolerantie	Oranje	Acceptabel niveau van risico, maar mogelijke actie gewenst.	Onderzoek naar oorzaken en mogelijk gewenste actie(s)
Risicolimiet	Rood	Ongewenst niveau van risico	Ondernemen correctieve acties om risico's tot acceptabel niveau terug te brengen.

Voor de relevante risicocategorieën alsmede de bijbehorende KRI's en de gedefinieerde toleranties en limieten voor DELA Nederland, DELA België en DELA Duitsland geldt dat deze jaarlijks door het bestuur en de directieteamen worden geëvalueerd.

B.3.2.7.3. Toelichting riskresponse

De riskresponses worden hierna toegelicht.

Bewaken - Zolang een risico-indicator binnen het acceptabele niveau blijft (status groen), zal de betreffende risico-indicator periodiek gemonitord blijven worden maar zijn er geen verder acties vereist.

Onderzoeken - Indien een risico-indicator zich binnen het tolerantiegebied bevindt (status oranje), zal het management nader onderzoek uitvoeren naar de oorzaak en impact van deze overschrijding. Naar aanleiding van deze analyse zal dan besloten worden of actie noodzakelijk is. De Financial Risk Manager en/of de Operational Risk Manager monitoren dit proces.

Acties ondernemen - Indien een risico-indicator zich buiten de risicolimiet bevindt (status rood), is het starten van een managementactie noodzakelijk. Doel van deze managementactie dient te zijn het risico te beperken. Hiertoe kunnen afhankelijk van de aard en omvang van de overschrijding verschillende maatregelen getroffen worden. De Financial Risk Manager en/of de Operational Risk Manager monitoren dit proces.

B.3.2.8. Beheersen risico's

Om ervoor te zorgen dat de risico's binnen de gewenste bandbreedtes blijven, past het 1e lijns management passende risicomitigerende oplossingen toe. In de meeste situaties is sprake van een adequate mix tussen:

- stoppen met activiteiten of uitbesteding van activiteiten;
- vermindering van risico's door preventieve maatregelen toe te passen;
- overdracht van het risico door (her) verzekeren en/of toepassen van contractmanagement;
- het accepteren van risico's die de organisatie zelf kan dragen.

Om de potentiële kans en/of impact van de risico's te verlagen zijn maatregelen getroffen die zijn verwoord in diverse beleidsdocumenten (en daaraan gerelateerde protocollen en procedures). Als risico's groter zijn dan gewenst (zich bevinden buiten de risicolimieten) treft het management aanvullende risico mitigerende oplossingen.

De verantwoordelijkheid voor de vastlegging van de beheersmaatregelen in voornoemde documenten ligt bij het 1e lijns management. De verantwoordelijkheid voor een adequate beheersing ligt bij de 1e lijn.

De Financial Risk Manager en/of de Operational Risk Manager beoordelen periodiek de passendheid van de beleidsdocumenten en de hierin opgenomen beheersmaatregelen alsmede voorgestelde wijzigingen en geven advies hierover.

Het lijnmanagement zorgt voor en is verantwoordelijk voor aantoonbare uitvoering, het bewaken van en rapporteren over de effectiviteit van de risicobeheersingsmaatregelen. De Financial Risk Manager en de Operational Risk Manager zijn, afhankelijk van het risico, verantwoordelijk voor de bewaking van de effectiviteit van de eerste lijn en de effectiviteit van de beheersmaatregelen. Om een goede toetsing mogelijk te maken dient het 1e lijns management de Risk Management functie in kennis te stellen van alle relevante feiten die nodig zijn voor de uitvoering van hun taken.

B.3.2.9. Beoordelen en rapporteren risico's

Het bewaken en beoordelen van risico's en het risicomanagementsysteem zijn belangrijke voorwaarden voor een adequate risicobeheersing.

Bij de beoordeling van een risico wordt gekeken of het risico buiten het niveau van de risicobereidheid blijft dat door het bestuur c.q. de directie is opgesteld. Uitgangspunt is dat risico's die de genoemde risicobereidheid te boven gaan d.m.v. van een adequate mix van risico mitigerende oplossingen tot een lager risiconiveau worden teruggebracht. Hierbij is sprake van een bepaalde mate van risicotolerantie. Onderdeel van de monitoring is de bewaking van de solvabiliteitspositie, die op kwartaalbasis plaatsvindt. Indien de solvabiliteit onder het niveau van 105% komt, zal meer frequente monitoring van de belangrijkste indicatoren plaatsvinden om zodoende tijdig in te kunnen grijpen.

Als invulling van de continue monitoring stelt het management voor elk risico vallend binnen het risicoprofiel KRI's (key risk indicatoren), ofwel: vroegtijdige signaleringsbepalingen op. Het management bewaakt (ten minste eenmaal per kwartaal) de ontwikkeling van deze indicatoren en beoordeelt de mate waarin risicolimieten en –toleranties worden overschreden. In geval van overschrijding definieert het management aanvullende managementacties. Het management rapporteert ten minste eenmaal per kwartaal het resultaat van deze analyse aan het betreffende directieteam en de Financial Risk Manager danwel de Operational Risk Manager.

De feedback, observaties en aanbevelingen die volgen uit deze activiteiten geven inzicht in de effectiviteit van het risicomanagementproces en helpen bij het identificeren van restrisico's, potentiële efficiëntievoordelen in processtappen en verdere mogelijkheden voor verbetering. Daarbij maken we onderscheid tussen continue en periodieke beoordelingen.

De Financial Risk Manager en de Operational Risk Manager beoordelen, rapporteren en adviseren over adequate acties over de risico's die worden gelopen in samenhang met de afgesproken risicotoleranties en -limieten. Hierin worden naast de bestaande risico's ook opkomende risico's meegenomen die volgen uit interne en externe ontwikkelingen.

Bewuste overschrijding van risicolimieten mag alleen na goedkeuring van het bestuur en mag alleen van tijdelijke aard zijn. De Financial Risk Manager en/of de Operational Risk Manager bespreken (dreigende) overschrijdingen met de directieteams en rapporteren hierover in de risicorapportage.

B.3.3. ORSA

Het bestuur c.q. de directie stelt een strategisch meerjarenbeleidsplan op. Dit plan beslaat een periode van enkele jaren en draagt bij aan de realisatie van het zogenaamde gewaagde doel. In het samenstellen van het strategisch meerjarenbeleidsplan komen bedrijfsstrategie, risicomanagement en kapitaalmanagement samen. Deze onderdelen en de interactie staan centraal in de ORSA. De ORSA stelt het bestuur c.q. de directies in staat om op verantwoorde wijze de beoogde winstgevendheid te genereren met de dekking van een adequaat risicokapitaalreservering en een effectief risicomanagement systeem gedurende de periode die het strategisch meerjarenbeleidsplan beslaat.

Op basis van het strategisch meerjarenbeleidsplan formuleren de directie- en managementteams hun jaarplannen binnen de vastgestelde strategische en operationele uitgangspunten.

Daarnaast wordt er bij structurele veranderingen die leiden tot een significante (gerelateerd aan de hoogte van de risicolimieten) wijziging van het risico- en solvabiliteitsprofiel, tussentijds een (eventueel gedeeltelijke) ad hoc ORSA-cyclus opgestart. Voorbeelden van dergelijke gebeurtenissen (de zogenaamde trigger events) zijn:

- wijzigingen in de samenstelling van de portefeuille (bijv. fusies/overnames);
- wijzigingen in marktrisico's (bijv. grote rentestijgingen/-dalingen);
- wijzigingen in de economische omstandigheden.

Inzichten vanuit de deze ORSA's worden meegenomen in de (mogelijke) besluitvorming hieromtrent.

Ten minste jaarlijks en bij het optreden van die hiervoor genoemde gebeurtenissen beoordeelt het management in de ORSA of het risicoprofiel nog passend is in het licht van de bedrijfsdoelstellingen, risicobereidheid en aanwezige kapitaalbuffers. Daarbij wordt rekening gehouden met diverse scenario's en stressscenario's.

De inhoud van de scenario's en stressscenario's wordt voor aanvang van de ORSA door het bestuur vastgesteld, waarbij advies van de Operational Risk Manager en de Financial Risk Manager wordt ingewonnen.

In het kader van Solvency-II wordt vereist dat aanwijsbaar een gebalanceerde afweging bestaat tussen risicomanagement, kapitaalmanagement en bedrijfsstrategie. De processtructuur voor het gebalanceerd afwegen is de ORSA. De naleving hiervan is gereflecteerd in het ORSA rapport.

De manager FRMA coördineert het ORSA rapport. Onderdeel van het ORSA-rapport is onder andere de beoordeling van de algehele solvabiliteitsbehoeften, de beoordeling van de passendheid van het standaardmodel, de resultaten van de scenario's alsmede een omschrijving van mogelijke managementacties.

Een belangrijk element voor een gebalanceerde uitvoering is inzicht in de resultaten in stress situaties en in (extreme) stress situaties die de solvabiliteitspositie in kunnen brengen (reverse stresstest). De processen inzake de ORSA zijn vastgelegd in het ORSA-beleid.

B.3.3.1. Statische ORSA

De statische ORSA combineert de governance charter, het kapitaalmanagement beleid, risicomanagementbeleid en ORSA beleid en waarborgt de consistentie tussen deze beleidsdocumenten. Een wijziging van (één van) de onderliggende documenten leidt tot aanpassing van de statische ORSA.

B.3.3.2. Aannames

Voor het uitvoeren van de ORSA gelden als basis de vastgestelde aannames die in het vorige ORSA proces zijn gehanteerd. Periodiek (minimaal jaarlijks) worden de eerder vastgestelde aannames herbevestigd of aangepast en door de juiste beslissingsorganen geaccordeerd. Hieronder valt onder meer de risicobereidheid, met de daarin opgenomen risico toleranties en risico limieten en de gedefinieerde (reverse) stresstesten.

B.3.3.3. Berekeningen

De berekeningen kennen een onderscheid in input, model en controle van de plausibiliteit van de output. De berekeningen volgen hetzelfde proces als de periodieke SCR berekeningen, waarbij er input verschillen (kunnen) zijn. De input is gebaseerd op de aannames zoals deze in de eerdere processtap zijn vastgesteld.

B.3.3.4. Rapportage en advisering

De adviezen voortkomende uit de ORSA zullen aan het bestuur worden voorgelegd ter besluitvorming. De analyse van de resultaten wordt weergegeven in een rapportage en voorzien van zo concreet mogelijk advies inclusief voorgestelde acties. Het bestuur neemt op basis van het advies beslissingen waarbij bij iedere beslissing een verantwoordelijke wordt benoemd om dit te realiseren.

B.3.3.5. Monitoring en acties

De benodigde acties die voortkomen uit het ORSA proces worden besproken en vastgesteld door het relevante beslissingsorgaan. De status van de actiepunten worden periodiek gemonitord en teruggekoppeld aan het bestuur.

B.3.4. Beheersing en monitoring van risico's

De Financial Risk Manager en de Operational Risk Manager rapporteren ten minste eenmaal per kwartaal aan het bestuur en de risicocommissie over de resultaten van hun beoordelingsactiviteiten. Deze rapportage bevat een beoordeling van de risicobereidheid per risicocategorie (pijler), inclusief beleggingen.

Voor de beheersing van de risico's wordt verwezen naar hoofdstuk C met uitzondering van de beheersing van het operationeel risico, die hierna wordt toegelicht.

B.3.5. Operationeel risico

De doelstelling van operationeel risicomanagement is de continuïteit te bevorderen door de risico's die DELA loopt tot een bewust aanvaard niveau te beheersen. Een betere beheersing van risico's levert efficiency- en kwaliteitsverbetering op. Het operationele risico is het risico van verlies als gevolg van inadequate of falende interne processen, mensen en systemen of als gevolg van externe gebeurtenissen.

Dit risicodomein is binnen DELA opgebouwd uit de volgende subrisico's:

1. Interne fraude

Verliezen als gevolg van handelingen waarbij tenminste één interne partij betrokken is en opzettelijke misleiding plaatsvindt om onrechtmatig voordeel te verkrijgen.

2. Externe fraude

Verliezen als gevolg van door een derde partij verrichte opzettelijke misleiding om onrechtmatig voordeel te verkrijgen.

3. Werkomstandigheden en veiligheid

Verliezen als gevolg van handelingen die niet in overeenstemming zijn met wetgeving of overeenkomsten op het gebied van werkomstandigheden, gezondheid of veiligheid, als gevolg van de uitkering van schadevergoeding voor letsel, of als gevolg van gebeurtenissen in verband met ongelijkheid of discriminatie.

4. Schade aan fysieke activa

Verliezen als gevolg van verlies van of schade aan fysieke activa door natuurrampen of andere gebeurtenissen.

5. Verstoring van bedrijfsactiva en falen systeem

Verliezen als gevolg van een verstoring van bedrijfsactiviteiten of systeemfalen.

6. Uitvoering, levering en procesmanagement

Verliezen als gevolg van falende transactieverwerking of procesbeheer.

B.3.5.1. Risicobeheersmaatregelen

Operationele risico's doen zich voor op alle niveaus binnen de organisatie. De beheersmaatregelen zijn derhalve ook vastgelegd in verschillende specifieke beleidsdocumenten, protocollen en procesbeschrijvingen.

Met behulp van Risk Control Self Assessments (RCSA) evalueert het management (op kwartaalbasis) in hoeverre de relevante risico's effectief worden beheerst, welke restrisico's bestaan en aan welke punten gewerkt dient te worden om risico's verder te beperken (managementacties). Daarbij evalueert het management ten minste de risicocategorieën van het risicoprofiel alsook de effectiviteit van de beheersing ervan. Deze RCSA's vinden plaats binnen alle juridische entiteiten en ook op groepsniveau. Het resultaat hiervan is een In Control Statement ("ICS") per ZBO en op groepsniveau. Het management rapporteert het ICS aan het betreffende directieteam en die van de directieteams worden gerapporteerd aan het Bestuur.

De verschillende beleidsdocumenten dekken gezamenlijk een aantal onderwerpen af:

- het vaststellen van operationele risico's waaraan DELA is of kan worden blootgesteld en de beoordeling van de wijze waarop deze risico's kunnen worden gemitigeerd;
- activiteiten en interne processen voor het beheer van operationele risico's, waaronder het IT-systeem ter ondersteuning van die activiteiten en interne processen;

- risicotoleranties en limieten voor de belangrijkste operationele risicogebieden;
- processen voor het vaststellen, analyseren en rapporteren van voorvallen met een operationele risicocomponent. Daarvoor is een proces ingericht voor het registreren van dergelijke voorvallen;
- een geschikt aantal stressscenario's voor het beheer van operationele risico's. Deze stressscenario's zijn ten minste gebaseerd op het falen van een sleutelproces, of het wegvallen van sleutelpersoneel of een sleutelfunctie of het optreden van onvoorziene externe gebeurtenissen.

B.3.5.2. Incidentenregisters

Incidenten zijn een indicatie voor verbetermogelijkheden. De incidentenregeling moet ertoe bijdragen dat DELA niet alleen incidenten goed afhandelt, maar daarvan ook leert om herhaling in de toekomst te voorkomen. Incidenten worden per entiteit geregistreerd en o.a. beschikbaar gesteld aan de Operational Risk Manager.

B.3.5.3. Procesmanagement

De verantwoordelijkheid voor procesmanagement is belegd in de lijn. Het doel van procesmanagement is om door middel van het managen van de processen een continue bijdrage te leveren aan het klantbelang, de leverbetrouwbaarheid en de performance van de organisatie. Hierbij wordt steeds gestreefd naar jaarlijkse verbetering wat aansluit bij het doel van excellente dienstverlening aan leden en klanten. Procesmanagement verschaft inzicht in de organisatieprocessen. Om de gehele beheercyclus van bedrijfsprocessen te managen maakt DELA gebruik van Business Process Management (BPM). De processen worden vastgelegd conform Business Process Modeling Notation (BPMN). Hiermee wordt bereikt dat de processen transparant, eenduidig en uniform zijn vastgelegd. Alle belangrijke processen worden vastgelegd met behulp van een tooling. Periodiek evalueert het management vanuit de RCSA-cyclus de operationele processen en worden indien nodig aanpassingen doorgevoerd.

B.3.5.4. Monitoring

Monitoring van operationele risico's vindt in principe door de betrokken 1e lijns afdelingen plaats op basis van de vastgestelde risicolimieten en indicatoren. De Operational Risk Manager toetst op basis van de informatie van de 1e lijn of nog voldaan wordt aan de risicobereidheid van de onderneming en of eventuele risicomitigerende maatregelen nog steeds voldoende effectief zijn. Daarnaast toetst de Operational Risk Manager of de diverse beleidsdocumenten aan de hiervoor genoemde eisen voldoet.

B.3.6. Beoordelingen als onderdeel van de risicomanagement activiteiten

Een aantal beoordelingen worden hierna specifiek toegelicht.

B.3.6.1. Beoordeling inzake de extrapolatie van de risicovrije rente, de matchingopslag en de volatiliteitsaanpassing

De toepassing van de UFR bij het extrapoleren van de risicovrije rente wordt periodiek kwantitatief beoordeeld.

B.3.6.2. Beoordeling kredietbeoordelingen van externe kredietbeoordelingsinstellingen

DELA baseert de kredietbeoordelingen op de ratings van de grotere rating-agencies. Indien er meerdere beoordelingen zijn en de uitkomsten daarvan verschillend zijn, wordt de rating aangehouden die de op een na de hoogste is.

B.3.6.3. Geschiktheid kerngegevens

Voor de controles die plaatsvinden op de geschiktheid van kerngegevens die ten grondslag liggen aan de beoordeling van de risico's en kapitaalvereisten, wordt verwezen naar paragraaf D.2.3.1. De Actuariële Functie beoordeelt die en heeft daarvan in haar rapportage verslag van gedaan.

B.3.6.4. Aanpassing premiemaatregel

In 2023 is de zogenaamde premiemaatregel aangepast. Door deze maatregel die van toepassing is voor alle leden met het Nederlandse DELA Uitvaartplan, kan de premie worden aangepast als de dekkinggraad én de rente bijzonder laag zijn. De aanpassing heeft er toe geleid dat de maatregel nog effectiever is in de hiervoor genoemde situatie.

B.4. Interne beheersingsysteem

De doelstelling van interne beheersing is het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid omtrent het bereiken van doelstellingen in de categorieën:

- bereiken van de (strategische) doelstellingen;
- effectiviteit en efficiëntie van bedrijfsprocessen;
- betrouwbaarheid van de (financiële) informatieverzorging en IT systemen;
- naleving van relevante wet- en regelgeving.

Om vast te stellen of DELA haar doelstelling met betrekking tot interne beheersing realiseert, is inzicht nodig in de wijze waarop invulling wordt gegeven aan interne beheersing. Hiervoor maakt DELA gebruik van het 'DELA huis van interne beheersing', een referentiekader voor interne controle en ondersteuning bij het verbeteren van het interne controlesysteem. Het huis is opgebouwd uit vijf onderling verbonden onderdelen. Ieder onderdeel bevat principes. DELA geeft zodanig invulling aan deze principes dat die in voldoende mate aansluiten bij intern gestelde doelstellingen. De fundering van het huis wordt gevormd door het 'Beheersingskader' en voorziet in discipline en structuur. Het onderdeel '*Beheersingskader*' bestaat uit de volgende principes:

- Iedere medewerker van DELA toont commitment voor integriteit en ethische waarden;
- het bestuur c.q. de directie toont onafhankelijkheid t.o.v. het management en oefent toezicht uit op de ontwikkeling en uitvoering van interne beheersing;
- het management richt, onder toezicht van het bestuur c.q. de directie, structuren, rapportagelijnen en toereikende taken en bevoegdheden in om doelstellingen te realiseren;
- het management toont commitment om competente personen aan te trekken, te ontwikkelen en te behouden in lijn met de doelstellingen;
- het management spreekt medewerkers aan op hun verantwoordelijkheden op het gebied van interne beheersing in het streven naar doelstellingen.

Beheersactiviteiten zijn de beleidsgrondslagen en procedures die ervoor zorgen dat richtlijnen van het bestuur c.q. de directies worden nageleefd. Zij zorgen ervoor dat de noodzakelijke acties worden genomen om risico's te adresseren teneinde de doelstellingen te behalen. Beheersactiviteiten vinden overal in de organisatie plaats en op alle niveaus. Zij behelzen een heel scala aan activiteiten, zoals goedkeuringen, bevoegdheden, procedures, controles, aansluitingen, beoordelingen van het resultaat van operationele activiteiten, beveiliging van eigendommen en taak- en functiescheiding.

Het onderdeel '*Beheersmaatregelen en activiteiten*' bestaat uit de volgende principes:

- het management selecteert en ontwikkelt beheersactiviteiten die bijdragen aan de beperking van risico's voor de verwezenlijking van de doelstellingen tot een aanvaardbaar niveau;
- het management selecteert en ontwikkelt algemene beheersactiviteiten op de ingezette technologische en IT-middelen om de verwezenlijking van de doelstellingen te ondersteunen;

- het management ontplooit beheersactiviteiten in de vorm van beleid waarin vastgesteld is wat de verwachtingen zijn en procedures om het beleid te implementeren.

Inrichting three lines of defense

In B.2.1 is het three lines of defense model beschreven. De risicomanagementfunctie, de actuariële functie en de internal audit functie zijn toegelicht in B.3, B.6 en B.5. De wijze waarop de sleutelfuncties samenwerken is in B.2.2 beschreven. De compliance functie word hierna toegelicht.

De inrichting van de compliance functie staat beschreven in het Compliance Management charter. Het doel van compliance is naleving van wet-, regelgeving en overige normen te waarborgen en daarmee de risico's die samenhangen met niet-naleving, te voorkomen c.q. te beperken. Compliance is in de eerste lijn belegd in de verschillende eerstelijns-afdelingen. De Compliance Risk Manager opereert onafhankelijk van de eerste lijn. Om de effectiviteit en integriteit van het compliance proces binnen DELA te waarborgen, zorgt de compliance functie voor procedures waarmee de uitvoering van de taken en de naleving van toepasselijke wetten, regels en ethische normen adequaat gemonitord worden.

De CFRO is eindverantwoordelijk voor de tweedelijns compliance functie.

B.5. Interne auditfunctie

Internal audit is een onafhankelijke functie die objectieve zekerheid verschaft en adviesopdrachten uitvoert om meerwaarde te leveren en de operationele activiteiten te verbeteren. De internal auditfunctie helpt DELA haar doelstellingen te realiseren door met een systematische, gedisciplineerde aanpak de effectiviteit van de processen van risicomanagement, beheersing en governance te evalueren en te verbeteren. De internal audit functie is ondergebracht bij de afdeling Internal Audit DELA (IAD).

IAD beperkt zich vanwege onafhankelijkheidsbepalingen tot de natuurlijke adviesfunctie.

IAD werkt in opdracht van het bestuur. Daarnaast kan de auditcommissie aan IAD opdrachten verstrekken, al dan niet met tussenkomst van het bestuur.

Het bestuur, de directieteams en het management zijn verantwoordelijk voor een adequate inrichting, uitvoering en evaluatie van de interne beheersing alsook het maken van de afweging tussen kansen, risico's en in te richten beheersmaatregelen (risk appetite). IAD ondersteunt het bestuur, de directieteams, het management en ook de auditcommissie in het beoordelen en verstevigen van de effectiviteit en adequaatheid van de interne risicobeheersings- en controlesystemen. IAD voorziet deze gremia van betrouwbare informatie over de kwaliteit van het interne beheersingssysteem. De externe accountant kan met toestemming van het bestuur eveneens over deze informatie beschikken, om vervolgens daar op te kunnen steunen.

De onderzoeken van IAD zijn gericht op de relevante risico's van DELA. Dit betekent dat er geen groepsonderdelen of risicocategorieën zijn uitgesloten van onderzoeken door IAD. Hiertoe stelt IAD jaarlijks een op een risicoanalyse gebaseerd auditplan op.

IAD legt haar risico-analyse en het daaruit afgeleide werkprogramma (auditplan) jaarlijks ter goedkeuring voor aan het bestuur en aan de auditcommissie. Belangrijke aanpassingen worden per kwartaal afgestemd met het bestuur en de auditcommissie.

IAD rapporteert over de bevindingen aan het verantwoordelijk management, het bestuur en de auditcommissie.

B.6. Actuariële functie

Het doel van de Actuariële functie is om kwaliteitsborging te bieden via deskundig technisch actuariële advies. Dit wordt gerealiseerd door het in scope houden van regelgeving, het opstellen van gapanalyses en normenkaders, het uitbrengen van advies en het monitoren van de eerste lijn. Deze sleutelfunctie dient onafhankelijk binnen de organisatie te zijn. Het management heeft ervoor gekozen om de Actuariële functie extern te beleggen bij WTW. Om de effectiviteit en integriteit van de Actuariële functie te waarborgen, zijn hieromtrent afspraken vastgelegd in een uitbestedingsovereenkomst.

De Actuariële functie rapporteert ten minste eenmaal per jaar en maximaal eenmaal per kwartaal schriftelijk aan het bestuur en aan de risicocommissie. Minimaal eenmaal per jaar dienen alle taken van de Actuariële functie te worden uitgevoerd. In het actuariële functierapport worden alle materiële taken beschreven die door de Actuariële functie zijn uitgevoerd, de bijbehorende resultaten, waarbij eventuele tekortkomingen duidelijk in kaart worden gebracht en aanbevelingen worden gedaan over de wijze waarop die tekortkomingen gecorrigeerd kunnen worden. Tussentijdse rapportages (met betrekking tot specifieke taken van de actuariële functie) die input zullen vormen voor het actuariële functierapport kunnen op kwartaalbasis worden ingebracht bij het bestuur. Naast de eigen rapportage werkt de Actuariële functie ook mee aan andere vereiste rapportages aan de toezichthouders. De Actuariële functie zorgt voor tijdige aanlevering van gegevens voor de verplichte periodieke rapportages aan de toezichthouders, voor zover betrekking op zijn verantwoordelijkheidsgebied.

De Actuariële functie is verantwoordelijk voor:

- coördinatie en toetsing van de berekening van technische voorzieningen;
- de toetsing van de premiestelling;
- het leveren van een bijdrage aan risicomanagement, zijnde een beoordeling van de ORSA en toetsing van de SCR;
- beoordeling van het herverzekeringsprogramma.

Met betrekking tot de actuariële functie bevat het periodieke toezichtrapport een overzicht van de activiteiten die tijdens de rapportageperiode door de actuariële functie op elk van haar terreinen van verantwoordelijkheid zijn verricht inclusief conclusies en, waar nodig, bevindingen en aanbevelingen.

B.7. Uitbesteding

Het management heeft uit strategische overwegingen diverse bedrijfsactiviteiten uitbesteed aan dienstverlenende ondernemers of toeleveranciers. Om dit doeltreffend en goed te laten verlopen heeft DELA een Inkoop- & uitbestedingsbeleid. Het Inkoop- & uitbestedingsbeleid geeft invulling aan de wettelijke eisen. Voorgenomen nieuwe of wijzigingen in bestaande uitbestedingen komen volgens dit beleid tot stand. Het beleid dient onder andere om te voorkomen dat DELA bepaalde werkzaamheden door een derde (niet vergunninghouder) laat uitvoeren, waarbij de van toepassing zijnde wettelijke vereisten niet worden nageleefd. In de uitvoering van haar kernactiviteiten staan voor DELA vertrouwelijkheid en kwaliteit van dienstverlening voorop. De belangen van verzekerden en overige belanghebbenden mogen geen gevaar lopen doordat DELA (delen van) werkzaamheden heeft uitbesteed aan derden. Indien DELA werkzaamheden uitbesteedt, moet het management een zorgvuldige selectie toepassen en zeker stellen dat de derde partij zich aan de regels houdt. Het doel van het Inkoop- & uitbestedingsbeleid is het waarborgen van continuïteit en constante kwaliteit van dienstverlening, waarbij inkoop- en uitbestedingsrisico's worden beheerst en wordt voldaan aan wet- en regelgeving. Het beleid is van toepassing op alle inkoop en uitbestedingen van de DELA groep.

De belangrijkste uitbestedingen betreffen de actuariële functie, een deel van de IT werkzaamheden, een deel van de werkzaamheden op het gebied van klantencontactcentrum en een deel van de werkzaamheden op het gebied van vermogensbeheer.

C. Risicoprofiel

DELA hanteert de onderstaande risicocategorieën die tevens zijn onderkend in Solvency-II. De aanduiding voor de daarbij horende kapitaalseisen zijn tussen haakjes weergegeven:

- Verzekeringstechnisch risico (SCRvt);
- Marktrisico (SCRmarkt);
- Tegenpartij Kredietrisico (SCRtp);
- Liquiditeitsrisico;
- Operationeel risico (SCROp);
- Immateriële vaste activa;
- Strategisch/ Reputatierisico.

Deze risicocategorieën worden hierna verder toegelicht.

Voor de kwantificering van de risico's wordt het standaardmodel Solvency-II gebruikt. Dit model is passend voor het kwantificeren van de risico's. Gezien de aard van de verzekeringsportefeuilles bevat het verzekeringstechnisch risico louter het levenrisico.

Identificatie en monitoring van risico's

De identificatie van risico's kan plaatsvinden door zowel de 1e lijn als de 2e lijn. De Financial Risk Manager en Operational Risk Manager inventariseren periodiek de risico's, waarbij ook aandacht wordt besteed aan opkomende risico's. Onderdeel van de reguliere ORSA is daarnaast de beoordeling en toetsing van het risicoprofiel alsmede de beoordeling van de passendheid van het standaardmodel.

Risicobereidheid

De risicobereidheid is gebaseerd op de vastgestelde bedrijfsdoelstellingen en de draagkracht.

Risicobereidheid is de mate van risico dat DELA, op basis van haar risicoprofiel, wil lopen om de strategische doelen te behalen passend binnen de draagkracht (risicocapaciteit). Naast de te behalen doelen is borging van de continuïteit van de organisatie essentieel. Risicobereidheid bestaat uit kwalitatieve statements en kwantitatieve statements. De risicobereidheid wordt vertaald in risicolimieten en risicotoleranties om continue monitoring mogelijk te maken. In hoofdstuk B.3 is de governance omtrent de risicobereidheid, het risicoprofiel en de risicolimieten en -toleranties toegelicht.

Stresstesten

FRMA stelt jaarlijks de ORSA rapportage op. Daarin worden een aantal stresstesten beschreven die zijn uitgevoerd om de weerbaarheid van de kapitaalpositie te toetsen. De uitgevoerde stresstesten liggen op het terrein van:

- negatieve ontwikkelingen in rente- en inflatiecurves;
- reputatieschade gevolgd door dalende portefeuilles;
- klimaatrisico's.

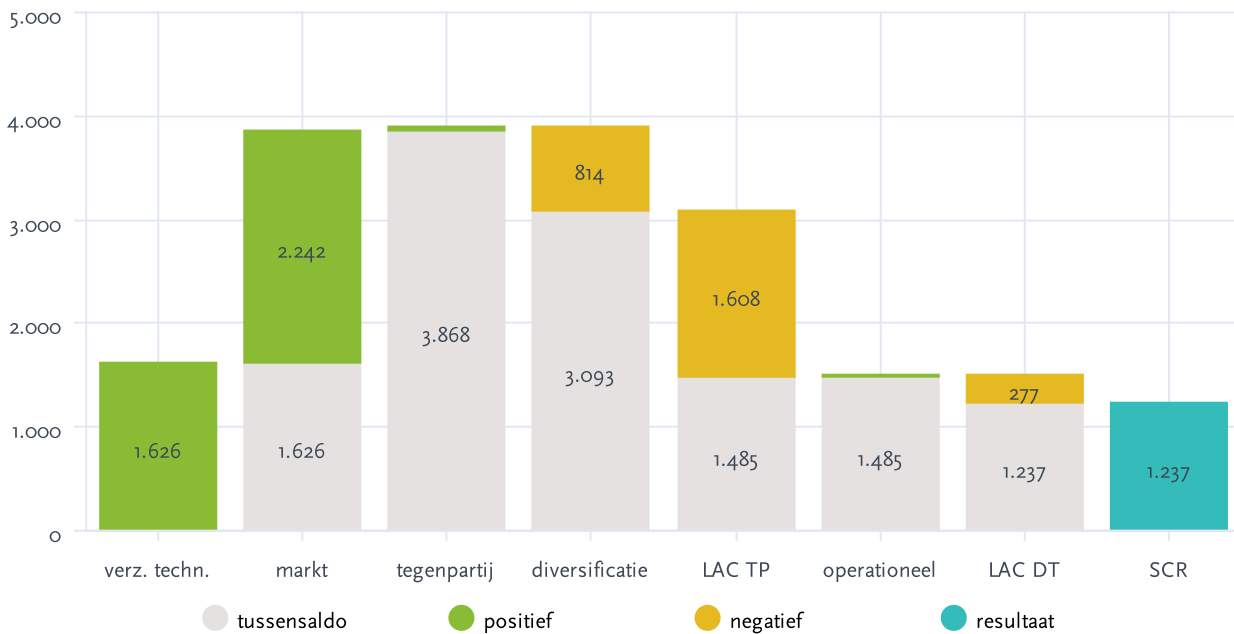
Uit de testen blijkt dat de solvabiliteitspositie robuust is, maar wel gevoelig is voor rentes van rond 0,25% of lager.

Vereist kapitaal

In de grafiek hieronder is de opbouw van de SCR grafisch weergegeven, waarbij verzekeringstechnisch risico, marktrisico en tegenpartij-kredietrisico bruto worden weergegeven, zonder rekening te houden met het verlies compenserend vermogen van technische voorzieningen. Deze wordt hier separaat getoond.

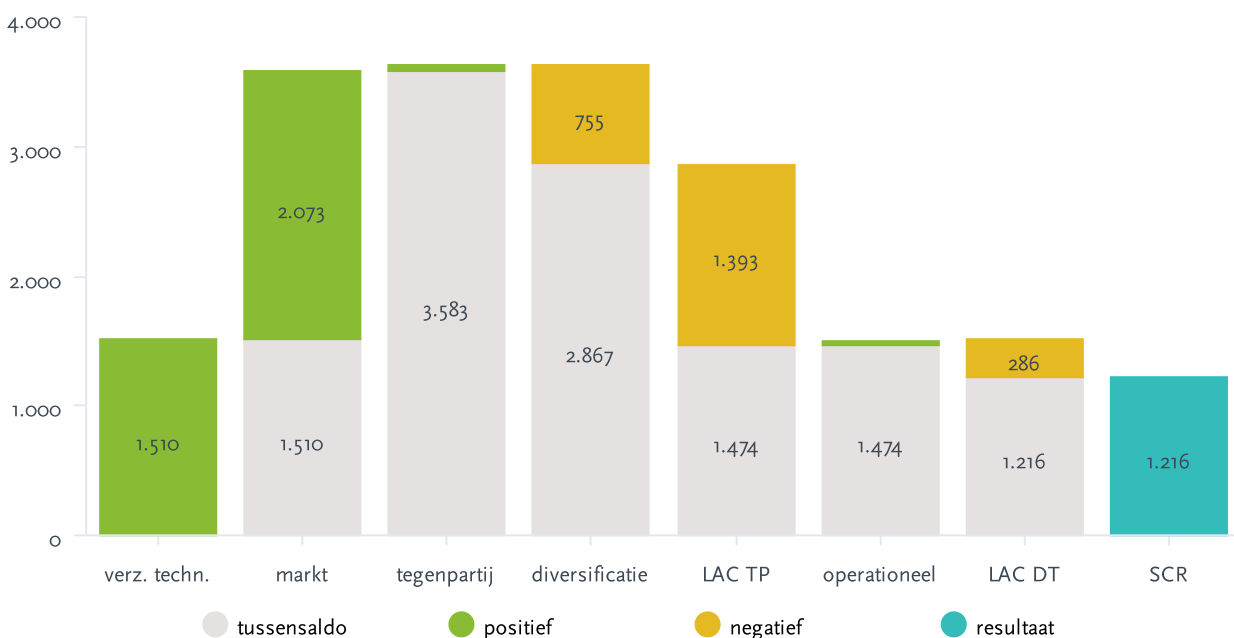
Samenstelling SCR Bruto DELA Coöperatie, ultimo 2023

SCR naar componenten, bedragen x € 1 miljoen (lage waardes worden niet als getal getoond)

Samenstelling SCR Bruto DELA Coöperatie, ultimo 2022

SCR naar componenten, bedragen x € 1 miljoen (lage waardes worden niet als getal getoond)

Duidelijk is dat de verzekeringstechnische risico's en de marktrisico's de grootste risico's zijn. Elk van de risicocategorieën wordt in het vervolg nader toegelicht. Iedere categorie voor zich vormt het 1 in 200 jaar scenario voor de betreffend risicocategorie. In de praktijk zullen deze risico's zich niet allemaal tegelijkertijd manifesteren. Daarom wordt middels de onder het standaardmodel voorgeschreven correlatiematrix een correctie bepaald: het diversificatie-effect.

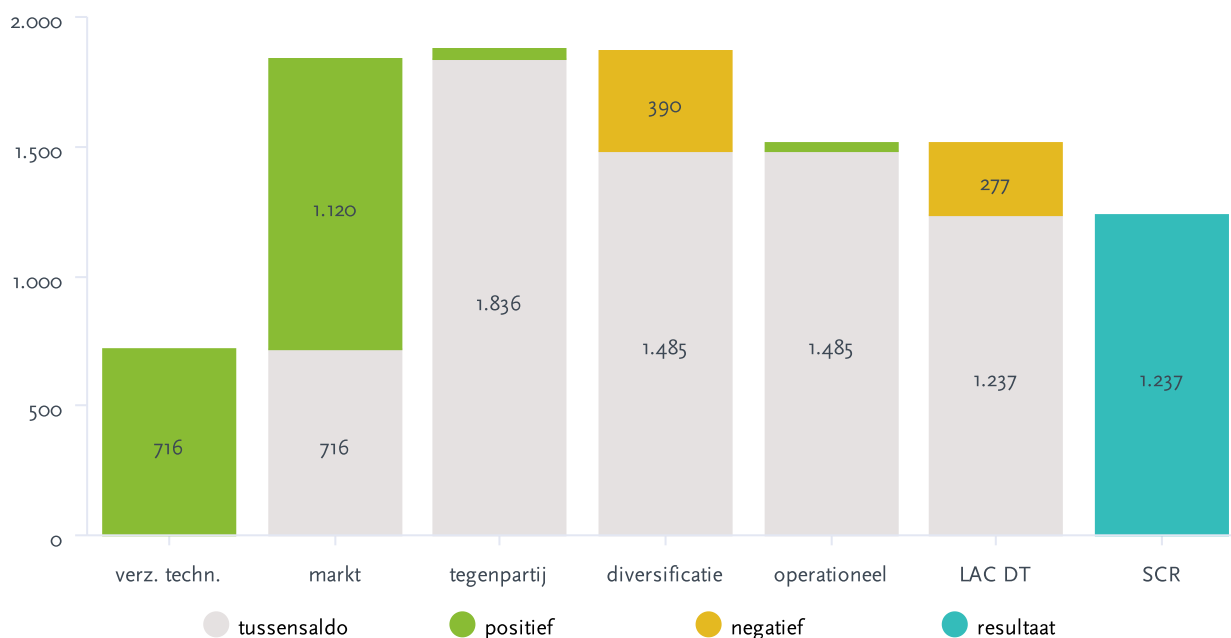
Het verlies compenserend vermogen van technische voorzieningen in de vorm van winstdeling (Loss Absorbing Capacity of Technical Provisions = LAC-TP) is een belangrijk middel in het beheersen van de risico's. Dit wordt in paragraaf C.1 nader toegelicht. DELA stuurt haar risico's op basis van de vereiste kapitalen na aftrek van deze winstdeling. Het verlies compenserend vermogen van uitgestelde belastingen (Loss Absorbing Capacity of Deferred Taxes = LAC-DT) geeft een afslag op het vereiste kapitaal. De gedachte hierachter is dat een verlies ter grootte van het vereist kapitaal (het 1 in 200 jaar scenario) leidt tot een fiscaal verlies waardoor dit verlies kan worden verrekend met toekomstige winsten. Bedrijfseconomisch gezien houdt dit in dat een gedeelte van het bruto verlies door een verlaging van toekomstige belastingdruk wordt gefinancierd. De Solvency-II-regelgeving stelt strikte eisen aan de onderbouwing van deze LAC-DT. In paragraaf C.7 wordt nader toegelicht hoe DELA hiermee omgaat.

Zowel voor de marktrisico's als voor de verzekeringstechnische risico's geldt dat de bruto posities (zonder rekening te houden met de mitigerende werking van de winstdeling) zijn toegenomen als gevolg van groei van de verzekeringsportefeuilles en de belegde vermogens. De hogere bruto SCR wordt grotendeels gecompenseerd door een verbeterde mitigerende werking van de winstdeling. Deze is verbeterd doordat de dekkinggraad per eind 2023 (219%) minder ver boven de grens van 210% ligt dan per eind 2022 (234%). De grens van 210% is relevant omdat boven deze grens volledige winstdeling wordt gegeven, terwijl onder deze grens sprake is van gedeeltelijke winstdeling. Doordat de dekkinggraad nu dichterbij deze grens ligt, leiden de Solvency-II schokken in grotere mate tot minder winstdeling en dus is de mitigerende werking van de winstdeling hoger dan in 2022.

In onderstaande grafiek is de opstelling van de netto SCR weergegeven, waarbij in elke risicocategorie het mitigerend effect van de winstdeling is verwerkt. Daarin is zichtbaar dat de netto risico's per risicocategorie in dezelfde orde van grootte liggen als in 2022.

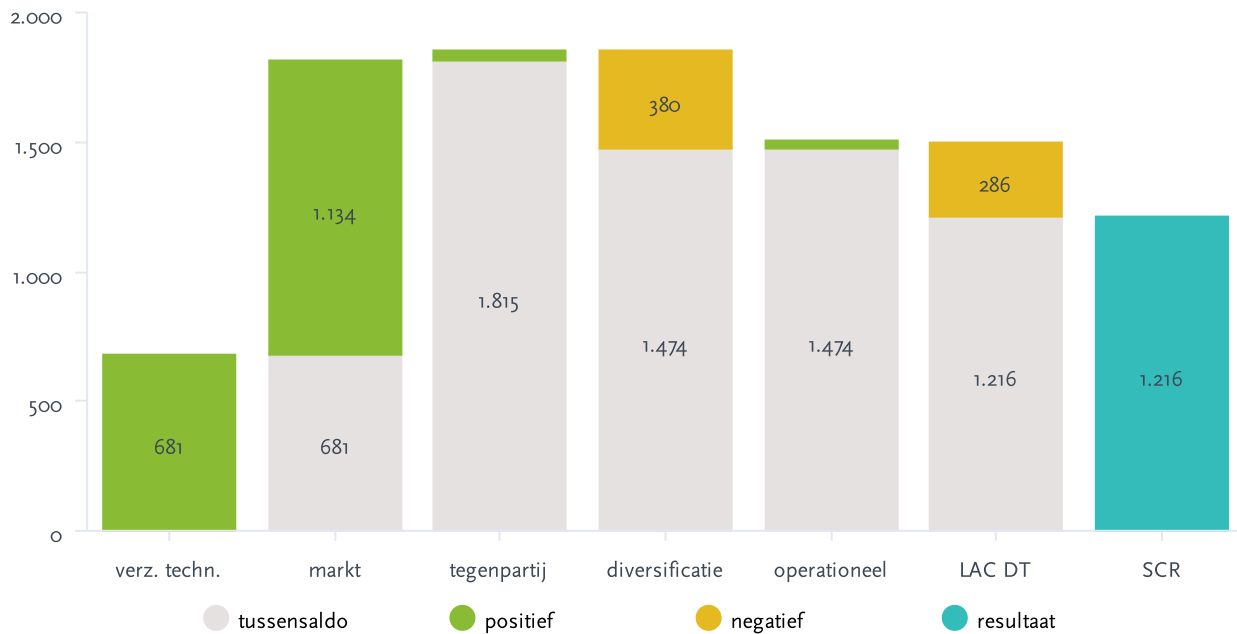
Samenstelling SCR Netto DELA Coöperatie, ultimo 2023

SCR naar componenten, bedragen x € 1 miljoen (lage waardes worden niet als getal getoond)

Samenstelling SCR Netto DELA Coöperatie, ultimo 2022

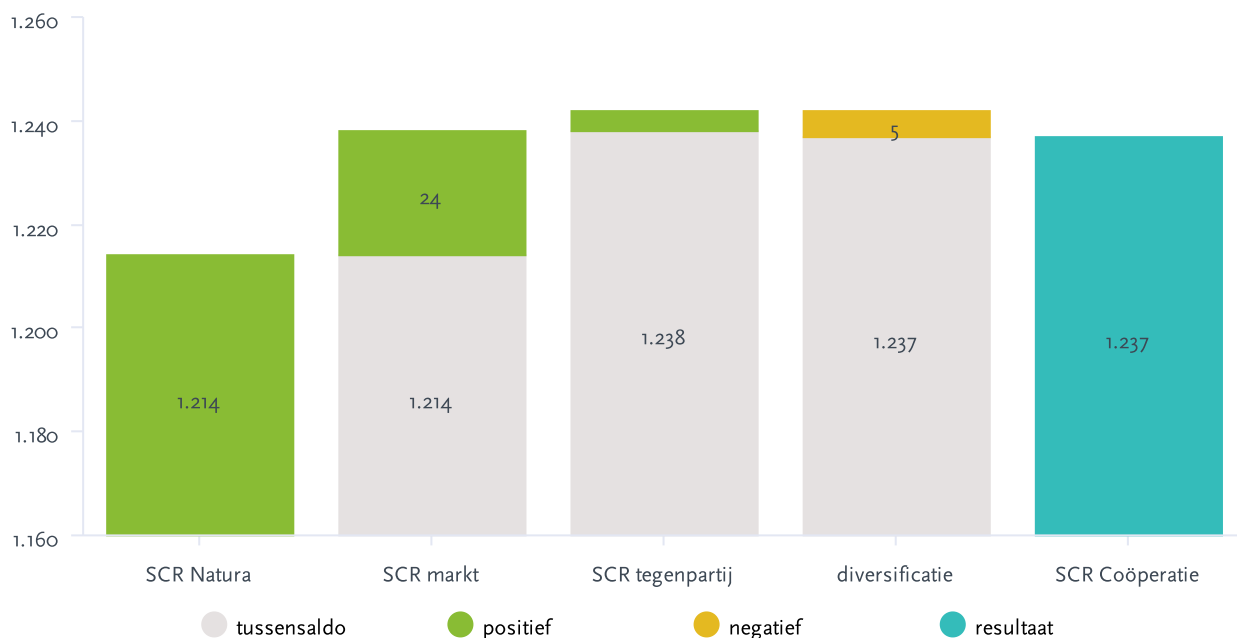
SCR naar componenten, bedragen x € 1 miljoen (lage waardes worden niet als getal getoond)

In C.1 en C.2 staan grafieken met de netto SCR's van verzekeringstechnische risico's respectievelijk marktrisico's. In de grafiek hierna staat de opbouw van de SCR van DELA Coöperatie met als startpunt de SCR van DELA Natura.

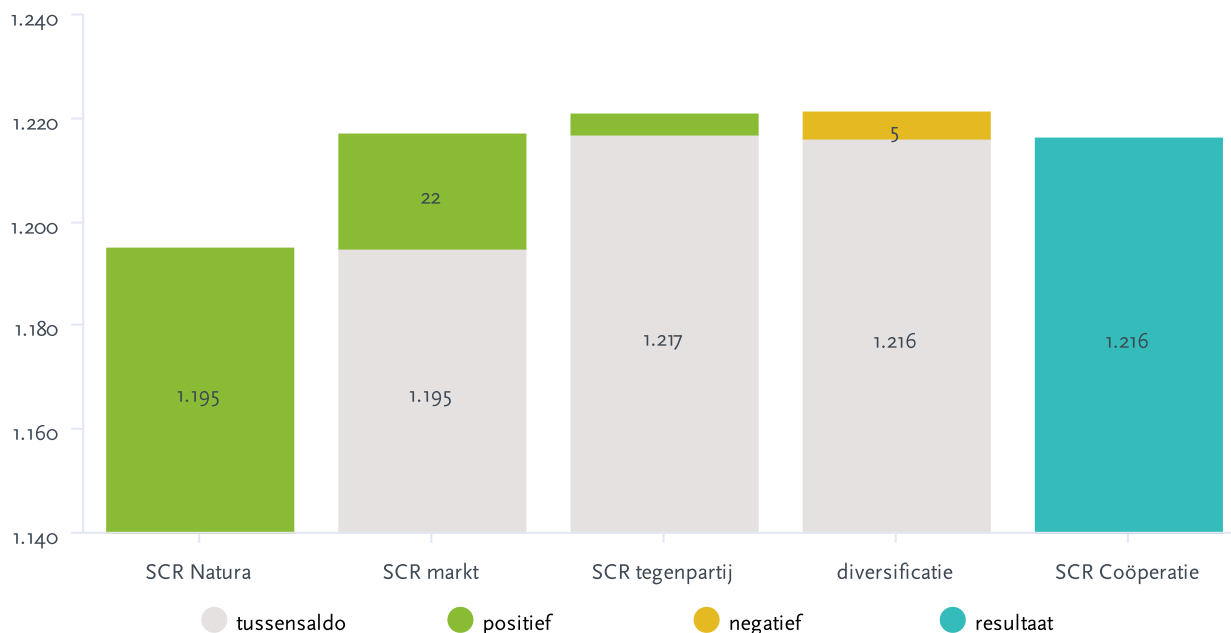
Samenstelling SCR van Natura naar Coöperatie, ultimo 2023

bedragen x € 1 miljoen (lage waardes worden niet als getal getoond)

Samenstelling SCR van Natura naar Coöperatie, ultimo 2022

bedragen x € 1 miljoen (lage waardes worden niet als getal getoond)

In vergelijking met de SCR van DELA Natura worden de volgende elementen van de SCR toegevoegd c.q. gewijzigd:

- marktrisico: aandelenrisico gerelateerd aan de deelnemingen binnen DELA Coöperatie;
- marktrisico: vastgoedrisico betreffende de panden van DELA Uitvaartverzorging N.V.;
- het tegenpartij risico is hoger dan dat van DELA Natura;
- diversificatie-effecten.

De LAC-DT wordt alleen voor de verzekeringsentiteit toegepast.

C.I. Verzekeringstechnisch risico

Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat de omvang en het tijdstip van uitkeringen niet overeenstemmen met de verwachtingen. De belangrijkste verzekeringstechnische risico's zijn het kortlevenrisico, het onnatuurlijkvervalrisico en het kostenrisico. Wanneer een risico zich manifesteert stemt de werkelijke ontwikkeling van de verzekeringsportefeuille niet overeen met de verwachtingen zoals gehanteerd bij de bepaling van de 'best estimate' voorziening, waardoor deze mogelijk ontoereikend is. Er wordt gebruik gemaakt van risicomitigerende maatregelen om de negatieve effecten op de technische voorzieningen gedeeltelijk te voorkomen dan wel de impact te beperken.

DELA staat alleen bloot aan het levensverzekeringsrisico aangezien het alleen levensverzekeringen voert. De portefeuille bestaat voor een belangrijk deel uit uitvaartverzekeringen. Hierbij worden aparte tarieven voor Nederland, België en Duitsland gebruikt. Deze tarieven zijn gebaseerd op de specifieke kenmerken en uitgangspunten (kosten, vervalpercentages en overlevingstafels) die in het betreffende land passend zijn. Jaarlijks wordt onderzocht of deze uitgangspunten passen bij de ontwikkeling van betreffende portefeuilles. De portefeuilles zijn groot in aantal en omvang. Hierdoor is de kans op schommelingen in de verzekeringstechnische resultaten beperkt.

Naast uitvaartverzekeringen voert DELA in Nederland en Duitsland een tijdelijke overlijdensrisicoverzekering. De verzekerde kapitalen zijn hierbij aanzienlijk hoger dan bij de uitvaartverzekeringen. Voor deze portefeuille wordt gebruik gemaakt van risicomitigerende maatregelen om de volatiliteit van de resultaten te beperken. Dit gebeurt middels herverzekering. Jaarlijks wordt beoordeeld of het gevoerde herverzekeringsbeleid past bij haar risk appetite.

Tot slot voert DELA in Nederland een vermogensopbouwproduct. Het overlijdensrisico in deze portefeuille is beperkt tot 10% van de opgebouwde waarde.

De verzekeringstechnische risico's van DELA Coöperatie zijn gelijk aan die van DELA Natura.

DELA maakt géén gebruik van Special Purpose Vehicles.

De componenten van het verzekeringstechnisch risico worden hierna toegelicht.

C.I.1. Kortlevenrisico

Het kortlevenrisico is het risico dat er meer overlijdens plaatsvinden dan verwacht wat leidt tot hoger dan verwachte uitkeringen en daardoor tot een daling van het kernvermogen. Bij het kortlevenrisico worden alleen de verzekeringen in aanmerking genomen die aan dit risico blootstaan. Voor DELA is dat vrijwel de gehele verzekeringsportefeuille. Het benodigd kapitaal is gelijk aan de daling van het eigen vermogen als gevolg van een permanente toename van de overlijdenskansen met 15%.

C.I.2. Langlevenrisico

Het langlevensrisico is het risico dat er minder overlijdens plaatsvinden dan verwacht waardoor er juist méér of hogere uitkeringen plaatsvinden wat vervolgens leidt tot een daling van het kernvermogen. Bij langlevensrisico worden alleen de verzekeringen in aanmerking genomen die aan dit risico blootstaan. Het benodigd kapitaal is gelijk aan de daling van het eigen vermogen als gevolg van een permanente daling van de overlijdenskansen met 20%. Bij het vermogensopbouwproduct kan er in beperkte mate sprake zijn van langlevensrisico.

C.I.3. Invaliditeitsrisico

Het invaliditeitsrisico is het risico dat er meer arbeidsongeschiktheid voorkomt dan verwacht. Dit kan het gevolg zijn van een hogere kans op het arbeidsongeschikt worden dan verwacht, maar ook van een lagere revalideringskans. Het benodigd kapitaal is gelijk aan de daling van het eigen vermogen als gevolg van een stijging in de kans op arbeidsongeschikt worden van 35% in het eerstvolgende jaar en 25% in de volgende jaren terwijl de revalideringskansen tegelijkertijd met 20% dalen. DELA kent geen producten die aan het invaliditeitsrisico blootstaan.

C.I.4. Kostenrisico

Het kostenrisico is het risico dat de toekomstige kosten hoger liggen dan verwacht. Het benodigd kapitaal is gelijk aan de daling van het kernvermogen als gevolg van een directe stijging van de kosten van 10% terwijl tegelijkertijd de jaarlijkse kosteninflatie vanaf jaar 1 met 1% stijgt. De gehele technische voorziening is blootgesteld aan het kostenrisico.

C.1.5. Onnatuurlijk vervalrisico

Het onnatuurlijk vervalrisico is het risico dat het onnatuurlijk verval (royement, premievrijmaking & afkoop) afwijkt van de verwachtingen en hierdoor leidt tot een daling van het kernvermogen. Al naar gelang het product kan dat door een lager dan wel een hoger dan verwachte onnatuurlijk vervalkans zijn. Het benodigd kapitaal is gelijk aan de grootste daling van het eigen vermogen als gevolg van:

- een stijging van de vervalkansen met 50%;
- een daling van de vervalkansen met 50%;
- een massale afkoop op berekeningsdatum van 40% van de verzekeringen.

Per 31-12-2023 is de massale afkoopshock leidend binnen de portefeuille.

C.1.6. Catastroferisico

Het catastroferisico is het risico dat door een eenmalige stijging van de sterftekansen de uitkeringshoogte stijgt waardoor vervolgens het kernvermogen daalt. Bijvoorbeeld als gevolg van een pandemie. Het benodigd kapitaal is gelijk aan de daling van het kernvermogen als gevolg van een stijging in de sterftekansen in het eerstkomende jaar met 1,5 promille voor die verzekeringen waar een stijging in overlijdenskansen leidt tot verhoging van de technische voorzieningen. Voor DELA is dat van toepassing op de gehele verzekeringsportefeuille.

C.1.7. Herzieningsrisico

Het herzieningsrisico is het risico dat herziening van de uitkeringstermijn/hoogte leidt tot een lager kernvermogen. DELA kent geen verzekeringen die zijn blootgesteld aan het herzieningsrisico.

C.1.8. Diversificatie-effect verzekeringstechnische risico's

Hierboven staan alle scenario's benoemd die onder Solvency-II conform het standaardmodel dienen te worden doorgerekend. Ieder voor zich vormen ze het 1 in 200 jaar scenario voor betreffend risico. In de praktijk zullen deze risico's zich niet allemaal tegelijkertijd manifesteren. Daarom wordt middels de onder het standaardmodel voorgeschreven correlatiematrix een correctie bepaald, het diversificatie-effect.

C.1.9. Verlies compenserend vermogen van de technische voorzieningen

DELA kent voor een groot deel van haar uitvaartverzekeringen een winstdelingsregeling die afhankelijk is van haar actuele economische positie. Deze positie wordt uitgedrukt in de dekkingsgraad: de waarde van de in aanmerking komende beleggingen, uitgedrukt in een percentage van de waarde van de verplichtingen. Deze laatste wordt in dit kader bepaald zonder rekening te houden met toekomstige indexatie, zonder de waarde van opties en exclusief de beleggingskosten die worden gemaakt voor zover deze de kosten van passief beleggingsbeheer overstijgen. De verzekeraar geeft volledige winstdeling indien de gemiddelde dekkingsgraad over het gehele jaar gelijk is aan of boven de 210%. Indien de dekkingsgraad gelijk is aan of beneden de 120% ligt dan is er geen ruimte voor winstdeling. Tussen deze grenswaarden wordt er proportioneel winstdeling toegekend. De winstdeling is van toepassing op de in aanmerking komende uitvaartkostenverzekeringen in de vorm van een beperking van de jaarlijkse premiestijging.

Als één van de schokken zoals genoemd in de voorgaande paragrafen optreedt, heeft dat gevolgen voor de actuele economische positie en daarmee dus op de dekkingsgraad. Dit houdt in dat de mate van winstdeling in een schokscenario zal dalen, waardoor ook de waarde van die winstdeling zal dalen. Met andere woorden, de technische voorziening voor de winstdeling zal in waarde dalen zodra zich een schok voordoet. Hierdoor wordt de negatieve impact van de schok op het kernvermogen deels verkleind. Dit wordt het verlies compenserend vermogen van de technische voorzieningen genoemd.

C.1.10. Risicobeperkende maatregelen

DELA maakt gebruik van risicobeperkende maatregelen om de negatieve gevolgen van afwijkingen ten opzichte van de verwachtingen zoveel mogelijk te beperken. Onder deze maatregelen worden geschaard:

- medische acceptatie: deze is er op gericht om de risico's op individuele basis goed te prijzen en eventueel risico's uit te sluiten. Gezien de aard van de aangeboden verzekeringen gaat het hierbij om het beoordelen van de gezondheid van de potentiële verzekerde(n);
- schadeafhandeling: deze is er op gericht de schadeafhandeling soepel, kostenefficiënt en gecontroleerd te laten verlopen. Hierbij wordt standaard gekeken naar de uitkeringsoorzaak en eventueel mogelijke verzwijgingen tijdens de aanvraag;
- herverzekering: dit wordt nader toegelicht in C.3.3;
- kostencontrole / begroting en kostenanalyse: de kosten worden jaarlijks in de begroting op kostenplaatsniveau ingeschat. Op maandbasis worden de actuele kostenontwikkelingen gerapporteerd en vergeleken met de begroting. Verschillen worden geanalyseerd en eventuele bijsturingsmaatregelen worden onderzocht;
- dekkingsgraadafhankelijke winstdeling: zie ook verlies compenserend vermogen van de technische voorzieningen (C.1.9) voor een verdere toelichting;
- de zogenoemde premiemaatregel voor een groot deel van de Nederlandse uitvaartverzekeringen. Als over het voorgaande kalenderjaar de gemiddelde 20-jaars rente lager is dan 1% en bovendien de gemiddelde dekkingsgraad lager dan 120%, wordt automatisch de premie vanaf het eerstvolgende jaar structureel verhoogd met het 125% van het verschil tussen dat 12-maands gemiddelde en 1%. Wanneer de gemiddelde 20-jaars rente lager is dan -1%, wordt de premieverhoging gemaximeerd op 2,5%. Uitzondering daarop is wanneer de gemiddelde dekkingsgraad 110% is of lager, dan geldt nog een additionele premieverhoging. Door de premiemaatregel wordt het effect van een lage rente deels gecompenseerd.

C.1.11. Vereist kapitaal verzekeringstechnische risico's

Bij de scenarioberekeningen voor het bepalen van het benodigd kapitaal wordt –conform Solvency-II-regelgeving- de wijziging van de risicomarge buiten beschouwing gelaten.

In de onderstaande tabel zijn de verzekeringstechnische risico's ná herverzekering opgenomen voor zover deze van toepassing zijn. Hierbij zijn 3 kolommen opgenomen te weten "Blootstelling", "Bruto" en "Netto". De kolom "Blootstelling" laat zien welk deel van de totale Best Estimate blootstaat aan betreffend risico. Omdat indirect via het verliescompenserende effect van de technische voorzieningen de volledige best estimate gevoelig is voor de schok staat hier steeds de volledige Best Estimate. Assets zijn niet afhankelijk van de verzekeringstechnische schokken.

De kolom "Bruto" laat het vereist kapitaal zien wanneer er géén rekening wordt gehouden met het verliescompenserend-effect van de technische voorzieningen. De kolom "Netto" laat het vereist kapitaal zien waarbij hier wel rekening mee wordt gehouden. In de meest rechtse kolommen zijn de vergelijkende cijfers 2022 weergegeven.

Verzekeringstechnisch risico

Na herverzekering, bedragen x € 1.000

	bedragen per 31-12- 2023			bedragen per 31-12- 2022		
	Blootstelling	Bruto	Netto	Blootstelling	Bruto	Netto
Kortlevenrisico	4.915.595	549.168	287.960	4.441.209	488.467	293.680
Langlevenrisico	4.915.595	4.379	4.379	4.441.209	3.283	3.283
Onnatuurlijk vervalrisico	4.915.595	438.815	361.573	4.441.209	376.073	306.889
Kostenrisico	4.915.595	1.115.555	318.561	4.441.209	1.068.259	321.739
Catastroferisico	4.915.595	94.388	65.414	4.441.209	90.812	63.247
Diversificatie binnen verzekeringstechnisch risico		-576.006	-321.641		-516.450	-307.916
SCR verzekeringstechnisch risico		1.626.298	716.244		1.510.445	680.922

De blootstelling aan verzekeringstechnische risico's, ofwel de technische voorziening, is toegenomen. Dat is het gevolg van de groeiende verzekeringsportefeuilles, alsmede van de gedaalde rente in 2023 waardoor de contante waarde van de toekomstige verplichtingen hoger is geworden. In lijn daarmee zijn de bruto verzekeringstechnische risico's gestegen.

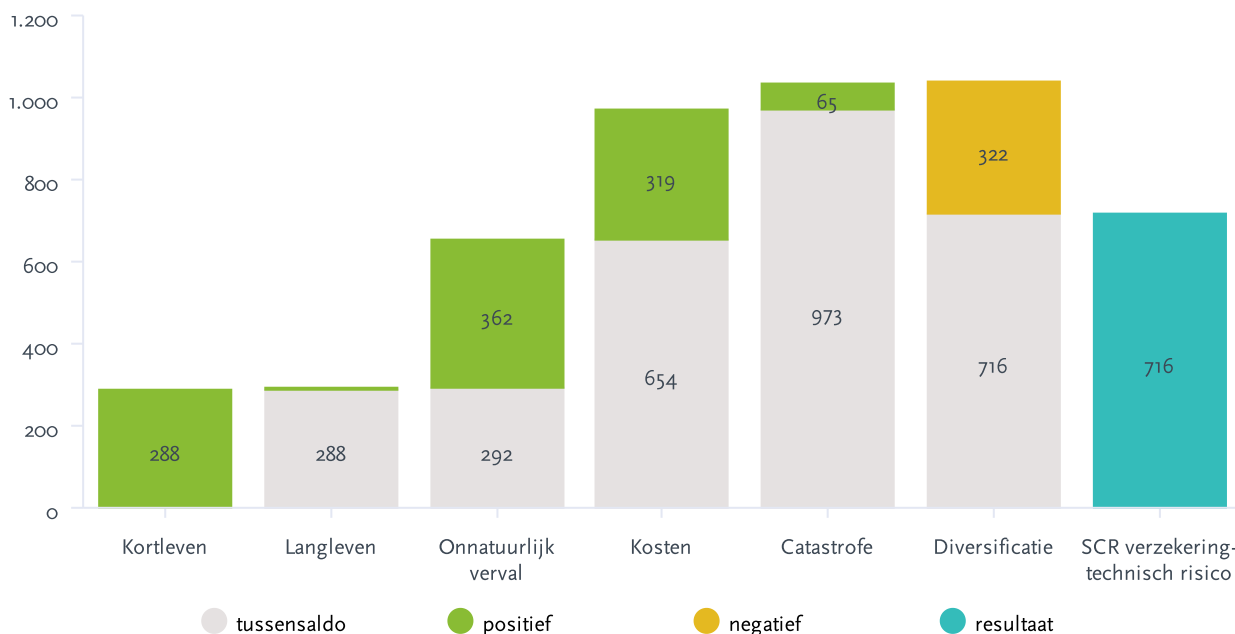
Het verlies compenserend vermogen van technische voorzieningen heeft een dempend effect op het vereiste kapitaal. Dat is vooral zichtbaar bij het kostenscenario en in mindere mate bij het kortlevenscenario. Dat komt doordat het structureel stijgen van de kosten/overlijdensuitkeringen in belangrijke mate wordt gecompenseerd door lagere winstdeling.

De mitigerende werking van de winstdeling (LAC TP) is toegenomen doordat de dekkinggraad daalde en minder ver boven de grens van 210% ligt. Hierdoor nam het netto verzekeringstechnisch risico slechts beperkt toe.

In de onderstaande grafiek is de opbouw van het netto verzekeringstechnisch risico grafisch weergegeven.

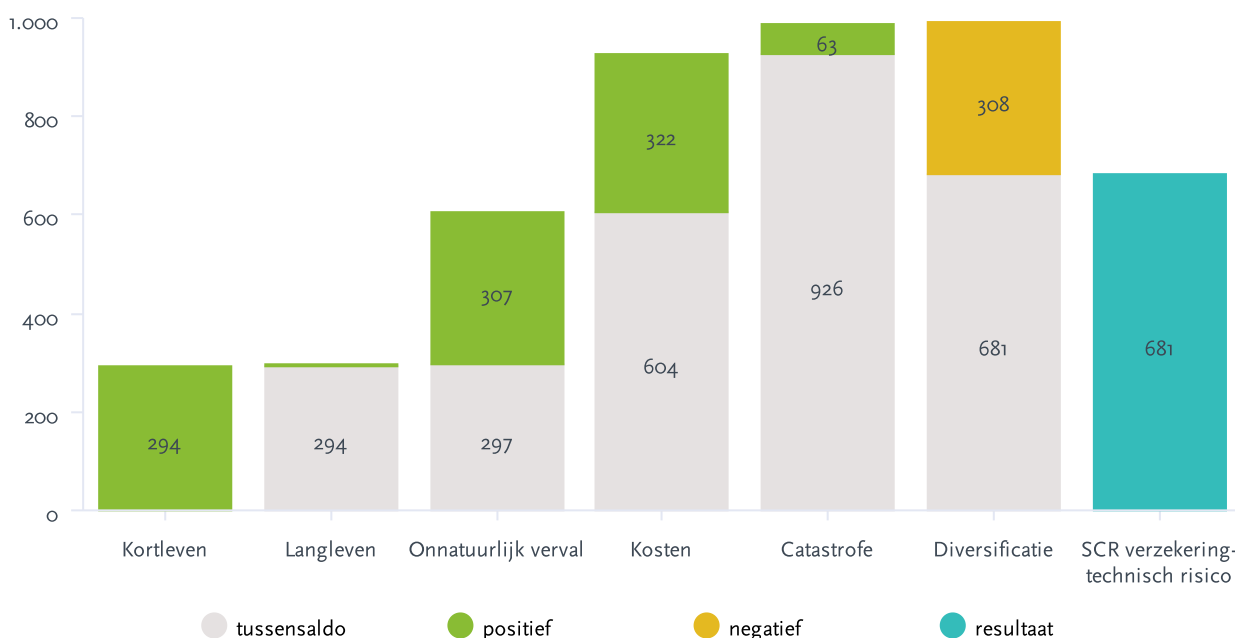
Verzekeringstechnisch risico DELA Coöperatie en DELA Natura, ultimo 2023

Netto, naar componenten, bedragen * € 1 miljoen (lage waardes worden niet als getal getoond)

Verzekeringstechnisch risico DELA Coöperatie en DELA Natura, ultimo 2022

Netto, naar componenten, bedragen * € 1 miljoen (lage waardes worden niet als getal getoond)

C.2. Marktrisico

Het marktrisico is het risico op mogelijke verliezen door ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten. De waarde van de beleggingen en de waarde van de verplichtingen hangen af van de ontwikkelingen op de financiële markten, de samenstelling van de beleggingsportefeuille en de kenmerken van de verzekeringsverplichtingen.

DELA hanteert met betrekking tot haar beleggingsbeleid het prudent person principe. In paragraaf D staan op de activazijde van de balans de beleggingen waarop dit van toepassing is. Periodiek wordt een ALM-studie uitgevoerd. Dat kan een volledige ALM-studie zijn of een gericht onderzoek op basis van een specifieke vraagstelling. De ALM-studie vormt de basis voor de strategische assetmix waar wij op termijn naar toe willen groeien. Tevens levert de ALM-studie waardevolle input voor de evaluatie van de risicobereidheid.

De componenten van het marktrisico worden hierna toegelicht.

C.2.1. Renterisico

Het renterisico is het risico dat de rentetermijnstructuur wijzigt. Dit heeft zowel gevolgen voor de waardering van de rentedragende assets als voor de waardering van de technische voorzieningen. Deze waarderingseffecten hebben effect op het kernvermogen. Om het benodigd kapitaal te bepalen worden de waarderingen bepaald op een verlaagde, maar ook op een verhoogde curve. De toe te passen verlaging c.q. verhoging is vastgelegd binnen de Solvency-II-regelgeving. Om een keuze te maken tussen het opwaartse of neerwaartse scenario wordt gekeken welk scenario de grootste netto impact heeft, dus met medeneming van het verlies compenserend effect van technische voorzieningen.

De impact van het opwaartse en neerwaartse scenario is mede afhankelijk van de absolute hoogte van de rentetermijnstructuur in het basis-scenario. EIOPA verstrekt de rentetermijnstructuur per valutasoort. DELA bezit een substantiële portefeuille vastrentende waarden genoteerd in vreemde valuta. Wanneer de rentetermijnstructuur bij betreffende valuta vergelijkbaar is met die van de euro zal de impact van de renteschokken nauwelijks afwijken van de schokken in euro's. Bij valuta waar de rentetermijnstructuur op een hoger niveau ligt, is er wel een materieel effect in vergelijking met de euro zichtbaar. Voor valuta waarvoor de rentetermijnstructuur anders is dan de rentetermijnstructuur in euro, is een berekening doorgevoerd gebaseerd op die afwijkende rentetermijnstructuur en corresponderende schokken.

In onderstaande tabel worden de resultaten van de schokken op de rentetermijnstructuur weergegeven. Het totale effect bestaat uit de waardeverandering in de rentedragende assets verhoogd met de waardeveranderingen in de verzekeringstechnische voorzieningen. In de onderstaande tabel is de blootstelling van de assets weergegeven. De gehele technische voorziening is direct, maar ook via de winstdeling gevoelig voor de renteschokken.

Renterisico

Na herv verzekering, bedragen x € 1.000

	bedragen per 31-12-2023			bedragen per 31-12-2022		
	Blootstelling	Bruto	Netto	Blootstelling	Bruto	Netto
SCR renterisico - opwaarts scenario	3.082.097	182.273	-	2.874.373	230.589	-
SCR renterisico - neerwaarts scenario	3.082.097	-	-	2.874.373	-	-
SCR renterisico - vereist kapitaal	3.082.097	182.273	-	2.874.373	230.589	-

Per 31-12-2023 is de opwaartse renteschok leidend. Het renterisico van de beleggingsportefeuille is afgenomen, doordat de duration van de vastrentende beleggingen in 2023 is ingekort. Omdat het bruto renterisico van de verzekeringsportefeuille vrijwel onveranderd is, daalt per saldo het bruto renterisico.

De mitigerende werking van de winstdeling zorgt er evenals in 2022 voor dat het netto renterisico nul is.

C.2.2. Aandelenrisico

Het aandelenrisico is het risico dat de aandelenkoersen wijzigen waardoor er een verlaging van het kernvermogen plaatsvindt.

De aandelenportefeuille wordt verdeeld in twee types aandelen:

- Type 1: Beursgenoteerde beleggingen in aandelen in gereguleerde markten in landen die lid zijn van de European Economic Area of de OESO;
- Type 2: Overige aandelen: onder te verdelen in infrastructuur, strategische deelnemingen en overige type 2 aandelen.

Het benodigd kapitaal is gelijk aan de daling van het kernvermogen als gevolg van een schok (daling) in de aandelenkoersen. De hoogte van de schokken die moet worden toegepast is voorgeschreven in de Solvency-II-regelgeving. Deze schok bestaat uit een basisschok (Type 1: 39%; Type 2 infrastructuur: 30% of 36% afhankelijk van de classificatie; Type 2 strategische deelnemingen: 22%; Type 2 overig: 49%; aandelen die worden aangehouden voor de lange termijn: 22%) verhoogd met de door EIOPA maandelijks gepubliceerde symmetrische aanpassing in de mate waarop deze van toepassing is (2023: 1,46%; 2022: -3,02%). DELA maakt geen gebruik van de categorie 'aandelen voor de lange termijn'.

C.2.2.1. Strategische deelnemingen

Voor strategische deelnemingen geldt een aandelenschok van 22%.

De deelnemingen in DELA Holding N.V., DELA Holding Belgium N.V., Voor Elkaar Holding N.V. en DELA Depositofonds B.V. worden door DELA Coöperatie als strategische deelnemingen aangemerkt. Er is getoetst of deze deelnemingen voldoen aan de voorwaarden van artikel 171 van de Gedelegeerde Verordening. De conclusie is dat dit het geval is.

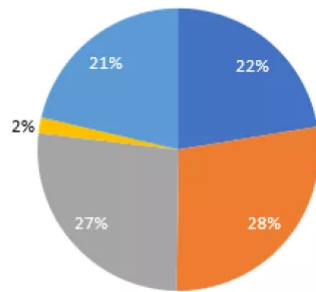
C.2.2.2. Samenstelling van de aandelenportefeuille

Onderstaande grafieken laten de samenstelling van de aandelenportefeuille naar sectoren en regio's zien. Hierbij zijn de beleggingen in fondsen meegenomen; de beleggingen in infrastructuur staan onder C.2.2.3 opgenomen.

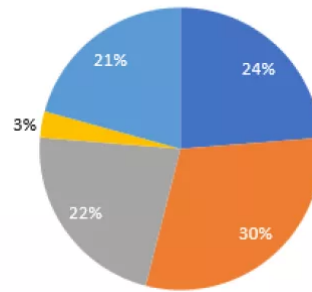
De totale waarde exclusief strategische deelnemingen (ad € 99 miljoen) en beleggingen in infrastructuur (€ 1.099 miljoen) bedraagt ultimo 2023 € 1.962 miljoen (2022: € 1.800 miljoen). De stijging komt door de toename van het belegd vermogen onder meer als gevolg van de koersstijgingen van aandelen. De aandelenposities exclusief strategische deelnemingen van DELA Coöperatie zijn gelijk aan die van DELA Natura; andere entiteiten bezitten geen beleggingen in aandelen.

Uit de onderstaande grafieken wordt duidelijk dat het aandelenrisico goed gediversificeerd is naar sectoren. DELA belegt een beperkt deel van haar portefeuille in emerging markets.

Sectorverdeling aandelen 2023

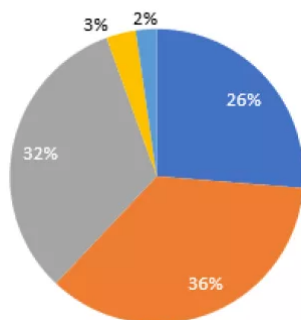
Sectorverdeling aandelen 2022

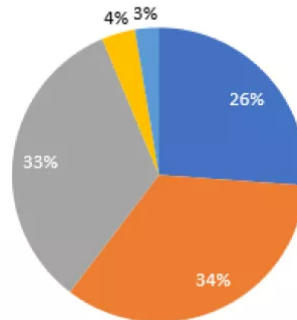
- Industrie, materialen en energie
- Consumenten goederen, diensten en gezondheid
- Technologie en telecom
- Nutsbedrijven
- Financiële instellingen

Daarnaast zijn de aandelenposities over de gehele wereld gespreid, zoals uit onderstaande grafiek blijkt:

Regioverdeling aandelen 2023

Regioverdeling aandelen 2022

- Europa
- VS & Canada
- Azië & Oceanië
- Latijns-Amerika
- Midden-Oosten & Afrika

De relatieve posities in sectoren en regio's zijn in 2023 niet wezenlijk veranderd.

C.2.2.3. Beleggingen in infrastructuur

In 2023 zijn de beleggingen in infrastructuurfondsen verder uitgebouwd van € 1.000 miljoen naar € 1.099 miljoen belegd vermogen. Door leverage is de exposure in infrastructuur hoger dan het belegd vermogen, namelijk € 1.119 miljoen.

Voor beleggingen die kwalificeren als infrastructuurproject respectievelijk infrastructuurentiteit geldt een aandelenschok van 30% respectievelijk 36%, verhoogd met 77% respectievelijk 92% van de door EIOPA maandelijks gepubliceerde symmetrische aanpassing (2023: 1,46%; 2022: -3,02%). Een klein deel van de beleggingen in infrastructuur voldoet niet aan de criteria voor een infrastructuurproject en infrastructuurentiteit en daarvoor geldt een aandelenschok van 49% verhoogd met de symmetrische aanpassing.

In de tabel hieronder is de samenstelling van de blootstelling weergegeven.

Samenstelling infrastructuurfondsen

In % van de blootstelling

	31-12-2023	31-12-2022
Infrastructuur projecten	11%	13%
Infrastructuur entiteiten	78%	77%
Niet kwalificerend (aandelen type 2)	10%	11%
	100%	100%

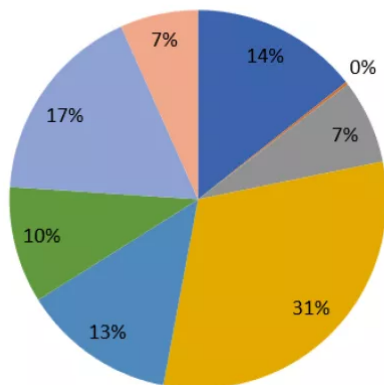
C.2.3. Vastgoedrisico

Het vastgoedrisico is het risico dat de vastgoedprijzen dalen waardoor er een verlaging van het kernvermogen plaatsvindt. Het benodigd kapitaal is gelijk aan de daling van het kernvermogen als gevolg van een schok (daling) van de waarde van de vastgoedbeleggingen. De vastgoedschok bedraagt conform Solvency-II-regelgeving 25%.

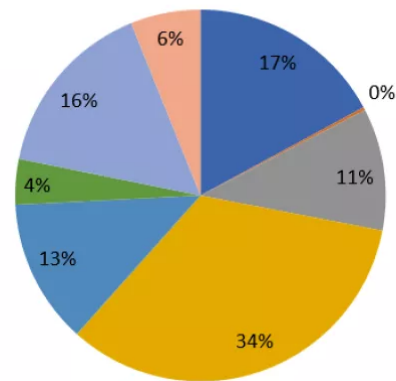
De vastgoedportefeuille bevat zowel direct vastgoed in Nederland als beleggingen in vastgoedfondsen. In onderstaande grafiek is de portefeuille opgedeeld naar de verschillende soorten vastgoed die DELA in deze portefeuille heeft. In de afgelopen jaren is een groot deel van het directe Nederlandse winkelvastgoed afgestoten en dat is grotendeels herbelegd in vastgoedfondsen. Daardoor is in 2023 het aandeel van winkels in de vastgoedportefeuille opnieuw verder gedaald. In 2023 zijn de beleggingen in land- en bosbouwfondsen uitgebreid, waardoor het aandeel van enkele andere categorieën is afgenomen.

De waarde van de vastgoedportefeuille bedroeg voor DELA Coöperatie per ultimo 2023 € 2.550 miljoen (2022: € 2.628 miljoen). De daling komt met name door verliezen op de vastgoedfondsen.

2023

2022

■ kantoor
■ parkeren
■ winkel
■ woning
■ logistiek
■ land- en bosbouw
■ crematoria
■ overig

De waarde van het vastgoed van DELA Coöperatie is € 23 miljoen hoger (2022: € 42 miljoen) dan van DELA Natura. Dat betreft crematoria en uitvaartcentra. De daling van dit bedrag komt doordat een deel van het vastgoed van DELA Coöperatie in 2023 is overgeheveld naar DELA Crematoria Groep, een dochtermaatschappij van DELA Natura.

Door leverage is de exposure in vastgoed € 617 miljoen hoger dan het belegd vermogen.

C.2.4. Spreadrisico

Het spreadrisico is het risico dat de creditspreads op vastrentende waarden stijgen. Door deze stijging daalt de waarde van de vastrentende portefeuille. Voor dit risico dient kapitaal aangehouden te worden. De vastrentende waarden worden uitgesplitst in:

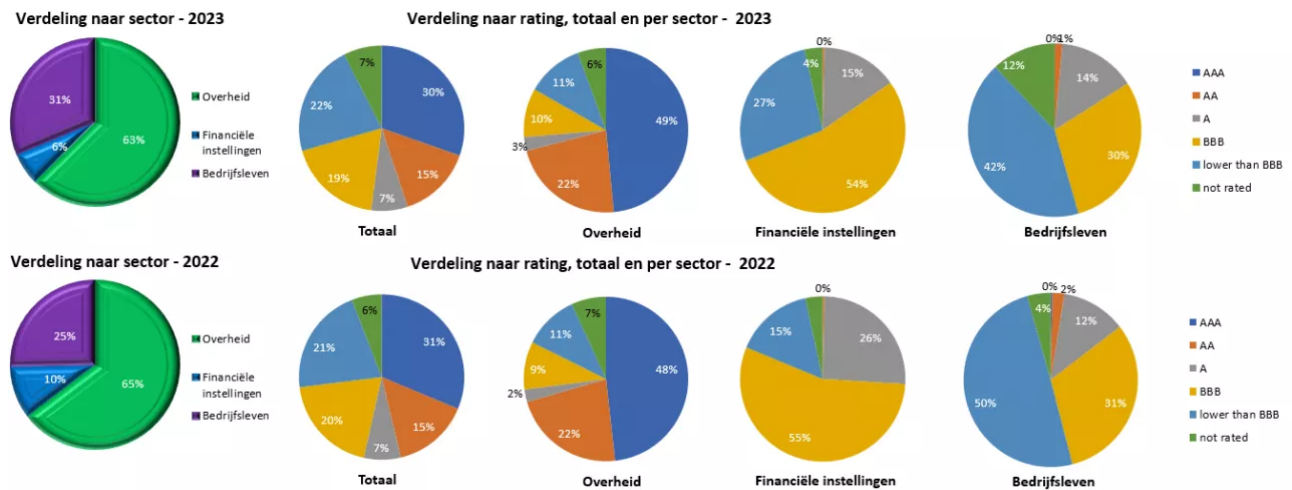
- obligaties en leningen (in verschillende varianten);
- securitisaties;
- krediet derivaten die niet bedoeld zijn voor hedging doeleinden.

Binnen de voorgeschreven categorisering beschikt DELA alleen over overheidsobligaties, bedrijfsobligaties en leningen. Overige producten zijn niet van toepassing.

Het benodigd kapitaal is gelijk aan de daling van het kernvermogen als gevolg van een stijging van de creditspreads. Hiertoe wordt de impact van de gewijzigde creditspread bepaald op het niveau van de individuele obligaties c.q. leningen. Deze impact is afhankelijk van het soort obligatie, de marktwaarde, de modified duration en de rating van betreffende obligatie / lening.

Het spreadrisico van DELA Natura is identiek aan dat van DELA Coöperatie.

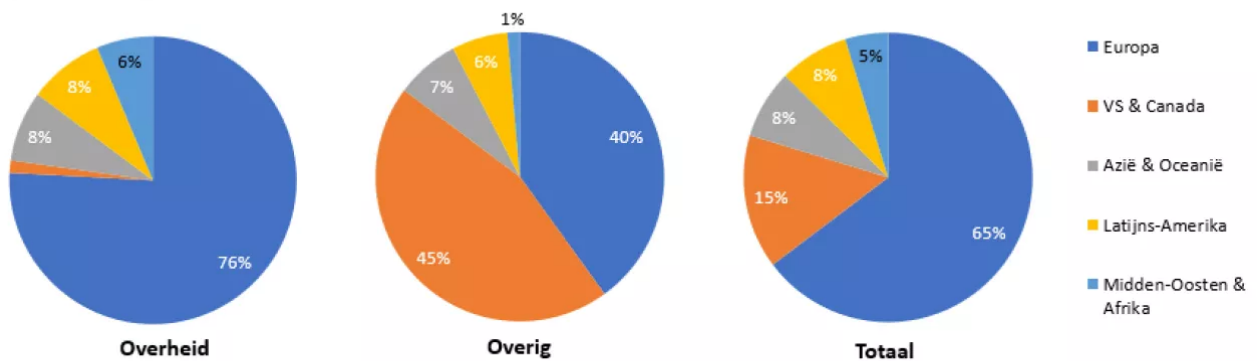
In onderstaande grafiek worden de blootstellingen aan vastrentende waarden verdeeld naar sectoren en binnen die sectoren naar rating. De totale blootstelling aan vastrentende waarden bedraagt € 2.546 miljoen (2022: € 2.418 miljoen). De stijging komt door groei van het belegd vermogen.

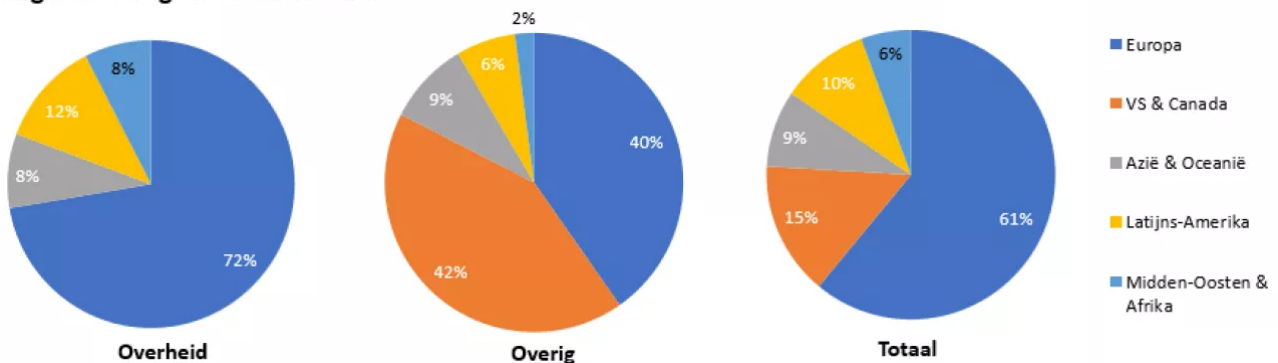
De verdeling in categorieën is enigszins gewijzigd, maar de verdeling naar rating is stabiel gebleven in vergelijking met 2022. DELA maakt gebruik van de “second best rating”. Hierbij wordt gekeken naar de ratings van de grotere rating-agencies, indien er tenminste twee ratings zijn voor een belegging wordt degene genomen die op een na hoogst is. Dit is conform Solvency-II richtlijnen.

In onderstaande grafiek wordt de verdeling naar regio's weergegeven. Aangezien blootstellingen niet noodzakelijkerwijs in lokale valuta zijn, kan hier geen conclusie uit worden getrokken betreffende de verdeling naar valuta.

Regioverdeling vastrentend 2023

Regioverdeling vastrentend 2022

Ook in de verdeling naar regio's waren er geen grote verschuivingen.

C.2.5. Valutarisico

Valutarisico is het risico dat ontstaat door veranderingen in de volatiliteit en de hoogte van wisselkoersen. Het valutarisico is van toepassing op alle beleggingen in vreemde valuta. Voor dit valutarisico dient kapitaal aangehouden te worden. Bij de bepaling van dit kapitaal wordt gekeken naar het kapitaalvereiste voor een opwaartse valutaschok en het kapitaalvereiste voor een neerwaartse valutaschok. De schok die het meest nadelige effect heeft op de financiële positie is bepalend voor de hoogte van het kapitaalvereiste.

Voor vreemde valuta die niet gekoppeld zijn aan de euro wordt een opwaartse valutaschok van 25% en een neerwaartse valutaschok van -25% gehanteerd. Voor vreemde valuta die gekoppeld zijn aan de euro, worden lagere schokken gehanteerd, conform Solvency-II-regelgeving.

DELA gebruikt valutaderivaten om haar exposure voor het valutarisico te beperken. Het valutarisico binnen de portefeuille vastrentende waarden is in principe 90% afgedekt, met uitzondering van valuta in opkomende markten waarbij hedging een groot deel van het verwacht rendement zou wegnemen. Dit risico wordt dus bewust genomen. Binnen de aandelenportefeuille, vastgoedportefeuille en infrastructuurportefeuille wordt een gedeelte van het valutarisico bewust geaccepteerd omdat een goed gespreide valutaportefeuille hier werkt als extra diversificatie. Uiteindelijk wordt 50% gehedged omdat uit eigen onderzoek blijkt dat het meest optimaal hedgepercentage te zijn. Bij dit percentage worden de valutarisico's in belangrijke mate gereduceerd terwijl er tegelijkertijd voldoende mogelijkheden resteren om met het niet afgedekte deel risico's te diversificeren.

Hedging vindt alleen plaats als het om significante posities gaat (zijnde boven de 1% van de totale assetmix) en valuta in opkomende markten worden niet gehedged.

De hedge voldoet aan de voorwaarden zoals Solvency-II deze stelt en kan derhalve mee worden genomen in de berekeningen voor het benodigde kapitaal. De hedge wordt elke 3 maanden afgewikkeld en doorgerold op basis van de actuele beleggingsposities en de contractueel vastgestelde limieten. Er wordt een bandbreedte van +/- 3% gehanteerd voor de hedges van de vastrentende waarden en 5% voor de hedges van aandelen en real assets. Alleen indien de hedgepositie buiten de bandbreedte komt, wordt de hedge tussentijds in principe binnen 5 werkdagen na over- dan wel onderschrijding aangepast.

DELA heeft alleen verzekeringsverplichtingen luidend in euro, derhalve is er geen directe valutaexposure voor de verzekeringstechnische verplichtingen. Door de winstdeling is er indirect wel exposure voor het valutarisico, doordat de winstdeling mede afhankelijk is van de beleggingen.

In onderstaande tabel worden de valuta met de hoogste netto-exposures op de assetzijde getoond.

Valutarisico 31-12-2023

Bedragen x € 1 miljoen

	Assets	Hedge	Netto blootstelling
United States dollar	2.551	1.548	1.003
Hong Kong dollar	160	-	160
South Korean won	157	-	157
British pound sterling	340	202	138
Japanese yen	242	116	126
Australian dollar	219	109	111
Singapore dollar	108	-	108
New Taiwan dollar	89	-	89
Mexican peso	87	-	87
Indian rupee	72	-	72
Overige 29 valuta	658	64	595
Totaal	4.684	2.038	2.646

Valutarisico 31-12-2022

Bedragen x € 1 miljoen

	Assets	Hedge	Netto blootstelling
United States dollar	2.428	1.453	975
Hong Kong dollar	177	-	177
South Korean won	147	-	147
British pound sterling	337	209	129
Japanese yen	222	97	125
Australian dollar	214	97	117
Singapore dollar	91	-	91
New Taiwan dollar	81	-	81
Mexican peso	65	-	65
Indian rupee	64	-	64
Overige 29 valuta	614	72	542
Totaal	4.442	1.928	2.514

C.2.6. Concentratierisico

Het concentratierisico is het risico dat de beleggingen onvoldoende gespreid zijn, waardoor de gevoeligheid voor een bepaalde specifieke belegging te groot is. Voor de bepaling van het benodigde kapitaal voor het concentratierisico wordt gekeken naar de beleggingen die vallen onder het aandelenrisico, het spreadrisico en het vastgoedrisico. Beleggingen die vallen onder het tegenpartijrisico, worden bij de bepaling van het concentratierisico niet meegenomen. Per ultimo 2023 was er geen concentratierisico inzake beleggingen op de balans aanwezig.

Ook voor verzekeringstechnische risico's en tegenpartij-kredietrisico's kan er in principe sprake zijn van concentratierisico's. Gezien de aard van de verzekeringsdekkingen (grotendeels uitvaartverzekeringen, blootstelling risicoverzekering is maximaal € 300.000 per verzekerde) en van de tegenpartijen (hypotheekgevers, herverzekeraars, tussenpersonen) is op die gebieden geen sprake van onvoldoende spreiding.

C.2.7. Diversificatie-effect marktrisico's

Hierboven staan alle scenario's benoemd die onder Solvency-II conform het standaardmodel dienen te worden doorgerekend. Ieder voor zich vormen ze het 1 in 200 jaar scenario voor het betreffende risico. In de praktijk zullen deze risico's zich niet allemaal tegelijkertijd manifesteren. Daarom wordt middels de onder het standaardmodel voorgeschreven correlatiematrix voor marktrisico's een correctie bepaald, het diversificatie-effect.

C.2.8. Risicobeperkende maatregelen

DELA maakt gebruik van risicobeperkende maatregelen om de negatieve gevolgen van economische omstandigheden zoveel mogelijk te beperken. Onder deze maatregelen, die deels ook al ten behoeve van verzekeringstechnische risicobeperking in paragraaf C.1.10 zijn beschreven, worden geschaard:

- dekkingsgraadafhankelijke winstdeling; zie ook verlies compenserend effect van de technische voorzieningen voor een verdere toelichting;
- premie maatregel; zie ook paragraaf C.1.10 voor een verdere toelichting;
- afdekking van het valutarisico; zie ook paragraaf C.2.5 voor een verdere toelichting;
- het stellen van onderpandvereisten, bijvoorbeeld bij valutahedges en security lending.

C.2.9. Vereist kapitaal marktrisico's

In de onderstaande tabel zijn de marktrisico's van DELA ná herverzekering opgenomen. Hierbij zijn 3 kolommen opgenomen te weten "Blootstelling", "Bruto" en "Netto". De kolom "Blootstelling" laat zien welk deel van de totale beleggingen blootstaat aan betreffend marktrisico. De technische voorzieningen zijn via de winstdeling wederom volledig gevoelig voor alle marktschokken.

De kolom "Bruto" laat het vereist kapitaal zien wanneer er géén rekening wordt gehouden met het verlies compenserend effect van de technische voorzieningen. De kolom "Netto" laat het vereist kapitaal zien waarbij hier wel rekening mee wordt gehouden.

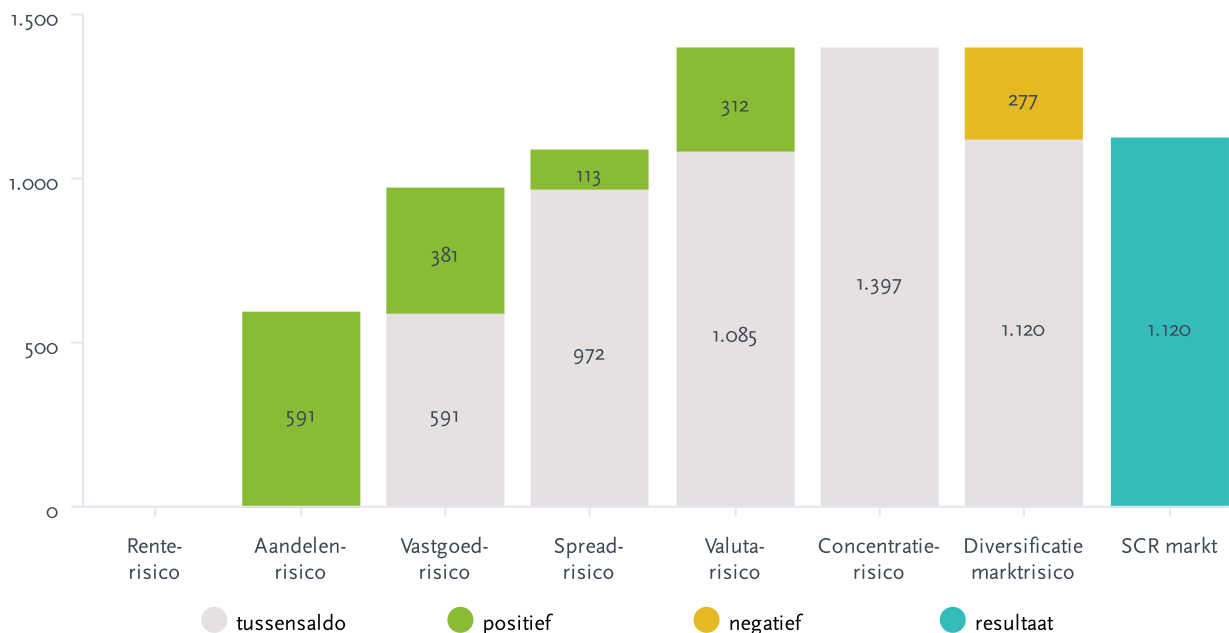
Marktrisico DELA Coöperatie

Omschrijving	bedragen per 31-12-2023			bedragen per 31-12-2022		
	Blootstelling (excl. leverage)	Bruto	Netto	Blootstelling (excl. leverage)	Bruto	Netto
Renterisico	3.082.097	182.273	-	2.874.373	230.589	-
Aandelenrisico	3.159.855	1.165.220	590.708	2.870.021	969.357	545.744
Vastgoedrisico	2.555.090	766.847	381.255	2.627.741	763.771	414.857
Spreadrisico	2.546.980	214.115	112.535	2.418.043	233.846	131.424
Valutarisico	4.684.018	626.037	311.843	4.441.950	608.501	335.708
Concentratierisico		-	-		-	-
Diversificatie marktrisico		-712.979	-276.640		-732.682	-294.184
SCR marktrisico		2.241.514	1.119.702		2.073.382	1.133.548

In de onderstaande grafiek is de opbouw van het netto marktrisico grafisch weergegeven.

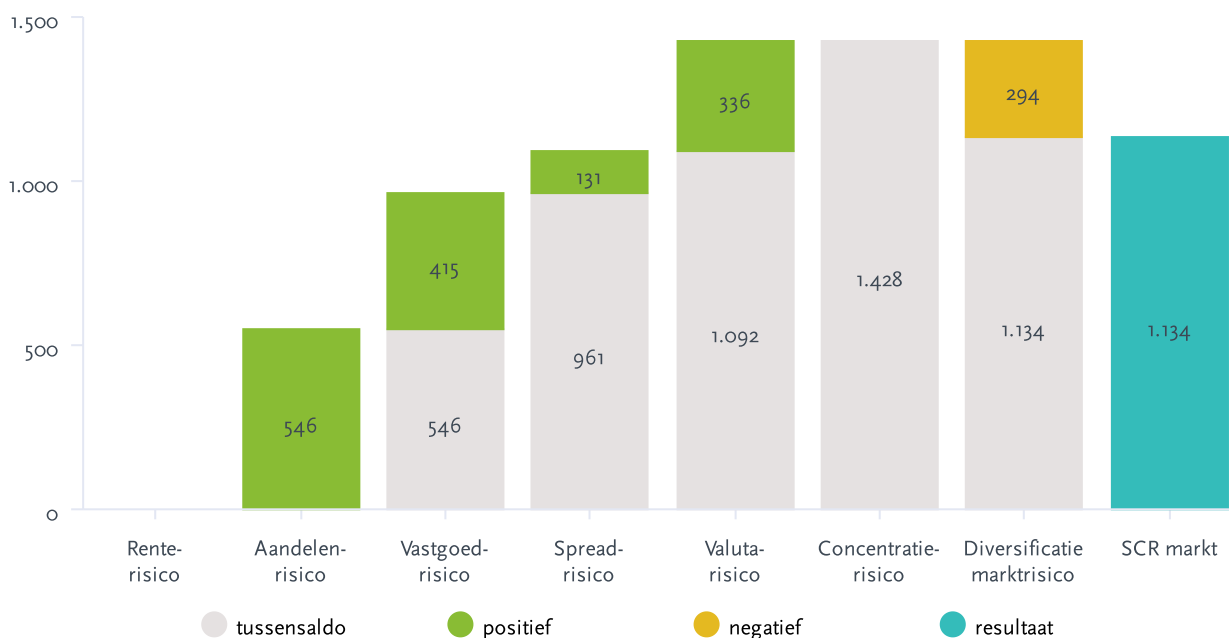
Marktrisico DELA Coöperatie, ultimo 2023

Netto, naar componenten (lage waarden worden niet als getal getoond)

Marktrisico DELA Coöperatie, ultimo 2022

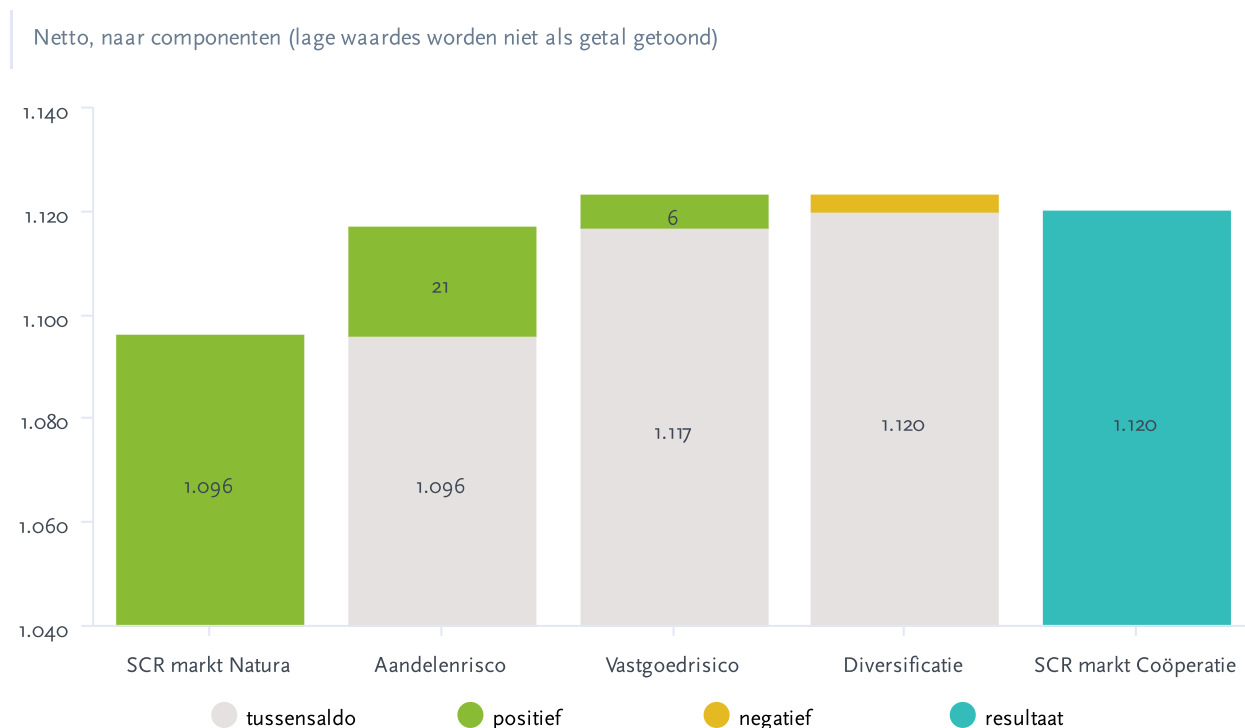
Netto, naar componenten (lage waarden worden niet als getal getoond)

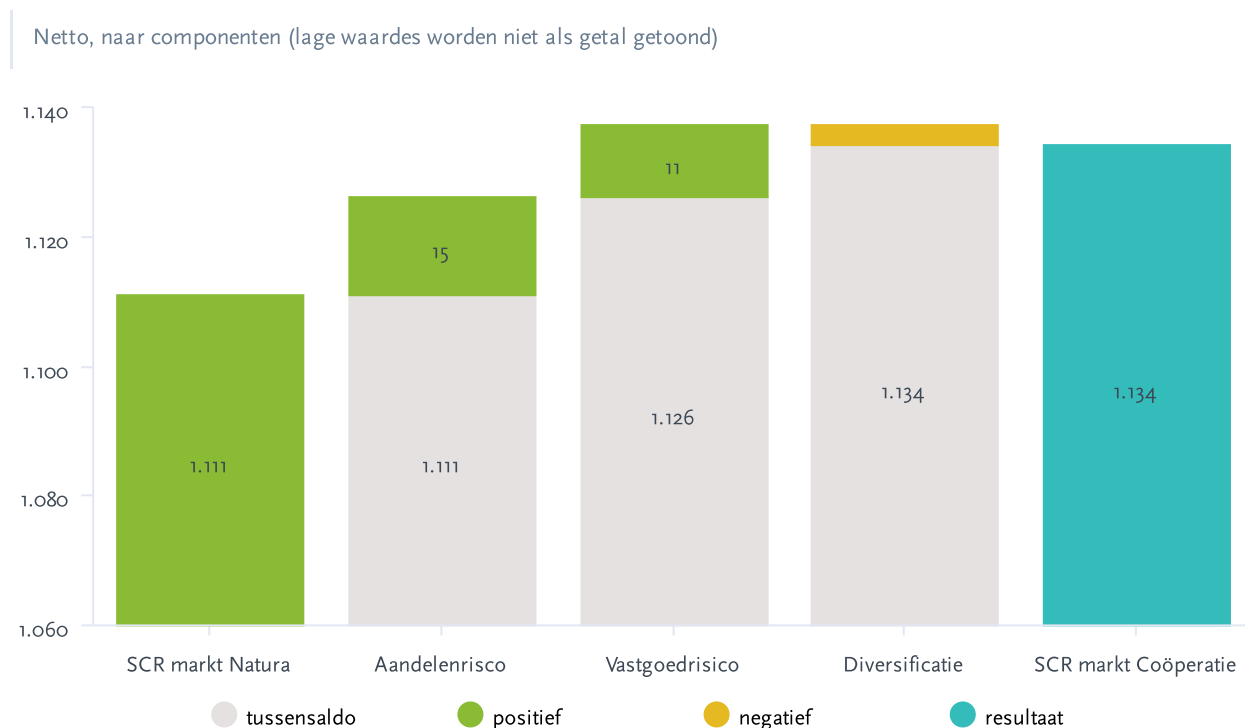
Uit de tabel blijkt dat de bruto risico's zijn gestegen. De beleggingsmix is in 2023 nauwelijks gewijzigd en de stijgingen zijn het gevolg van groei van het belegd vermogen, zowel door positieve cash-flow uit de verzekeringsportefeuilles als door gerealiseerde beleggingsrendementen. Bij vastgoed was het beleggingsrendement negatief en dat verklaart waarom de marktwaarde van beleggingen in vastgoed is afgenomen. Omdat de mitigerende werking van de winstdeling is toegenomen, is het netto marktrisico per saldo licht gedaald.

In de grafiek hieronder is de opbouw van de SCR voor het marktrisico van DELA weergegeven, met als startpunt de SCR voor marktrisico van DELA Natura. De grafiek laat alleen de onderdelen zien waarvan deze SCR van DELA Coöperatie afwijkt van de SCR van DELA Natura.

Marktrisico, verloop van DELA Natura naar DELA Coöperatie, ultimo 2023

Marktrisico, verloop van DELA Natura naar DELA Coöperatie, ultimo 2022

In vergelijking met de SCR van DELA Natura worden de volgende elementen van de SCR toegevoegd c.q. gewijzigd:

- aandelenrisico gerelateerd aan de deelnemingen binnen DELA Coöperatie;

- vastgoedrisico betreffende de panden van DELA Uitvaartverzorging N.V.

C.3. Kredietrisico

Kredietrisico (ook wel: tegenpartij-kredietrisico) is het risico dat verliezen optreden door een onverwacht in gebreke blijven of een onverwachte verslechtering van de kredietwaardigheid van de tegenpartijen en debiteuren van een verzekeraar. Beleggingen die vallen onder spreadrisico worden niet meegenomen bij de bepaling van het kredietrisico.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen Type 1 kredietrisico en Type 2 kredietrisico.

Blootstelling van Type 1 betreft:

- risicolimiteringsovereenkomsten zoals herverzekeringsovereenkomsten, verzekeringssecuritisaties en derivaten;
- kasmiddelen;
- deposito's bij cederende ondernemingen als het aantal singlename blootstellingen niet meer dan 15 bedraagt;
- ontvangen toezeggingen die opgevraagd maar niet-gestort zijn als het aantal singlename blootstellingen niet meer dan 15 bedraagt;
- garanties en kredietbrieven.

Blootstellingen van Type 2 bestaan uit alle kredietblootstellingen die niet vallen onder spreadrisico en die geen blootstelling van Type 1 zijn, inclusief het volgende:

- vorderingen op intermediairs;
- debiteuren;
- hypotheekleningen;
- deposito's bij cederende ondernemingen als het aantal singlename blootstellingen meer dan 15 bedraagt;
- ontvangen toezeggingen die opgevraagd maar niet-gestort zijn als het aantal singlename blootstellingen meer dan 15 bedraagt.

In de onderstaande tabel zijn de kredietrisico's ná herverzekering opgenomen voor zover deze van toepassing zijn.

De omvang van het kredietrisico is in 2023 niet significant gewijzigd.

Kredietrisico DELA Coöperatie

Bedragen x € 1.000

	31-12-2023	31-12-2022
Type I	24.431	26.061
Type II	17.392	15.687
Diversificatie	-2.622	-2.524
SCR tegenpartijrisico	39.201	39.224

C.3.1. Hypotheken

DELA heeft twee hypotheekportefeuilles met een totale nominale waarde van € 534 miljoen. Beide portefeuilles worden hierna toegelicht.

DELA verstrekt via DELA Hypotheken B.V. hypotheken. De portefeuille beperkt zich tot hypotheken die onder de Nationale Hypotheek Garantie (NHG) zijn afgegeven. Hierdoor is het kredietrisico beperkt. Ultimo 2023 staat voor € 149 miljoen nominale waarde (2022: € 162 miljoen) aan hypotheken uit. De actuele waarde van deze hypotheken ultimo 2023 is € 145 miljoen.

Daarnaast wordt belegd in hypotheeklen zonder hypotheekgarantie via een beleggingsfonds. Ultimo 2023 is de nominale waarde van onze participatie hierin € 446 miljoen (2022: € 357 miljoen). De actuele waarde van onze participatie in dit fonds bedroeg ultimo 2023 € 389 miljoen.

In 2023 waren er geen afwaarderingen op hypotheekvorderingen.

C.3.2. Derivaten

DELA bezit derivaten in het kader van haar valutahedge. Doel daarvan is het gedeeltelijk afdekken van het valutarisico. De doorrol van de derivatenposities is in contracten met de uitvoerende partijen vastgelegd, waarbij telkens de actuele balansposities als uitgangspunt dienen. Er is een 3-maandelijke doorrol. Zie ook paragraaf C.2.5.

Conform Solvency-II-regelgeving wordt bij de berekening van het tegenpartijrisico op derivaten ook het risicolimiteringseffect meegenomen.

De derivatenstrategie wordt door de afdeling vermogensbeheer gemonitord.

C.3.3. Herverzekering

DELA heeft een deel van de volgende portefeuilles herverzekerd:

- de portefeuille “tijdelijke overlijdensrisicoverzekering tegen premiebetaling” in Nederland;
- de portefeuille “tijdelijke overlijdensrisicoverzekering tegen premiebetaling” in Duitsland.

Het betreft hier twee herverzekeraars die elk herverzekeraar zijn van een deel van één van de bovenstaande portefeuilles.

De herverzekeraars hebben op balansdatum een kredietkwaliteitscategorie 1 respectievelijk 2. Conform Solvency-II-regelgeving wordt bij de berekening van het tegenpartijrisico op herverzekeraars ook het risicolimiteringseffect meegenomen. Het herverzekeringsbeleid wordt eens per drie jaar geëvalueerd op effectiviteit en doeltreffendheid waarna noodzakelijke/gewenste wijzigingen in het nieuwe beleid worden opgenomen.

In 2023 is de herverzekering van een oude portefeuille in run-off beëindigd.

C.3.4. Securities lending

DELA heeft een portefeuille “securities lending”. Dit houdt in dat aandelen en obligaties tijdelijk worden uitgeleend tegen een vergoeding. DELA blijft hierbij economisch eigenaar. De onderliggende aandelen blijven op de balans staan en worden in de reguliere marktschokken meegenomen. Er ontstaat in de basis een kredietrisico, immers de tegenpartij dient na afloop van de uitleenperiode de aandelen terug te geven. Dit risico wordt gemitigeerd door enerzijds stringente eisen te stellen aan de partijen waaraan wordt uitgeleend, anderzijds door een sterk onderpand te eisen met minimaal dezelfde waarde als de uitgeleende aandelen. De custodian draagt zorg voor deze transacties. Indien een partij haar afspraken niet nakomt, is DELA gerechtigd het onderpand te gelde te maken. Het onderpand voldoet aan de eisen zoals gesteld in artikel 214 van de uitvoeringsmaatregelen. Conform richtsnoer 8 uit de omgang met markt- en tegenpartijrisico's in de standaardformule wordt deze positie meegenomen bij de bepaling van het kredietrisico.

Securities lending

Bedragen x € 1.000

	31-12-2023	31-12-2022
Uitgeleende securities	408.386	518.645
Onderpand	421.773	536.186
Ratio afdekking	103,3%	103,4%

De laatste maanden van 2022 was er een sterke stijging van de vraag naar het uitlenen van staatsobligaties. Dat was eind 2023 niet het geval, waardoor de omvang is afgenomen.

C.4. Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat DELA op enig moment niet aan haar financiële verplichtingen jegens polishouders of andere crediteuren kan voldoen omdat activa niet snel genoeg verhandeld kunnen worden. Liquiditeitsrisico wordt binnen Solvency-II niet in een kapitaalreis (SCR) uitgedrukt en wordt derhalve hier kwalitatief besproken.

DELA dient voldoende liquiditeiten ter beschikking te hebben om claims uit te kunnen betalen die voortvloeien uit de gesloten verzekeringsovereenkomsten, maar ook om de overige jaarlijkse lasten te kunnen betalen. DELA beschikt over kredietfaciliteiten, onder meer bij een bank en bij de custodian van de aandelen en obligaties.

De verzekeringstechnische verplichtingen hebben een zeer lange looptijd en de komende jaren zal er naar verwachting nog een grote netto instroom van gelden plaatsvinden. Stresstesten hebben uitgewezen dat een belang tot maximaal 60% aan illiquide beleggingen binnen de strategische assetmix acceptabel is. Tevens is er een ondergrens van 5% van de gehele portefeuille aan staatsobligaties met een hoge rating.

In het kader van het opstellen / periodiek herijken van de strategische beleggingsmix wordt aandacht besteed aan de actuele en toekomstige liquiditeitspositie. DELA heeft als risk appetite dat tenminste 40% van de beleggingen liquide is, waarmee is gewaarborgd dat ten allen tijde aan de liquide verplichtingen kan worden voldaan.

De inkomstenstroom is verspreid over een groot aantal tegenpartijen. Het werkkapitaal (kortlopende vorderingen alsmede liquide middelen minus kortlopende schulden) bedraagt per eind 2023 € 101 miljoen (2022: € 79 miljoen).

Ultimo 2023 beschikte DELA onder andere over kasgeld en aanverwante middelen, liquide staatsobligaties alsmede over overige obligaties en aandelen. Mocht de inkomende kasstroom uit premies, renteontvangsten en aflossingen op enig moment onvoldoende zijn om de uitgaande kasstroom te financieren dan zijn er binnen de portefeuille voldoende liquide beleggingen aanwezig om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

De hypotheekportefeuille en de real assets worden niet onder de liquide beleggingen gerekend.

Op basis van de verzekeringsportefeuille per ultimo 2023 zijn kasstromen te verwachten zoals die in de tabel hieronder staan. De kasstromen zijn opgesteld op basis van de reële gegarandeerde verplichtingen; de kapitaalstijgingen alsmede de premiestijgingen uit hoofde van de uitvaartkosteninflatie en de effecten van winstdeling en premimaatregel zijn dus opgenomen. Door groei van de verzekeringsportefeuille zijn de verwachte kasstromen uit de verzekeringsportefeuille toegenomen.

Voor de kasstromen uit beleggingen is alleen rekening gehouden met rentebetalingen en aflossingen op vastrentende waarden die per ultimo 2023 in portefeuille zijn. In de tabel is zichtbaar dat de duration van de portefeuille is ingekort in 2023. Bij de kasstromen uit beleggingen is geen rekening gehouden met huuropbrengsten vastgoed,

aandelendividenden, verkoop van aandelen en vastgoed en dergelijke en ook niet met voortijdige verkoop van vastrentende waarden. Ook zonder deze potentiële inkomende kasstromen zijn er op basis van de huidige balans minimaal 10 jaar voldoende liquiditeiten.

Liquiditeitsrisico - kapitaalbehoefte

Bedragen x € 1.000

	Jaar 1	Jaar 2 tm 5	Jaar 6 tm 10	Jaar 11 tm 20	Jaar 21 tm 30	> Jaar 30
2023						
Kasstromen vastrentende waarden	351.193	1.612.920	1.347.257	526.435	200.363	234.800
Verzekeringstechnische verplichtingen	218.774	456.394	-7.316	-1.576.375	-2.847.452	-11.101.292
Totaal	569.967	2.069.314	1.339.940	-1.049.940	-2.647.090	-10.866.491
2022						
Kasstromen vastrentende waarden	350.522	1.344.601	1.233.824	749.657	313.799	266.971
Verzekeringstechnische verplichtingen	202.007	371.290	-74.851	-1.549.746	-2.683.249	-10.380.240
Totaal	552.529	1.715.891	1.158.972	-800.090	-2.369.450	-10.113.269

De verzekeringskasstromen die gerelateerd zijn aan optiewaarden zijn verfijnd. Daarom zijn de cijfers van 2022 aangepast.

C.4.1. Expected profit included in future premiums

Onder “Expected profit in future premiums” (EPIFP) wordt het verschil bepaald tussen de waarde van de Best Estimate op normale grondslagen en de Best Estimate uitgaande van direct wegvallen van de premiebetaling onder gelijktijdige verlaging van de verzekerde aanspraken. Daarbij zijn de aanspraken per polis berekend als het aankopen van premievrije dekkingen met een koopsom ter grootte van de afkoopwaarde van de betreffende polis. Hierbij is verondersteld dat de premievrije aanspraken worden aangekocht tegen actuele Solvency-II-grondslagen. In onderstaande tabel is de waarde na herverzekering per ultimo 2023 weergegeven en ter vergelijking die van 2022.

Expected profit included in future premiums (EPIFP)

Bedragen x € 1.000

	31-12-2023	31-12-2022
EPIFP	1.156.442	1.143.644

De EPIFP bevat voor de Nederlandse portefeuille onder andere:

- de waarde van toekomstige indexaties van de uitvaartverplichtingen en daarbij horende premies; en
- de waarde van de premiemaatregel; verminderd met
- de waarde van de winstdelingsoptie.

Als een polis wordt premievrij gemaakt voor de einddatum premiebetaling, dan is immers ook geen sprake meer van een waarde vaste toekomstige uitkering en dus ook geen indexatie van de verplichtingen. Ook zal geen premiemaatregel meer doorgevoerd kunnen worden. De winstdeling zal vervallen aangezien er bij het volledige wegvallen van de premiebetaling geen basis meer voor winstdeling aanwezig zal zijn.

De stijging ten opzichte van eind 2022 is in lijn met de groei van de technische voorzieningen.

C.5. Operationeel risico

Het operationeel risico bestaat uit de risico's die voortkomen uit invloeden van buitenaf, uit het falen van mensen, processen en systemen of het niet tijdig voldoen aan wetgeving. Maatregelen zoals scherpe protocollen, procedures, interne controles, Control Self Assessments, risico-inventarisaties etc. zorgen voor een beperking van deze risico's.

De berekening van het operationeel risico neemt herverzekering niet mee. In onderstaande tabel is het voor deze risico's aan te houden kapitaal conform het standaard model van Solvency-II terug te vinden.

Operationeel risico

Bedragen x € 1.000

	31-12-2023	31-12-2022
SCR operationeel risico	28.856	28.440

Het aan te houden kapitaal is licht gestegen.

Voor een nadere toelichting op operationeel risico wordt verwezen naar paragraaf B.3.5.

C.6. Overige materiële risico's

C.6.1. Uitvaartkosteninflatie

Het standaardmodel bevat geen uitvaartkosteninflatierisico. DELA Natura heeft een jaarlijkse prijsafspraken met DELA Uitvaartverzorging N.V. over een vaste verrekenprijs. Hoewel de verhoging van verzekerde aanspraken grotendeels gefinancierd wordt door behaalde (beleggings) resultaten en premieverhogingen, is dit risico toch van belang. In de ORSA wordt hieraan dan ook specifiek aandacht besteed. Voor de uitvaartkosteninflatie wordt jaarlijks onderzoek uitgevoerd naar het verband tussen de prijsinflatie en de uitvaartkosteninflatie. Hierbij wordt verondersteld dat het verschil tussen de prijsinflatie en de uitvaartkosteninflatie een constante is. DELA heeft enigszins invloed op de ontwikkeling van de uitvaartkosteninflatie en volgt de ontwikkeling van de uitvaartkosteninflatie nauwgezet gedurende het jaar.

C.6.2. Overige risico's

Naast de bovengenoemde risico's erkent DELA een aantal aanvullende risico's. Dit betreft onder andere het reputatierisico, strategisch risico, duurzaamheidsrisico en immateriële-vaste activa-risico. Er stonden eind 2023 geen immateriële vaste activa op de Solvency-II-balans, derhalve bestaat er geen immateriële-activa-risico. Voor de overige risico's geldt dat deze periodiek door het management beoordeeld worden en dat hiervoor, waar nodig, diverse risicobeheersmaatregelen zijn geïmplementeerd. Het resterende risico wordt derhalve als beperkt ervaren en DELA is derhalve van mening dat hiervoor geen aanvullende kapitaal aangehouden hoeft te worden.

C.7. Aanvullende informatie

Alle materiële risico's zijn in voorgaande paragrafen toegelicht.

LAC-DT

Naast het verlies compenserend vermogen van de technische voorzieningen kent DELA ook verlies compenserend vermogen van belastingen (LAC-DT) ter grootte van € 277 miljoen per 31-12-2023. DELA is actief in Nederland, België en Duitsland:

- op de balans staat voor de Belgische verzekeringsactiviteiten een netto belastingvordering (Deferred Tax Asset, DTA) en na toepassing van de schokken van het standaardmodel neemt deze DTA toe. Voor de Belgische verzekeringsactiviteiten maximeert DELA de LAC-DT tot de netto DTL die op de balans staat. Dat heeft tot gevolg dat voor DELA België eind 2023 geen LAC-DT wordt meegenomen;
- voor de Nederlandse verzekeringsactiviteiten is er een significante belastingschuld (DTL) op de balans. Deze wordt grotendeels veroorzaakt door meerwaarden in vastgoed en aandelen die fiscaal op aanschafwaarde worden gewaardeerd, en minderwaarden in de technische voorzieningen. Ook na de toepassing van de schokken van het standaardmodel is er nog een DTL positie. Voor de Nederlandse verzekeringsactiviteiten kan de LAC-DT ter grootte van € 277 miljoen per 31-12-2023 worden onderbouwd met de DTL en verwachte toekomstige fiscale winsten;
- voor dat deel van de resultaten waarvoor er een belastingplicht is aan de Duitse belastingdienst, neemt DELA geen LAC-DT in aanmerking.

Overige informatie

DELA stelt of ontvangt zekerheden voor de posities in de valutaderivaten, afhankelijk van de waarde van deze derivaten. Ultimo 2023 had DELA voor deze derivaten zekerheden ontvangen. Daarnaast ontvangt DELA zekerheden als onderpand voor de securities-lending-positie.

DELA heeft geen materiële off-balance posten per 31 december 2023.

D. Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden

Dit hoofdstuk bevat informatie over de waardering van de balansposten. Voor elke materiële activaklasse afzonderlijk worden de waarden van de activa genoemd en de grondslagen, methoden en belangrijkste aannames die voor de waardering voor solvabiliteitsdoeleinden zijn gehanteerd, beschreven. Ook wordt voor elke materiële activaklasse afzonderlijk een kwantitatieve en kwalitatieve toelichting gegeven bij alle materiële verschillen tussen de grondslagen, methoden en belangrijkste aannames die de onderneming voor de waardering voor solvabiliteitsdoeleinden heeft gehanteerd en die zij voor de waardering ervan in de jaarrekening heeft gehanteerd. Ten tijde van de publicatie van de SFCR is de jaarrekening nog niet definitief vastgesteld.

De waardering van elke materiële activaklasse is beschreven in paragraaf D.1. De waardebepaling van de technische voorzieningen wordt berekend als de som van de beste schatting en de risicomarge. Dit is beschreven in paragraaf D.2. Overige verplichtingen worden beschreven in paragraaf D.3.

DELA gebruikt de standaardmethode voor de consolidatie van de onderliggende entiteiten. Ten behoeve van de geconsolideerde Solvency-II balans, zijn de entiteiten van DELA geclassificeerd op basis van de criteria in de Gedelegeerde Verordening.

Hieronder het overzicht van het effect van de grondslagenverschillen tussen solvabiliteitsdoeleinde en de jaarrekening.

Waarderingsverschillen in grondslagen

Bedragen x € 1.000

	Solvency II	Jaarrekening	Delta
Activa			
D.1.1 Overlopende acquisitiekosten	-	116.165	-116.165
D.1.2 Immateriële activa	-	78.395	-78.395
D.1.3 Uitgestelde belastingvorderingen	282.344	339.022	-56.678
D.1.4 Materiële vaste activa voor eigen gebruik	38.749	38.749	-
D.1.5 Materiële vaste activa (anders dan voor eigen gebruik)	526.389	526.389	-
D.1.6 Deelnemingen in verbonden ondernemingen, met inbegrip van participaties	99.103	115.355	-16.253
D.1.7 Aandelen – beursgenoteerd	1.949.279	1.949.279	-
D.1.8 Aandelen – niet beursgenoteerd	11.091	11.091	-
D.1.9 Overheidsobligaties	1.597.354	1.597.354	-
D.1.10 Bedrijfsobligaties	778.484	778.484	-
D.1.11 Instellingen voor collectieve belegging	3.480.355	3.480.355	-
D.1.12 Derivaten	28.370	28.370	-
D.1.13 Overige beleggingen	4.021	4.021	-
D.1.14 Aan particulieren verstrekte leningen en hypotheek	146.101	150.163	-4.062
D.1.15 Overige leningen en hypotheek	161.613	161.613	-
D.1.16 Uit hoofde van herverzekering verhaalbare bedragen uit: Levensverzekering, met uitzondering van ziekteverzekering en aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen	4.437	14.228	-9.791
D.1.17 Vorderingen uit hoofde van verzekering en op intermediairs	-283	-283	-
D.1.18 Overige vorderingen	136.097	136.097	-
D.1.19 Geldmiddelen en kasequivalenten	150.305	150.305	-
D.1.20 Overige, niet elders opgenomen activa	48.354	38.539	9.815
Totaal activa	9.442.164	9.713.694	-271.530

	Solvency II Jaarrekening		Delta
Passiva			
D.2.1 Technische voorzieningen : Beste schatting	4.920.097		
D.2.2 Technische voorzieningen : Risicomarge	812.012		
Totaal technische voorziening	5.732.109	8.134.587	-2.402.478
D.3.1 Voorzieningen niet zijnde technische voorzieningen	70.721	69.647	1.074
D.3.1. Pensioenuitkeringsverplichtingen	1.389	1.389	-
D.3.2 Depots van herverzekeraars	6.939	6.939	-
D.3.3 Uitgestelde belastingverplichtingen	797.625	249.211	548.414
D.1.12 Derivaten	14.122	14.122	-
D.3.4 Schulden aan kredietinstellingen	49	49	-
D.3.4 Financiële verplichtingen anders dan schulden aan kredietinstellingen	10.505	10.501	4
D.3.4 Schulden uit hoofde van verzekeringen en aan intermediairs	147.977	147.977	-
D.3.4 Schulden (handelsschulden, geen schulden uit hoofde van verzekeringen)	52.218	52.218	-
D.3.4 Overige, niet elders opgenomen verplichtingen	33.595	23.779	9.816
Totaal passiva	6.867.248	8.710.418	-1.843.170
Kernvermogen			
Totaal activa	9.442.164	9.713.694	-271.530
Totaal passiva	6.867.248	8.710.418	-1.843.170
Totaal	2.574.915	1.003.276	1.571.640

De nummering van de balansregels aan de activazijde verwijzen naar de toelichting in paragraaf D1 t/m D3.

Per materiële categorie op de balans wordt het volgende beschreven:

- methoden en aannames voor de waardering;
- verschil tussen solvabiliteitswaardering en waardering in de jaarrekening.

In de tabel is de opbouw van het kernvermogen weergegeven, waarbij het startpunt het kernvermogen van de verzekeringsentiteit is.

Reconciliatie kernvermogen DELA Natura met DELA Coöperatie

Bedragen x € 1 miljoen

	31-12-2023	31-12-2022
Kernvermogen DELA Natura	2.511,2	2.639,1
<i>Deelnemingen</i>		
DELA Holding N.V.	67,0	35,6
DELA Holding Belgium N.V.	25,0	27,4
DELA Depositofonds B.V.	-53,0	-39,9
Voor Elkaar Holding N.V. (incl. deelnemingen)	4,4	3,9
Jelsumerhof Beheer B.V.	0,2	0,2
Pleysier-Blancke B.V.	1,0	1,0
Neo Joule B.V.	1,4	1,4
Stoppelenburg B.V.		0,7
	46,1	30,3
<i>Geconsolideerd</i>		
DELA Coöperatie UA	-59,0	5,1
DomusDELA Exploitatie B.V.	-4,3	-3,0
DELA Depositary & Asset Management B.V.	1,7	1,0
DELA Uitvaartverzorging N.V. (incl. dochtermaatschappijen)	79,2	81,8
Aandeel derden UNC Holding B.V.		-3,0
	17,6	81,9
Kernvermogen DELA Coöperatie	2.574,9	2.751,3

In 2023 heeft DELA een 100%-belang verworven in UNC Holding B.V., waardoor er geen aandeel van derden meer voorkomt. Stoppelenburg B.V. is in 2023 afgestoten.

DELA heeft alleen operationele leaseverplichtingen, waarvan de geleaste activa niet op de balans van de jaarrekening zijn opgenomen. Aan de verplichtingenzijde van de jaarrekeningbalans staat alleen de verplichting aan de lessor ter grootte van 1 leasetermijn (maand), zijnde de factuur voor de verstreken, maar nog niet betaalde periode. De totale omvang van de contractuele verplichting is hieronder naar looptijd weergegeven (bedragen in € 1.000):

- leaseverplichtingen die vervallen binnen één jaar: € 3.316;
- leaseverplichtingen die vervallen na één jaar en binnen vijf jaar: € 7.100;
- geen leaseverplichtingen die vervallen na vijf jaar.

Onder Solvency II waardering zijn de operationele leasecontracten wel gewaardeerd op de balans (Zie D.1.20 en E.3.4).

D.1. Waardering van activa

De waardering van de meeste financiële activa is volgens de jaarrekeninggrondslagen gebaseerd op de reële waarde. Overeenkomstig de gedelegeerde verordening dienen de cijfers van Solvency-II gebaseerd te zijn op de reële waarde. Waar de jaarrekeninggrondslagen ten opzichte van reële waarde afwijken zijn deze aangepast voor de grondslagen naar solvabiliteitsdoeleinde.

Ten aanzien van de verdeling van aandelen naar actieve en inactieve markten hanteert DELA de volgende richtlijn:

- aandelen die beursgenoteerd zijn worden toegekend aan actieve markten;
- aandelen die niet-beursgenoteerd zijn, worden toegekend aan inactieve markten.

Hieronder wordt een toelichting gegeven per balanscategorie.

D.1.1. Overlopende acquisitiekosten

Conform artikel 12 van de Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35 zijn de overlopende acquisitiekosten op nul gewaardeerd.

Afwijkende waardering in de jaarrekening

Acquisitiekosten zijn de kosten die direct samenhangen met het afsluiten van verzekeringen, die afhankelijk zijn van en betrekking hebben op het verkrijgen van nieuwe of op verlenging van bestaande verzekeringscontracten. De acquisitiekosten bestaan uit aan derden betaalde provisies inzake verzekeringsproducten en worden geactiveerd.

De geactiveerde acquisitiekosten worden in mindering gebracht op de technische voorzieningen en in 10 jaar afgeschreven ten laste van het resultaat. Het jaarlijks te activeren bedrag wordt gesaldeerd met de in het jaar teruggevorderde retourprovisies. Acquisitiekosten worden geactiveerd voor zover zij kunnen worden terugverdiend uit het verwachte brutoresultaat van de onderliggende nieuwe productie van dat jaar.

De afschrijvingsperiode wordt periodiek beoordeeld. Indien van toepassing wordt de afschrijvingslast aangepast aan de kortere afschrijvingsperiode. De afschrijvingsperiode is vastgesteld op 10 jaar.

Als onderdeel van de toereikendheidstoets vindt jaarlijks een beoordeling van bijzondere waardevermindering plaats op de toegerekende acquisitiekosten, waarbij wordt vastgesteld of de toekomstige bijdrage uit de verzekeringsproducten voldoende is om de toegerekende kosten te kunnen dekken.

D.1.2. Immateriële activa

Er zijn geen immateriële activa van materieel belang. Conform artikel 12 van de Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35 zijn de immateriële activa op nul gewaardeerd.

Afwijkende waardering in de jaarrekening

De immateriële activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met de duurzame waardeverminderingen die op de balansdatum verwacht worden; dit is het geval als de boekwaarde van het actief (of van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het behoort) hoger is dan de realiseerbare waarde ervan.

De economische levensduur en de afschrijvingsmethode worden aan het einde van het boekjaar opnieuw beoordeeld. Bij eventuele significante wijzigingen worden de afschrijvingstermijn en de afschrijvingsmethode herzien. Voor de kosten van interne ontwikkeling wordt een wettelijke reserve gevormd ter hoogte van het geactiveerde bedrag.

D.1.3. Uitgestelde belastingvorderingen

Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en de passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de in deze jaarrekening gevolgde waarderingsgrondslagen anderzijds. De berekening van de latente belastingvorderingen geschiedt tegen de op het einde van het verslagjaar geldende belastingtarieven of tegen de in de komende jaren geldende tarieven, voor zover reeds bij wet vastgesteld. Per eind 2023 bedraagt het belastingtarief in Nederland 19% over een winst van € 200.000 en 25,8% daarboven. In België bedraagt het belastingtarief 25% en in Duitsland 30%.

De uitgestelde belastingvordering ter grootte van € 282,3 miljoen bestaat uit de volgende posten:

- € 35,9 miljoen inzake technische voorziening België;

- € 66,0 miljoen inzake beleggingen;
- € 71,1 miljoen inzake geactiveerde acquisitiekosten België en Duitsland en immateriële activa;
- € 14,1 miljoen inzake toekomstige verliesverrekening betreffende de Belgische portefeuille; deze zijn onbeperkt verrekenbaar met toekomstige fiscale winsten;
- € 86,2 miljoen inzake toekomstige verliesverrekening Nederland; deze zijn onbeperkt verrekenbaar met 50% van toekomstige fiscale winsten;
- € 8,5 miljoen inzake onroerende zaken;
- € 0,5 miljoen inzake overige waarderingsverschillen.

Afwijkende waardering in de jaarrekening

Het verschil ad € 56,7 miljoen wordt verklaard door afwijkende waarderingsgrondslagen bij andere activa en passiva rubrieken. Dit zijn: de marktwaarde van de technische voorziening België (€ 35,9 miljoen), reclassificatie naar latente belastingverplichting technische voorziening Nederland (- € 123,7 miljoen), het afwaarderen van geactiveerde acquisitiekosten en immateriële vaste activa (€ 31,2 miljoen).

Er is getoetst of de uitgestelde belastingvordering kan worden onderbouwd. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen de vordering op de Nederlandse fiscus en die op de Belgische fiscus.

De latente belastingvordering in Nederland is beperkt en kan onderbouwd worden met het verschuldigd worden van uitgestelde belastingverplichtingen en met toekomstige fiscale resultaten.

De latente belastingvordering in België kan voor een deel onderbouwd worden met uitgestelde belastingverplichtingen en voor een deel met toekomstige fiscale resultaten. Na deze onderbouwing resteert per 31-12-2023 een bedrag van € 33,6 miljoen (2022: € 0,0 miljoen) dat in beginsel niet kan worden verrekend en dat is in mindering is gebracht op de latente belastingvordering op de Solvency-II balans.

D.1.4. Materiële vaste activa voor eigen gebruik

De waardering van deze onroerende zaken in eigen gebruik geschiedt tegen de actuele waarde op balansdatum. Bij eerste verwerking worden de deze bij koop respectievelijk bouw tegen verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs gewaardeerd.

De overige vaste bedrijfsmiddelen, inventarissen en auto's, zijn opgenomen tegen de aanschafwaarde verminderd met afschrijvingen op basis van de verwachte levensduur, rekening houdend met de eventuele restwaarde.

Afwijkende waardering in de jaarrekening

In de jaarrekening worden de uitvaartcentra die in eigendom zijn van de uitvaartverzorgingsentiteit zijn als vastgoed in eigen gebruik aangemerkt. Waardering is op basis van verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. In de cijfers per eind 2023 is deze waarde gelijk aan de actuele waarde.

D.1.5. Materiële vaste activa (anders dan voor eigen gebruik)

De waardering van de onroerende zaken wordt onder meer gebaseerd op beschikbare marktgegevens en wordt samengesteld door externe taxateurs. De taxaties worden uitgevoerd conform RICS Taxatiestandaarden en conform het reglement van de NRVt. Zowel de RICS Taxatiestandaarden als het reglement van de NRVt voldoen aan de "International Valuation Standards" en derhalve voldoen de taxaties hier ook aan. De methode is afhankelijk van het type vastgoed. In de vastgoedportefeuille is de BAR/NAR-methode, de huurwaardekaptalisatiemethode en de Discounted cashflow (DCF) methode gehanteerd.

Minimaal één keer in de 3 jaar wordt de waarde door onafhankelijke, externe deskundigen vastgesteld door middel van een volledige taxatie (full valuation) op basis van onderhandse verkoopwaarde in verhuurde staat. In de tussenliggende jaren wordt de waarde gebaseerd op een hertaxatie die ook door de externe deskundigen wordt verricht. De gehele portefeuille is gewaardeerd door de externe taxateur CBRE. De taxateur beschikt over een ISAE3402 type II verklaring. De verantwoordelijke taxateurs zijn ingeschreven bij het NRVt.

De gehanteerde disconteringsvoet ligt tussen 2% en 7%, afhankelijk van de gehanteerde risico-opslag die per complex wordt vastgesteld. De Gross initial yield ligt tussen 3,2% en 19,1%. Indien er definitieve en onvoorwaardelijke overeenstemming is over de verkoop van een onroerende zaak wordt deze gewaardeerd tegen de overeengekomen koopsom.

Winkels

Voor het bepalen van de actuele waarde van de winkels zijn de volgende berekeningsmethoden gehanteerd: de huurwaardekapitalisatiemethode of de DCF-methode. De taxateur maakt een afweging met welke methode hij het best de waarde kan bepalen. Bij winkels wordt voornamelijk de huurwaardekapitalisatiemethode gehanteerd, bij winkelcentra voornamelijk de DCF-methode. Bij de huurwaardekapitalisatiemethode wordt de actuele waarde bepaald aan de hand van de brutomarkthuurwaarde van de verhuurbare vloeroppervlakten van de gebouwen en/of terreinen, verminderd met onroerende zaak gebonden zakelijke en andere lasten en gerelateerd aan een onder de huidige marktomstandigheden reëel geacht nettorendement.

Woningen

Voor de bepaling van de actuele waarde van de woningen wordt de DCF-methode gebruikt. Bij deze berekening wordt uitgegaan van een rendement gedurende een beschouwperiode van 10 jaar. De cashflows bestaan uit huurinkomsten verminderd met onroerende zaak gebonden zakelijke en andere lasten.

Parkeren en kantoren

Voor parkeren (parkeergarages/-terreinen) en kantoren is het in de markt gangbaar om deze objecten te waarderen op basis van de inkomstenbenadering en de vergelijkingsmethodiek. Derhalve is de waardering tot stand gekomen door middel van een gecombineerde BAR/NAR-DCF rekenmethodiek.

Crematoria

Crematoria worden gewaardeerd tegen de actuele waarde op balansdatum. Voor de bepaling van deze actuele waarde wordt bij crematoria ouder dan 5 jaar de DCF-methode en huurwaardekapitalisatiemethode gebruikt. De gehanteerde discount rates zijn marktconform en liggen tussen 9,25% en 10,25%. Minimaal één keer in de 5 jaar wordt de waarde door onafhankelijke, externe deskundigen vastgesteld. De crematoria jonger dan 5 jaar worden gewaardeerd op basis van de stichtingskosten, aangezien deze periode als opstartfase aangemerkt wordt. Daarnaast wordt jaarlijks met een intern rekenmodel getoetst of er een bijzondere waardevermindering moet plaatsvinden. Door het gebrek aan actuele transacties in de markt die gebruikt kunnen worden om het taxatieproces te valideren, heeft het taxeren van onroerende zaken een verhoogde graad van onzekerheid. In geval er sprake is van verkooptransacties in de periode waarin de jaarrekening wordt opgemaakt waarbij er afwijkingen zijn tussen de verkoopwaarde en de taxatiewaarde, vindt waardering van de onroerende zaak plaats tegen de gerealiseerde verkoopwaarde.

Uitvaartcentra

De uitvaartcentra die eigendom zijn van de verzekeraar (of één van haar deelnemingen) zijn als beleggingsvastgoed aangemerkt. Deze uitvaartcentra worden gewaardeerd tegen de actuele waarde op balansdatum. Voor de bepaling van deze actuele waarde wordt bij uitvaartcentra ouder dan 5 jaar de huurwaardekapitalisatiemethode toegepast. Minimaal één keer in de 5 jaar wordt de waarde door onafhankelijke, externe deskundigen vastgesteld. In de tussenliggende jaren wordt de actuele waarde intern vastgesteld. Het extern waarderen vindt roulerend in de tijd over de portefeuille plaats, waardoor jaarlijks altijd een gedeelte van de portefeuille door een onafhankelijke, externe deskundigen is vastgesteld.

De uitvaartcentra jonger dan 5 jaar worden gewaardeerd op basis van de stichtingskosten, aangezien deze periode als opstartfase aangemerkt wordt en daarom de beste inschatting is van de actuele waarde.

Afwijkende waardering in de jaarrekening

Voor deze rubriek is geen afwijking van waardering tussen solvabiliteitsdoeleinde en de jaarrekening.

D.1.6. Deelnemingen in verbonden ondernemingen, met inbegrip van participaties

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, is er sprake van een wettelijk vermoeden van invloed van betekenis.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderinggrondslagen van de desbetreffende deelneming.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover DELA in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming wordt een voorziening getroffen.

De eerste waardering van gekochte deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Voor de vervolgwaaardering worden, uitgaande van de waarden bij eerste waardering, de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening.

Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde.

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen op deelnemingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde van het verstrekte bedrag, gewoonlijk de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Afwijkende waardering in de jaarrekening

In de rapportage voor solvabiliteitsdoeleinde classificeren wij DELA Holding N.V., DELA Depositofonds B.V., Voor Elkaar Holding N.V., DELA Holding Belgium N.V. en haar dochters als deelnemingen, waarbij die laatste samen als één deelneming zijn beschouwd. In de jaarrekening worden al deze deelnemingen geconsolideerd opgenomen.

Om de deelnemingen te waarderen conform reële waarde wordt een aantal correcties doorgevoerd. Een overzicht hiervan is in de tabel hieronder weergegeven.

Reconciliatie deelnemingswaarde jaarrekening met Solvency II

Ultimo 2023, bedragen x € 1 miljoen

	Waarde jaarrekening	Verschillen Immateriële activa	Verschillen Marktwaaarde deposito's	Overige verschillen	Waarde Solvency- II
DELA Holding N.V.	69,3			-2,2	67,0
DELA Holding Belgium N.V.	39,1	-14,0	-0,0		25,0
Neo Joule B.V.	1,4				1,4
DELA Depositofonds B.V.	-				-
Voor Elkaar Holding N.V.	4,4				4,4
Jelsumerhof Beheer B.V.	0,2				0,2
Pleysier-Blancke B.V.	1,0				1,0
Deelnemingen	115,4	-14,0	-0,0	-2,2	99,1
DELA Depositofonds B.V.	-51,9		-1,1		-53,0
Negatieve deelnemingen opgenomen in voorzieningen	-51,9	-	-1,1	-	-53,0

De verschillen tussen de waardering in de jaarrekening en op de Solvency-II-balans zijn als volgt te verklaren:

- de immateriële activa van DELA Holding Belgium N.V. betreffen handelsnamen;
- de deposito's zijn in de jaarrekening gewaardeerd op nominale waarde en zijn ten behoeve van Solvency-II herrekend naar 'actuele waarde': de op basis van de overlevingstafels verwachte kasstromen zijn verdisconteerd tegen de door EIOPA gepubliceerde rentetermijnstructuur, exclusief de volatility adjustment, per 31 december 2023;
- er zijn activa bij dochterondernemingen van DELA Holding N.V. die onder Solvency-II een lagere waarde hebben.
- deelnemingen met een negatieve deelnemingswaarde worden uiteindelijk verantwoord als 'voorzieningen, niet zijnde technische voorzieningen'. Op de Solvency-II-balans betreft dit de deelnemingswaarde van DELA Depositofonds B.V.

Toelichting op de negatieve waarde:

- na eliminaties van de intercompany posities en aanpassing van nominale naar actuele waarde is de waarde van DELA Depositofonds B.V. alleen gebaseerd op de actuele waarde van de verplichtingen aan de depositohouders.

D.1.7. Aandelen – beursgenoteerd

Aandelen en converteerbare obligaties worden gewaardeerd tegen reële waarde. Aandelen worden gewaardeerd tegen beurskoers op balansdatum.

Afwijkende waardering in de jaarrekening

Voor deze rubriek is geen afwijking van waardering tussen solvabiliteitsdoeleinde en de jaarrekening.

D.1.8. Aandelen – niet-beursgenoteerd

Aandelen en converteerbare obligaties worden gewaardeerd tegen reële waarde. De reële waarde wordt bepaald op basis van mark-to-model methode, waarbij uitgangspunten van de waardering aan actieve markten worden getoetst.

Zowel ongerealiseerde als gerealiseerde winsten en verliezen ten gevolge van verkopen en waardeveranderingen van aandelen worden in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Afwijkende waardering in de jaarrekening

Voor deze rubriek is geen afwijking van waardering tussen solvabiliteitsdoeleinde en de jaarrekening.

D.1.9. Overheidsobligaties

Overheidsobligaties worden gewaardeerd tegen reële waarde. Zowel ongerealiseerde als gerealiseerde winsten en verliezen ten gevolge van verkopen en waardeveranderingen van overheidsobligaties worden in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Afwijkende waardering in de jaarrekening

Voor deze rubriek is geen afwijking van waardering tussen solvabiliteitsdoeleinde en de jaarrekening.

D.1.10. Bedrijfsobligaties

Bedrijfsobligaties worden gewaardeerd tegen reële waarde. Zowel ongerealiseerde als gerealiseerde winsten en verliezen ten gevolge van verkopen en waardeveranderingen van bedrijfsobligaties worden in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Afwijkende waardering in de jaarrekening

Voor deze rubriek is geen afwijking van waardering tussen solvabiliteitsdoeleinde en de jaarrekening.

D.1.11. Instellingen voor collectieve belegging

Instellingen voor collectieve belegging worden gewaardeerd tegen reële waarde. Zowel ongerealiseerde als gerealiseerde winsten en verliezen ten gevolge van verkopen en waardeveranderingen van aandelen worden in de winst- en verliesrekening verantwoord. Transactiekosten worden rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Afwijkende waardering in de jaarrekening

Voor deze rubriek is geen afwijking van waardering tussen solvabiliteitsdoeleinde en de jaarrekening.

D.1.12. Derivaten

DELA heeft valutatermijncontracten en een optie op extra aandelen van een deelneming. Beide worden gewaardeerd tegen reële waarde. Daarnaast heeft DELA een converteerbare lening. Er is sprake van een samengesteld financieel instrument. Deze bevat een lening en een embedded derivaat, namelijk de optie om de lening om te zetten in aandelen. Dit embedded derivaat wordt op reële waarde afzonderlijk gewaardeerd. Het betreft alle niet-beursgenoteerde stukken en deze worden gewaardeerd op basis van financiële modellen, de 'mark-to-model' methode. Indien afgeleide financiële instrumenten een negatieve waarde hebben, worden deze op de balans gerubriceerd onder de kortlopende schulden.

Afwijkende waardering in de jaarrekening

Voor deze rubriek is geen afwijking van waardering tussen solvabiliteitsdoeleinde en de jaarrekening.

D.1.13. Overige beleggingen

De overige beleggingen betreffen kunstzaken die op basis van reële waarde worden gewaardeerd.

Afwijkende waardering in de jaarrekening

Voor deze rubriek is geen afwijking van waardering tussen solvabiliteitsdoeleinde en de jaarrekening.

D.1.14. Aan particulieren verstrekte leningen en hypotheke

Verstrekte hypotheke worden gewaardeerd tegen reële waarde. De reële waarde wordt bepaald door het contant maken van de toekomstige kasstromen, waarbij uitgangspunten van de waardering aan actieve markten worden getoetst.

Afwijkende waardering in de jaarrekening

In de jaarrekening worden vorderingen uit hypothecaire leningen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De directe kosten die samenhangen met het verstrekken van een hypothecaire lening worden opgenomen als aankoopkosten. Zij zijn onderdeel van de geamortiseerde kostprijs en worden geactiveerd op de balans. Op balansdatum wordt beoordeeld of er objectieve waarnemingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van de vorderingen uit hypothecaire leningen. Indien dit het geval is, dient bepaald te worden wat de omvang van het verlies is en dient het verlies verantwoord te worden in de winst- en verliesrekening.

Hypotheke zijn op basis van reële waarde € 4,1 miljoen lager gewaardeerd dan op basis van de jaarrekeninggrondslagen.

D.1.15. Overige leningen en hypotheke

De reële waarde van de vorderingen benadert de waarde op basis van jaarrekeninggrondslagen. De waardering voor solvabiliteitsdoeleinde is dan ook gelijk gehouden aan de waardering in de jaarrekening. Uitzondering hierop is de eliminatie op de intragroep-posities. In de jaarrekening worden de overige leningen en hypotheke gewaardeerd tegen aflossingswaarde onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Het verschil tussen de verkrijgingsprijs en de aflossingswaarde wordt gedurende de looptijd van de beleggingen gespreid als resultaat verantwoord. Het nog niet afgeschreven deel van het bij aankoop betaalde of ontvangen agio of disagio wordt verantwoord onder deze post beleggingen. Indien de beleggingen voor het eind van de looptijd worden verkocht worden de resultaten verantwoord in de winst- en verliesrekening.

Afwijkende waardering in de jaarrekening

Voor deze rubriek is geen afwijking van waardering tussen solvabiliteitsdoeleinde en de jaarrekening.

D.1.16. Uit hoofde van herverzekering verhaalbare bedragen uit: levensverzekering, met uitzondering van ziekteverzekering en aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen

DELA gebruikt in beperkte mate herverzekering. Voor het waarderen van de vordering uit hoofde van herverzekeringen worden in de basis dezelfde methodes, modellen en veronderstellingen gebruikt als voor de technische voorzieningen, met twee uitzonderingen:

- er wordt geen separate risicomarge bepaald voor de herverzekeringscontracten; deze is onderdeel van de totale risicomarge;

- er wordt een afslag toegepast voor kredietrisico op de herverzekeringsoverdracht. DELA gebruikt hiervoor de vereenvoudigde berekening zoals omschreven in Artikel 61 van de Gedelegeerde Verordening. Deze houdt rekening met de rating afhankelijke 1-jarige faillissementkans van de herverzekeraar en met de modified duration van de herverzekeringsoverdrachten.

Voor verdere toelichting op de methodiek wordt verwezen naar hoofdstuk D.2.

Afwijkende waardering in de jaarrekening

In de jaarrekening worden de herverzekeringsoverdrachten gewaardeerd op tariefsgrondslagen, wat resulteert in een € 9,8 miljoen lagere waardering dan onder Solvency-II grondslagen.

D.1.17. Vorderingen uit hoofde van verzekering en op intermediairs

De waardering voor solvabiliteitsdoeleinde is gelijk gehouden aan de waardering in de jaarrekening, omdat deze de reële waarde van de vorderingen benadert.

Afwijkende waardering in de jaarrekening

Voor deze rubriek is geen afwijking van waardering tussen solvabiliteitsdoeleinde en de jaarrekening.

D.1.18. Overige vorderingen

De waardering voor solvabiliteitsdoeleinde is gelijk gehouden aan de waardering in de jaarrekening, omdat deze de reële waarde van de vorderingen benadert.

Afwijkende waardering in de jaarrekening

Voor deze rubriek is geen afwijking van waardering tussen solvabiliteitsdoeleinde en de jaarrekening.

D.1.19. Geldmiddelen en kasequivalenten

Geldmiddelen en kasequivalenten bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Afwijkende waardering in de jaarrekening

Voor deze rubriek is geen afwijking van waardering tussen solvabiliteitsdoeleinde en de jaarrekening.

D.1.20. Overige, niet elders opgenomen activa

De reële waarde van de overige activa benadert de waarde op basis van jaarrekeninggrondslagen. De waardering voor solvabiliteitsdoeleinde is gelijk gehouden aan de waardering in de jaarrekening, omdat deze de reële waarde van de vorderingen benadert. Uitzondering hierop is de eliminatie op de intragroep-posities.

De overige, niet elders opgenomen activa worden in de jaarrekening bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van

oninbaarheid worden in mindering gebracht.

Afwijkende waardering in de jaarrekening

De afwijking van waardering tussen solvabiliteitsdoeleinde en de jaarrekening van € 9,8 miljoen komt doordat de leasecontracten op basis van IFRS16 op de balans opgenomen dienen te worden. Deze leasecontracten zijn ook aan de creditzijde van de balans voor hetzelfde bedrag opgenomen als leaseverplichting.

D.2. Waardering van de technische voorzieningen

In deze paragraaf wordt de waardering van de technische voorzieningen beschreven, zowel die in de jaarrekening als op de Solvency-II-balans. De technische voorzieningen Solvency-II worden gewaardeerd conform de gestelde regels in de Solvency-II-richtlijn en de Gedelegeerde Verordening.

Alle verzekeringsverplichtingen vallen onder de branche levensverzekeringsactiviteiten.

D.2.1. Beste schatting

DELA heeft een financieel projectiemodel waarmee onder andere de Solvency-II-voorziening wordt berekend. De 'best estimate' wordt berekend als de contante waarde van de geprojecteerde kasstromen voor de premie-inkomsten, de uitkeringen en de kosten waarbij rekening wordt gehouden met winstdeling, premiemaatregel en overige opties. De kasstromen worden geschat waarbij gebruik wordt gemaakt van aannames op het gebied van sterfte, kosten, onnatuurlijk verval en inflatie. Daar waar van toepassing worden de effecten van in de tarieven opgenomen opties zoals winstdeling, premiemaatregel en indexatie meegenomen. De kasstromen worden contant gemaakt op de door EIOPA voorgeschreven rentecurve exclusief volatility adjustment. De optiewaarden worden met behulp van risiconeutrale scenario's op stochastische wijze bepaald.

Bij de berekening van de voorzieningen per 31 december 2023 zijn de volgende actuele veronderstellingen gehanteerd:

- disconteringsvoet en waardering opties: de door EIOPA gepubliceerde rentetermijnstructuur, exclusief de volatility adjustment, per 31 december 2023;
- economische scenario file: gebaseerd op de economische parameters per 31 december 2023, voor zover relevant, inclusief prijsinflatie;
- verwachte sterfte: deze is gebaseerd op:
 - de prognosetafel 2022 van het Koninklijk Actuarieel Genootschap voor de gehele Nederlandse portefeuille (uitvaartverzekeringen, overlijdensverzekeringen en spaarverzekeringen) en voor de uitvaartverzekeringen van de Duitse portefeuille;
 - de prognosetafel 2020 van het Instituut van Actuarissen in België voor de Belgische portefeuille; en
 - de sterftetafel 2008T van de Deutschen Aktuarvereinigung voor de overlijdensrisicoverzekeringen van de Duitse portefeuille.De sterftekansen uit deze bevolkingstafels zijn gecorrigeerd op basis van portefeuillestatistieken t/m december 2022;
- onnatuurlijk verval: ervaringskansen op basis van eigen portefeuillestatistieken t/m juni 2023;
- kosten: kosten per dekking, inclusief de beleggingskosten behorende tot de technische voorziening. De kosten per dekking zijn bepaald op basis van de begroting voor 2024;
- uitvaartkosteninflatie: op basis van eigen ervaringen, gerelateerd aan de prijsinflatie.

DELA verdeelt haar portefeuille in verschillende groepen verzekeringen, de homogene risicogroepen. Elke homogene risicogroep kent haar eigen, op betreffende portefeuille toegesneden, aannames voor kosten, onnatuurlijk verval en sterfte. De opdeling in homogene risicogroepen vindt conform Solvency-II regelgeving plaats.

D.2.2. Risicomarge

De risicomarge wordt bepaald conform de gestelde regels in de Solvency-II-richtlijn en de Gedelegeerde Verordening op basis van de Cost-of-capital-methode. Hierbij wordt het voorgeschreven percentage van 6% gehanteerd. Voor de bepaling van de risicomarge wordt de EIOPA curve exclusief volatility adjustment gebruikt, conform de geldende regelgeving.

De risicomarge wordt berekend over de SCR onderdelen die betrekking hebben op de verzekeringstechnische risico's, het operationeel risico en het tegenpartijrisico m.b.t. herverzekeraars. De SCR die aldus op balansdatum wordt berekend wordt naar de toekomst geprojecteerd met behulp van risicodrivens per onderliggend risicobestanddeel. De hieruit geprojecteerde deel SCR's worden vervolgens in elk jaar opgeteld, gebruik makend van de correlatiematrix zoals voorgeschreven in het standaardmodel. De risicomarge wordt vervolgens conform de Cost of Capital methode bepaald door de hierboven staande jaarlijkse SCR te vermenigvuldigen met het voorgeschreven percentage, en de hieruit resulterende kasstroom contant te maken op de EIOPA curve exclusief volatility adjustment.

D.2.3. Onzekerheidsniveau

DELA onderscheidt drie soorten onzekerheden bij het vaststellen van de technische voorzieningen.

- het risico van onjuiste of onvolledige data die ten grondslag liggen aan de berekening van de technische voorzieningen;
- modelrisico;
- procesrisico.

Bovengenoemde onzekerheden kunnen -indien niet juist beheerst- leiden tot een onjuiste weergave van de technische voorzieningen. In de onderstaande paragrafen zijn de belangrijkste beheersmaatregelen toegelicht.

Daarnaast voert DELA gevoeligheids- en movementanalyses uit om een beeld te krijgen van de mate van onzekerheid.

D.2.3.1. Risico van onjuiste of onvolledige data

Om vast te stellen dat de data adequaat, volledig en juist zijn, hanteert DELA de volgende controles en beheersmaatregelen:

- de datamanagementorganisatie monitort de datakwaliteit van de polisadministraties en rapporteert hier periodiek over;
- bij de oplevering van polisgegevens en beleggingsgegevens aan het datawarehouse vinden geautomatiseerde aansluitings- en verloopcontroles plaats en deze worden in vrachtbrieven gerapporteerd;
- het eerste lijns actuariaat voert controles uit op de verwerking van data en legt deze controles vast;
- de tweede lijns actuariële functie beoordeelt de datastromen en de controleprocessen.

D.2.3.2. Modelrisico

Om het risico op onvolkomenheden in modellen te mitigeren, hanteert DELA een changemanagement proces voor het doorvoeren van modelwijzigingen. In dat proces zijn interne controles op de requirements, het ontwerp, het testen en het in productie nemen verankerd. Wanneer er sprake is van een significante bevinding in de modellen, kan dat aanleiding zijn een extra validatie door een derde partij uit te laten voeren.

D.2.3.3. Procesrisico

Het proces vanaf brondata naar de uiteindelijke technische voorzieningen bevat vele stappen. DELA heeft de laatste jaren steeds meer stappen geautomatiseerd en zal daar de komende jaren mee verder gaan.

In 2023 zijn er op gestructureerde wijze interne controles gedaan en deze zijn gedocumenteerd en beoordeeld. Er waren geen significante bevindingen. Daarmee is het procesrisico in voldoende mate gemitigeerd.

D.2.3.4. Mate van onzekerheid

Gevoeligheidsanalyses en movementanalyses laten zien dat de technische voorzieningen het meest gevoelig zijn voor wijzigingen in de uitvaartkosteninflatie, onnatuurlijk verval en (volatiliteit van) beleggingsrendementen en rente. DELA streeft naar een robuuste solvabiliteitspositie en accepteert dat de technische voorzieningen kunnen fluctueren.

D.2.4. Waardering van technische voorzieningen in de jaarrekening

Verzekeringscontracten

Het bepalen van de verzekeringstechnische voorzieningen is een proces dat van nature wordt omgeven met onzekerheden. De werkelijke uitkeringen zijn afhankelijk van factoren zoals sociale, economische en demografische trends, inflatie, beleggingsrendementen, gedrag van polishouders en aannames over de ontwikkeling van sterfte. In de jaarrekening wordt gereserveerd op tariefgrondslagen. De Solvency-II-voorziening fungeert als toets op de toereikendheid van de voorzieningen in de jaarrekening. Een eventueel tekort wordt onmiddellijk ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht door in eerste instantie de toekomstige winstmarges in overgenomen portefeuilles af te boeken, eventueel gevolgd door een afboeking van de geactiveerde acquisitiekosten en vervolgens voor zover noodzakelijk een aanvullende voorziening te treffen. Afboekingen op geactiveerde acquisitiekosten of de toekomstige winstmarges in overgenomen portefeuilles als gevolg van deze toets worden in latere jaren niet meer teruggenomen.

Uitvaartverzekeringen voor eigen rekening en risico

Voor uitkeringen uit hoofde van verzekeringspolissen die naar verwachting in de toekomst worden gedaan, wordt een verplichting opgenomen zodra de polis van kracht is. De verplichtingen voor uitvaartverzekeringen voor eigen rekening en risico bestaan uit de (met tariefinterest) verdisconteerde waarde van de verwachte toekomstige uitkeringen (inclusief reeds toegekende winstaandelen) aan polishouders of andere begunstigten, onder aftrek van toekomstige premies.

Een groot deel van de verzekeringstechnische voorziening voor uitvaart- en levensverzekeringen voor eigen rekening en risico zoals gesloten in Nederland is berekend volgens de zuivere netto methode tegen 2,75% interest en op basis van de overlevingstafel GBMV 1995-2000, waarbij gebruik wordt gemaakt van grondslagen met betrekking tot sterfte en interest.

Voor de technische voorzieningen van de overgenomen Yarden-portefeuille worden grondslagen gehanteerd die behoren bij een waardering op reële waarde ten tijde van de overnamedatum. De rekenrente is gemiddeld 1,3% en de sterfte is gebaseerd op de prognosetafel 2020 van het Koninklijk Actuarieel Genootschap. Ook is rekening gehouden met onnatuurlijk verval, gebaseerd op ervaringscijfers en met actuele kostenniveau. Deze grondslagen wijzigen niet tijdens de looptijd van de portefeuille en zijn dus ook per 31-12-2023 gebruikt.

Het overgrote deel van de verzekeringstechnische voorziening voor uitvaart- en levensverzekeringen voor eigen rekening en risico zoals gesloten in België is berekend volgens de zuivere netto methode tegen de gebruikelijke interest ten tijde van ingang en op basis van de overlevingstafel HD dan wel MK-FK, waarbij gebruik wordt gemaakt van grondslagen met betrekking tot sterfte en interest. De verwachte uitkeringen zijn gebaseerd op de grondslagen van het tarief, zoals dat is vastgesteld bij het afsluiten van de polis.

De uitvaartverzekeringen die in Duitsland zijn gesloten, worden gereserveerd op basis van een rekenrente van 2% en sterftekansen ontleend aan de verzekerden sterftetafel DAV2008T, uitgegeven door de Deutsche Aktuarvereinigung e.V. (DAV). Voor de technische voorzieningen van de overgenomen Duitse Monuta-portefeuille worden grondslagen gehanteerd die behoren bij een waardering op reële waarde ten tijde van de overnamedatum. De rekenrente is gemiddeld 2,5% en de sterfte is gebaseerd op de prognosetafel 2022 van het Koninklijk Actuarieel Genootschap. Ook is rekening gehouden met onnatuurlijk verval, gebaseerd op ervaringscijfers en met actuele kostenniveau. Deze grondslagen wijzigen niet tijdens de looptijd van de portefeuille en zijn dus ook per 31-12-2023 gebruikt.

Voor het DELA LeefdoorPlan wordt de verzekeringstechnische voorziening berekend volgens de zuivere netto methode tegen 3% interest en op basis van de prognosetafels zoals deze ten tijde van de introductie van het tarief door het Koninklijk Actuarieel Genootschap zijn gepubliceerd.

De overlijdensrisicoverzekeringen die in Duitsland zijn gesloten, worden voorzien op basis van een rekenrente van 3% en sterftekansen ontleend aan de verzekerden sterftetafel DAV2008T, uitgegeven door de Deutsche Aktuarvereinigung e.V. (DAV).

Voor het DELA CoöperatiespaarPlan wordt de verzekeringstechnische voorziening berekend volgens de opgebouwde poliswaarde op grond van de ingelegde spaarpremies, de reeds toegekende winstaandelen alsmede de interestvoet behorende bij het tarief.

De premies bevatten opslagen voor dekking van de kosten. Wanneer de premies worden ontvangen of invorderbaar zijn geworden, vallen de opslagen vrij en zijn deze beschikbaar voor dekking van de werkelijke kosten, waaronder begrepen doorlopende kosten en acquisitiekosten. Voor enkele kleinere technische voorzieningen worden afwijkende grondslagen gehanteerd.

De geactiveerde acquisitiekosten worden op de voorziening in mindering gebracht.

D.2.5. Technische voorzieningen per 31 december 2023

In deze paragraaf zijn de uitkomsten per 31 december 2023 weergegeven. De vergelijkende cijfers ultimo 2022 zijn in de rechter kolommen toegevoegd.

D.2.5.1. Technische voorzieningen op de Solvency-II-balans

De technische verplichtingen op de Solvency-II-balans zijn gelijk aan de som van de best estimate verplichtingen en de risicomarge. Onderstaande tabel toont de opbouw van de voorzieningen.

Technische voorzieningen op de Solvency-II-balans

Bedragen x € 1.000

	31-12-2023	31-12-2022
Best Estimate	4.920.097	4.454.139
Risicomarge	812.012	733.129
Marktwaaarde verzekeringstechnische verplichtingen	5.732.109	5.187.268

De marktwaaarde van de verzekeringstechnische verplichtingen ultimo 2023 is toegenomen in vergelijking met ultimo 2022. De oorzaken daarvan zijn de gedaalde rente en aanpassingen in de verwachte toekomstige kosten en uitvaartkosteninflatie. De aanpassing van het beleid inzake de premimaatregel zorgde voor een daling, maar per saldo zijn de technische voorzieningen toegenomen.

De stijging van de risicomarge komt door de gedaalde rente.

D.2.5.2. Technische voorzieningen in de jaarrekening

De Technische voorzieningen in de jaarrekening-balans zijn inclusief voorziening voor winstdeling en korting en na aftrek van geactiveerde acquisitiekosten en herverzekering. In onderstaande tabel zijn deze opgenomen.

Technische voorzieningen in de jaarrekening

Bedragen x € 1.000

	31-12-2023	31-12-2022
Technische voorzieningen bruto (D.2)	8.134.587	7.663.848
Herverzekerd (D.1.16)	14.228	25.281
Technische voorzieningen na aftrek herverzekering (netto)	8.120.360	7.638.567
Overlopende acquisitiekosten (D.1.1)	116.165	106.833
Netto na aftrek overlopende acquisitiekosten	8.004.194	7.531.734

D.2.5.3. Reconciliatie technische voorzieningen op de jaarrekening-balans en de Solvency-II-balans

In de onderstaande tabel staan de voorzieningen (vóór aftrek herverzekering). In de jaarrekening is de voorlopige inschatting voor de voorziening winstdeling opgenomen onder technische voorzieningen. In de tabel onder D is deze gereclassificeerd naar D.3.1 (voorzieningen niet zijnde technische voorzieningen). De geactiveerde acquisitiekosten zijn in die tabel opgenomen onder D.1.

Reconciliatie technische voorzieningen

Bedragen x € 1.000

	31-12-2023	31-12-2022
Technische voorzieningen bruto	8.134.587	7.663.848
Overlopende acquisitiekosten	-116.165	-106.833
Waardering naar Solvency II	-2.286.313	-2.369.747
Marktwaaarde verzekeringstechnische voorzieningen	5.732.109	5.187.268

De belangrijkste oorzaken van de reconciliatieverschillen zijn als volgt:

- voor Solvency-II worden best estimate veronderstellingen gebruikt voor sterfte, kosten en verval, terwijl voor de jaarrekening grotendeels de tariefsgrondslagen worden gehanteerd;
- de Solvency-II-voorzieningen worden met de actuele door EIOPA gepubliceerde rentecurve bepaald, terwijl de jaarrekening voorzieningen op de tarief rekenrente worden bepaald;
- de waardering van de toekomstige indexatie, de optiewaardes winstdeling en de premiemaatregel zijn geen onderdeel van de jaarrekening voorzieningen;
- de jaarrekening voorzieningen kennen geen risicomarge;
- onder Solvency-II bestaan er geen geactiveerde acquisitiekosten.

D.2.6. Impact van het gebruik van volatility adjustment

De gehanteerde methode en technieken voor de waardering van de activa- en passivaposten zijn in eerdere paragrafen beschreven.

Bij de waardering van de verplichtingen wordt geen gebruik gemaakt van de Volatility Adjustment (VA). Ook wordt geen gebruik gemaakt van de Matching Adjustment.

D.3. Waardering van de overige verplichtingen

D.3.1. Pensioenuitkeringsverplichtingen en voorzieningen niet zijnde technische voorzieningen

Pensioenvoorziening

Nederland

De pensioenregeling van de Nederlandse groepsmaatschappijen bestaat uit een beschikbare premieregeling. Deelnemers bouwen een pensioenkapitaal op waarmee op het moment van pensionering een pensioenuitkering aangekocht dient te worden.

De belangrijkste kenmerken van deze regeling zijn:

- de werkgever betaalt maandelijks per werknemer een premie aan de uitvoerder;
- het pensioengevend loon is 1,1666 keer het in de kalendermaand uitgekeerde fulltime maandloon, met een maximum op jaarbasis (2023: € 128.810);
- de pensioengrondslag waarover de werkgever premie inlegt, is het pensioengevend loon minus de wettelijk minimale franchise (2023: € 16.322);
- de pensioenpremie die betaald wordt aan de uitvoerder, is gebaseerd op een leeftijdsstaffel met oplopende premiepercentages. Voor medewerkers die vanaf 1 januari 2022 in dienst zijn getreden geldt ongeacht de leeftijd een pensioenpremie van 22% van de pensioengrondslag;
- de eigen bijdrage van de werknemer is 4,5% van de pensioengrondslag. Voor medewerkers die vanaf 1 januari 2022 in dienst zijn getreden, geldt een eigen bijdrage van 6% van de pensioengrondslag;
- de regeling leidt niet tot enige verplichting op balansdatum, met uitzondering van verplichtingen die ontstaan uit nog niet betaalde premies.

Voor deelnemers is tevens een nabestaandenpensioen verzekerd ter grootte van 1,16% van pensioengrondslag maal het aantal dienstjaren vanaf deelname aan de pensioenregeling tot aan de pensioenrichtdatum. Bij arbeidsongeschiktheid is er sprake van premievrijstelling voor de deelnemers. Daarnaast is er een aanvullende arbeidsongeschiktheidsuitkering verzekerd waarvan de hoogte van de uitkering afhangt van de mate arbeidsongeschiktheid.

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing. Er worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan verzekeringsmaatschappijen betaald. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

België

Ook in België is sprake van een beschikbare premieregeling. Op het moment van pensionering heeft de deelnemer de keuze om het kapitaal eenmalig uit te laten betalen of om dit bedrag om te zetten in een periodieke pensioenuitkering. De belangrijkste kenmerken van deze pensioenregeling zijn:

- de werkgever betaalt maandelijks een premie aan de uitvoerder;
- de premie bedraagt 4% van het referentieloon, verhoogd met 4,4% belasting;

- het referentieloon bedraagt 13,92 maal het bruto maandloon.

Er is tevens een overlijdensverzekering voor de werknemer afgesloten waarbij de nabestaanden een overlijdenskapitaal ontvangen als de werknemer overlijdt vóór de einddatum. In geval van arbeidsongeschiktheid door ziekte, bevalling of een privé-ongeval ontvangt de verzekerde een vervangingsinkomen.

Duitsland

In Duitsland worden de wettelijke pensioenpremies afgedragen middels de maandelijkse sociale verzekeringspremies. Er is geen aanvullend bedrijfspensioen.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen voor verwachte lasten gedurende het dienstverband. De voor de bepaling van de voorziening gehanteerde actuariële methode staat bekend als Projected Unit Credit-methode. Hierbij wordt rekening gehouden met toekomstige salarisstijgingen, overlevings- en arbeidsongeschiktheidskansen en dergelijke. Als langetermijnbeleggingsrendement behorend bij de duration van de voorziening jubilea is 3,2% (2022: 3,7%) aangehouden en voor de algemene salarisstijging 2,0% (2022: 2,0%). De AG Generatietafel 2022 en de WIA/IVA-ervaringscijfers zijn toegepast. De aldus berekende verplichting is contant gemaakt tegen 3,2% ultimo 2023 (2022: 3,7%).

Reorganisatievoorziening

Deze voorziening heeft betrekking op kosten in verband met de reorganisatie van activiteiten en wordt gevormd indien voor de groep een feitelijke of juridische verplichting is ontstaan. Een voorziening wordt gevormd indien per balansdatum een plan is geformaliseerd en hetzij de gerechtvaardigde verwachting is gewekt bij de betrokkenen dat de reorganisatie zal worden uitgevoerd, hetzij is gestart met de implementatie van het reorganisatieplan. Voor reorganisaties waarvoor per balansdatum een plan is geformaliseerd, maar waarvoor pas na balansdatum hetzij de gerechtvaardigde verwachting is gewekt bij de betrokkenen dat de reorganisatie zal worden uitgevoerd, hetzij is gestart met de implementatie van het reorganisatieplan, wordt eveneens een voorziening in de balans opgenomen.

Deelnemingen met een negatieve deelnemingswaarde

Deze worden verantwoord als 'voorzieningen, niet zijnde technische voorzieningen'. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar D.1.6.

Overige voorzieningen

De overige voorzieningen worden opgenomen tegen contante waarde.

Afwijkende waardering in de jaarrekening

Voor deze rubriek wordt de afwijking ten opzichte van de jaarrekening verklaard door de aanpassing in de waardering van de deelnemingen met een negatieve deelnemerswaarde. De afwijking komt door eliminaties van intercompany-posities binnen deze deelnemingen en het aanpassen van nominale waarde naar actuele waarden van de verplichtingen aan depositohouders.

D.3.2. Depots van herverzekeraars

De depots hebben een looptijd van langer dan 1 jaar en worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag

rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

Afwijkende waardering in de jaarrekening

Voor deze rubriek is geen afwijking van waardering tussen solvabiliteitsdoeleinde en de jaarrekening.

D.3.3. Uitgestelde belastingverplichtingen

Latente belastingverplichtingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de waarderingsgrondslagen die in deze jaarrekening gevolgd worden anderzijds. Deze hebben voornamelijk betrekking op de fiscaal afwijkende waardering van onroerende zaken, geldleningen en effecten. De berekening van de latente belastingverplichtingen geschiedt tegen de belastingtarieven die op het einde van het verslagjaar gelden of tegen de tarieven die in de komende jaren gelden, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld.

In Nederland bedraagt het belastingtarief 19% over een winst van € 200.000 en 25,8% daarboven per eind 2023. In België bedraagt het belastingtarief 25% per eind 2023. In Duitsland wordt rekening gehouden met het geldende nominale tarief van 30%.

Latente belastingen worden verantwoord voor tijdelijke verschillen, tenzij DELA in staat is het tijdstip van afloop van het tijdelijke verschil te bepalen en het niet waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil in de voorzienbare toekomst zal aflopen.

Latente belastingverplichtingen worden gewaardeerd op nominale waarde.

De uitgestelde belastingverplichting ter grootte van € 797,6 miljoen bestaat uit de volgende posten:

- € 588,9 miljoen inzake technische voorziening op de verzekeringsportefeuille;
- € 88,4 miljoen inzake effecten;
- € 111,1 miljoen inzake vastgoedbeleggingen;
- € 9,1 miljoen inzake vastgoed in eigen gebruik.

Afwijkende waardering in de jaarrekening

Het verschil ad € 548,4 miljoen wordt verklaard door afwijkende waarderingsgrondslagen van de technische voorziening (€ 565,2 miljoen), hypothecaire leningen (- € 1,0 miljoen) en vastgoed in eigen gebruik (€ 0,1 miljoen). Daarnaast is er een afwaardering van immateriële vaste activa wat tot een vrijval leidt van € 15,9 miljoen aan uitgestelde belastingen.

D.3.4 Overige verplichtingen

Langlopende schulden hebben een looptijd van langer dan één jaar en worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde, die bij aanvang gelijk is aan de geamortiseerde kostprijs. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Indien er geen sprake is van (dis)agio is deze gelijk aan de nominale waarde.

Kortlopende schulden worden op dezelfde manier gewaardeerd als langlopende schulden, echter hebben de kortlopende schulden een looptijd van gelijk aan of korter dan 1 jaar.

De reële waarde van de verplichtingen benadert de boekwaarde.

In 'voorzieningen, niet zijnde technische voorzieningen' zijn waarden van deelnemingen opgenomen die na eliminaties een negatieve waarde hebben.

Financiële verplichtingen anders dan schulden aan kredietinstellingen wijkt € 4k af door een afwijkende marktwaarde van deposito's.

De operationele leaseverplichtingen zijn op basis van IFRS16 voor € 9,8 miljoen op de balans voor solvabiliteitsdoeleinde opgenomen.

Afwijkende waardering in de jaarrekening

Voor deze rubriek is geen afwijking van waardering tussen solvabiliteitsdoeleinde en de jaarrekening, anders dan de hierboven genoemde waarde van operationele leaseverplichtingen en deelnemingen.

D.4. Alternatieve waarderingmethoden

DELA past geen alternatieve methodes toe voor de waardering.

D.5 Overige materiële informatie

Er is geen overige materiële informatie van toepassing voor DELA.

E. Kapitaalbeheer

E.I. Eigen Vermogen

E.I.1. Beheer van het eigen vermogen

Het beheer van het eigen vermogen is vastgelegd in het kapitaalbeleid. Het kapitaalbeleid is gericht op het handhaven van een solide solvabiliteitspositie, waarbij continu wordt gezocht naar een goede balans tussen de hoeveelheid kapitaal (vermogen) en de risico's.

Kapitaalmanagement is een proces dat ervoor zorgt dat er in nagenoeg alle omstandigheden voldoende kapitaal aanwezig is om aan de wettelijke kapitaalvereisten te voldoen.

E.I.2. Verantwoordelijkheden en bevoegdheden

De CFRO is verantwoordelijk voor de inrichting van het kapitaalbeleid en voor de borging ervan. De Financial Risk Manager ziet toe erop toe dat het kapitaalbeleid ten minste jaarlijks wordt geëvalueerd. Het bestuur is de eigenaar van dit beleidsdocument.

De CFRO evalueert minimaal jaarlijks de effectiviteit van het kapitaalbeleid en van het daaruit resulterende kapitaalmanagement. Het resultaat van deze evaluatie bespreekt de CFRO met het bestuur en de raad van commissarissen. In deze evaluatie betreft de CFRO in ieder geval de resultaten uit de ORSA-cyclus.

De Financial Risk Manager adviseert het bestuur over het te voeren kapitaalmanagement, ziet toe op de naleving van het kapitaalbeleid, monitort periodiek het gevoerde kapitaalmanagement en rapporteert hierover aan het bestuur, aan de directies en via de risicocommissie aan de raad van commissarissen.

E.I.3. Normsolvabiliteit

Om te voorkomen dat in een stresssituatie de solvabiliteit lager wordt dan de vereiste solvabiliteit en onmiddellijk correctieve acties zouden moeten worden getroffen, is de normsolvabiliteit hoger dan de vereiste solvabiliteit. Dit geeft de ruimte om geleidelijk maatregelen te treffen ter versteviging van de solvabiliteitspositie.

Het bestuur stelt ten minste jaarlijks de normsolvabiliteit vast. De Financial Risk Manager en de manager FRMA adviseren het bestuur over de hoogte ervan. De normsolvabiliteit wordt per verzekeringsentiteit nader onderbouwd.

Ter onderbouwing van de normsolvabiliteit beoordeelt DELA jaarlijks de belangrijkste (strategische) risico's, het risicoprofiel en de risicobereidheid. Daarnaast berekent wordt minimaal jaarlijks het benodigd kapitaal aan de hand van een ORSA (Own Risk and Solvency Assessment) berekend, waarin scenario's met invloed op het risicoprofiel worden doorgerekend met een tijdshorizon van drie jaar.

De volgende uitgangspunten zijn van toepassing bij de vaststelling van de solvabiliteitspositie en de hierboven bepaalde normsolvabiliteit:

- De UFR zoals door EIOPA voorgeschreven;
- DELA hanteert geen volatility adjustment (VA) bij de vaststelling van de solvabiliteitspositie;
- DELA maakt geen gebruik van de mogelijkheid tot matching adjustment (MA);
- DELA maakt geen gebruik van de overgangsmaatregelen ten aanzien van de risicovrije rentevoeten en ten aanzien van de technische voorzieningen.

Per Q4 2023 is de normsolvabiliteit 150% van de SCR, zowel voor DELA Natura als voor DELA Coöperatie.

E.1.4. Eigen vermogen naar Tiering

In de tabel hieronder wordt het eigen vermogen verdeeld naar Tiering.

Eigen vermogen naar tiering

Bedragen x € 1.000

	31-12- 2023	31-12- 2022	Delta
Tier 1			
Gestort gewoon aandelenkapitaal	-	-	-
Agio verbonden met gestort gewoon aandelenkapitaal	-	-	-
Reconciliatiereserve	2.533.025	2.688.701	-155.675
Waarde van netto uitgestelde belastingvorderingen	-	-	-
Kernvermogen zonder verminderingsen	2.533.025	2.688.701	-155.675
Vermogensbestanddelen die niet voldoen aan de criteria om als kernvermogen geclassificeerd te worden			
Kernvermogen na aftrek van verminderingsen	2.533.025	2.688.701	-155.675
	31-12- 2023	31-12- 2022	Delta
Tier 2			
Gestort gewoon aandelenkapitaal	-	-	-
Agio verbonden met gestort gewoon aandelenkapitaal	-	-	-
Reconciliatiereserve	-	-	-
Waarde van netto uitgestelde belastingvorderingen	-	-	-
Kernvermogen zonder verminderingsen	-	-	-
Vermogensbestanddelen die niet voldoen aan de criteria om als kernvermogen geclassificeerd te worden			
Kernvermogen na aftrek van verminderingsen	-	-	-
Tier 3			
Gestort gewoon aandelenkapitaal	-	-	-
Agio verbonden met gestort gewoon aandelenkapitaal	-	-	-
Reconciliatiereserve	-	-	-
Waarde van netto uitgestelde belastingvorderingen	41.890	62.576	-20.686
Kernvermogen zonder verminderingsen	41.890	62.576	-20.686
Vermogensbestanddelen die niet voldoen aan de criteria om als kernvermogen geclassificeerd te worden			
Kernvermogen na aftrek van verminderingsen	41.890	62.576	-20.686
Totaal			
Gestort gewoon aandelenkapitaal	-	-	-
Agio verbonden met gestort gewoon aandelenkapitaal	-	-	-
Reconciliatiereserve	2.533.025	2.688.701	-155.675
Waarde van netto uitgestelde belastingvorderingen	41.890	62.576	-20.686
Kernvermogen zonder verminderingsen	2.574.915	2.751.276	-176.361
Vermogensbestanddelen die niet voldoen aan de criteria om als kernvermogen geclassificeerd te worden	-	-	-
Kernvermogen na aftrek van verminderingsen	2.574.915	2.751.276	-176.361

De reconciliatiereserve bestaat volledig uit overige reserves.

In paragraaf D.1.6 is toegelicht hoe is omgegaan met eliminatie van intragroepsposities.

E.1.5. Toelichting Tiering

Zoals hierboven is af te lezen bestaat het eigen vermogen per eind 2023 uit Tier 1 vermogen en Tier 3 vermogen. Het Tier 1 vermogen bestaat enkel uit reconciliatiereserve. Het eigen vermogen binnen Tier 1 heeft geen materiële voorwaarden waaraan het verbonden is.

Alle bestanddelen van Tier 1 staan volledig ter vrije beschikking van DELA en kunnen volledig ingezet worden om eventuele verliezen te compenseren.

Het Tier 3 vermogen betreft een netto positie van een actieve uitgestelde belastingpositie op de Belgische fiscus. Omdat de uitgestelde belastingvordering niet direct opeisbaar is om verliezen te compenseren werd deze vordering in Tier 3 geclassificeerd. Er was geen beperking aan de looptijd van de vordering. Het vermogen in Tier 3 kent geen materiële voorwaarden waaraan het verbonden is.

Vooruitzichten ontwikkeling eigen vermogen

In de vooruitzichten van de ontwikkeling van het eigen vermogen worden voor de komende periode geen materiële wijzigingen verwacht. Het eigen vermogen wordt door middel van maandelijkse rapportage van de solvabiliteitsratio gemonitord.

DELA heeft geen voornemens om in de nabije toekomst kapitaal aan te trekken.

E.1.6. Eigen vermogen ten behoeve van solvabiliteitskapitaalvereiste

In de tabel hieronder wordt aangegeven per Tier welk bedrag van het eigen vermogen wordt meegenomen voor de dekking van het solvabiliteitskapitaalvereiste en voor het minimum kapitaalvereiste.

Eigen vermogen ten behoeve van solvabiliteitskapitaalvereiste

Bedragen x € 1.000

	31-12-2023	31-12-2022	Delta
Ter dekking van de SCR			
Tier 1	2.533.025	2.688.701	-155.675
Tier 2	-	-	-
Tier 3	41.890	62.576	-20.686
Totaal	2.574.915	2.751.276	-176.361
Ter dekking van de MCR			
Tier 1	2.533.025	2.688.701	-155.675
Tier 2	-	-	-
Tier 3	-	-	-
Totaal	2.533.025	2.688.701	-155.675

Het in aanmerking komend eigen vermogen voor het solvabiliteitskapitaalvereiste en voor het minimum kapitaalvereiste voldoet aan de kwantitatieve grenzen zoals beschreven in artikel 82 van de Gedelegeerde Verordening. Het eigen vermogen bestaat uit dusdanig veel Tier 1 kapitaal, waardoor het volledige eigen vermogen uit Tier 3 mag worden

meegenomen in het solvabiliteitskapitaalvereiste. In het minimum kapitaalvereiste is Tier 3 eigen vermogen niet toegestaan.

E.2. Solvabiliteitskapitaalvereiste en minimumkapitaalvereiste

In deze paragraaf worden achtereenvolgens:

- de solvabiliteitskapitaalvereiste;
- en de minimumkapitaalvereiste toegelicht.

De SCR uitgesplitst naar risicomodule en de bronnen van de diversificatie-effecten zijn in onderdeel C gerapporteerd.

DELA maakt geen gebruik van vereenvoudigde berekening, uitgezonderd de kredietafslag voor herverzekeraars, zoals genoemd in D.1.16.

Het merendeel van de dochterondernemingen classificeert als verzekeringsonderneming, of ondernemingen die nevendiensten verrichten. Uitzonderingen daarop zijn:

- DELA Depositofonds B.V. dat een niet-gereguleerde onderneming is die financiële activiteiten uitoefent, namelijk het verstrekken van deposito's. De SCR hiervoor is op basis van sectorale voorschriften nihil;
- DELA Holding N.V., DELA Holding Belgium N.V. en Voor Elkaar Holding N.V. die overige ondernemingen zijn en tegelijkertijd deelnemingen van strategische aard. De SCR hiervoor is € 22 miljoen (exclusief diversificatie), corresponderend met 22% van de deelnemingswaarde voor zover positief.

E.2.1. Ontwikkeling solvabiliteitskapitaalvereiste

In deze paragraaf wordt de ontwikkeling van de SCR, het kernvermogen en de Solvency-II-ratio toegelicht.

De SCR van DELA Coöperatie is in 2023 gestegen van € 1.216 miljoen naar € 1.237 miljoen. De belangrijkste ontwikkelingen zijn als volgt:

- door het actualiseren van veronderstellingen voor toekomstige kosten, uitvaartkosteninflatie etc. steeg de SCR met € 27 miljoen;
- door ontwikkelingen in rente, inflatie, volatiliteiten etc. daalde de SCR met € 139 miljoen;
- portefeuilleontwikkelingen en nieuwe productie zorgden voor € 53 miljoen toename;
- het resultaat op beleggingen en ontwikkelingen in de beleggingsmix, alsmede de stijging van de symmetrische aanpassing van de SCR voor aandelen van -3,0% ultimo 2022 naar 1,5% ultimo 2023, resulteerden in een stijging van € 74 miljoen;
- overige ontwikkelingen leidden per saldo tot een stijging met € 6 miljoen.

Het kernvermogen van DELA Coöperatie is in 2023 gedaald van € 2.751 miljoen naar € 2.575 miljoen:

- door de eerder genoemde aanpassing in de premiemaatregel nam het kernvermogen toe met € 107 miljoen;
- door het actualiseren van veronderstellingen voor toekomstige kosten, uitvaartkosteninflatie etc. daalde het kernvermogen met € 95 miljoen;
- door ontwikkelingen in rente, inflatie, volatiliteiten etc. daalde het kernvermogen met € 257 miljoen;
- portefeuilleontwikkelingen en nieuwe productie zorgden voor € 102 miljoen toename;
- het resultaat op beleggingen resulteerden in een stijging van € 38 miljoen;
- overige ontwikkelingen, leidden per saldo tot een daling met € 71 miljoen.

De SII-ratio van DELA Coöperatie is als gevolg van de ontwikkelingen in de SCR en het kernvermogen in 2023 gedaald van 226% naar 208%:

- door de aanpassing van de premiemaatregel steeg de SII-ratio met 8 procentpunten;
- het actualiseren van veronderstellingen voor toekomstige kosten en uitvaartkosteninflatie resulteerden in 13 procentpunten daling;
- door ontwikkelingen in rente, inflatie, volatiliteiten etc. steeg de SII-ratio met 5 procentpunten;
- portefeuilleontwikkelingen en nieuwe productie zorgden voor een afname met 1 procentpunt;
- het resultaat op beleggingen en ontwikkelingen in de beleggingsmix, alsmede de daling van de symmetrische aanpassing van de SCR voor aandelen van -3,0% ultimo 2022 naar 1,5% ultimo 2023, resulteerden in een daling met 11 procentpunten;
- overige ontwikkelingen leidden per saldo tot een daling met 6 procentpunten.

De ontwikkeling bij DELA Natura laat eenzelfde beeld zien. De SCR is gestegen van € 1.195 miljoen naar € 1.214 miljoen. Het kernvermogen is gedaald van € 2.639 miljoen naar € 2.511 miljoen. De SCR-ratio van DELA Natura daalde hierdoor van 221% naar 207%. De oorzaken van deze ontwikkelingen zijn gelijk aan die van DELA Coöperatie.

E.2.2. Minimumkapitaalvereiste

De Minimum kapitaalvereiste (MCR) wordt conform de Gedelegeerde Verordening bepaald, waarbij de uitkomst afhankelijk is van drie berekeningen:

- de lineaire MCR die wordt bepaald door de omvang van de technische voorzieningen, gesplitst naar onder meer winstdelende en niet-winstdelende verzekeringen, en de omvang van het risicokapitaal bij overlijden;
- een minimum uitkomst ter grootte van 25% van de SCR;
- een maximum uitkomst ter grootte van de 45% van de SCR.

Voor DELA is de lineaire MCR lager dan de minimum uitkomst, zodat de MCR 25% is van de SCR: € 309 miljoen.

Het voor de MCR in aanmerking komend kernvermogen bedraagt € 2.564 miljoen waarmee de MCR ratio voor DELA ultimo 2023 819% bedraagt.

Voor DELA Natura bedraagt het voor de MCR in aanmerking komend kernvermogen € 2.469 miljoen en de MCR € 304 miljoen waarmee de MCR ratio voor DELA Natura ultimo 2023 813% bedraagt.

E.3. Gebruik van ondermodule aandelenrisico op basis van looptijd

DELA maakt geen gebruik van de ondermodule aandelenrisico op basis van looptijd.

E.4. Verschillen tussen de standaard formule en het intern model

DELA gebruikt geen intern model.

E.5. Niet naleving van de kapitaalvereisten

In het boekjaar was er geen sprake van een overschrijding van de wettelijke eisen.

E.6. Overige informatie

Voor de winstdeling van de uitvaartverzekeringen in de Nederlandse portefeuille speelt de dekkinggraad een belangrijke rol. Meer informatie hierover is te vinden in paragraaf C.1.9.

Bijlage

Openbare QRT's Solo

S.02.01.02 - Balans

		Waarde onder Solvency II C0010
Activa		
Immateriële activa	R0030	-
Uitgestelde belastingvorderingen	R0040	242.495
Surplus pensioenuitkeringen	R0050	-
Materiële vaste activa voor eigen gebruik	R0060	473
Beleggingen (niet zijnde activa in verband met aan indexen of beleggingen gekoppelde overeenkomsten)	R0070	8.561.810
Materiële vaste activa (anders dan voor eigen gebruik)	R0080	-
Deelnemingen in verbonden ondernemingen, met inbegrip van participaties	R0090	1.376.350
Aandelen	R0100	1.927.623
Aandelen - beursgenoteerd	R0110	1.916.532
Aandelen - niet-beursgenoteerd	R0120	11.091
Obligaties	R0130	2.356.510
Overheidsobligaties	R0140	1.588.699
Bedrijfsobligaties	R0150	767.811
Structured notes	R0160	-
Door zekerheden gedekte effecten	R0170	-
Instellingen voor collectieve belegging	R0180	2.873.189
Derivaten	R0190	28.137
Deposito's behalve kasequivalenten	R0200	-
Overige beleggingen	R0210	-
Activa in verband met aan indexen of beleggingen gekoppelde overeenkomsten	R0220	-
Leningen en hypotheke	R0230	269.706
Voorschotten op verzekeringsovereenkomsten	R0240	-
Aan particulieren verstrekte leningen en hypotheke	R0250	966
Overige leningen en hypotheke	R0260	268.740
Uit hoofde van herverzekering verhaalbare bedragen uit:	R0270	4.437
Schade- en ziekteverzekering analoog aan levensverzekering	R0280	-
Schadeverzekering met uitzondering van ziekteverzekering	R0290	-
Ziekteverzekering analoog aan schadeverzekering	R0300	-
Levens- en ziekteverzekering analoog aan levensverzekering, met uitzondering van ziekteverzekering en aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen	R0310	4.437
Ziekteverzekering analoog aan levensverzekering	R0320	-
Levensverzekering, met uitzondering van ziekteverzekering en aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen	R0330	4.437
Aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen	R0340	-
Deposito's ten gunste van cedenten	R0350	-
Vorderingen uit hoofde van verzekering en op intermediairs	R0360	-283
Vorderingen uit hoofde van herverzekering	R0370	-
Vorderingen (handelsvorderingen, geen vorderingen uit hoofde van verzekering)	R0380	37.158
Eigen aandelen (rechtstreeks gehouden)	R0390	-
Verschuldigde bedragen uit hoofde van eigenvermogenbestanddelen of opgevraagd maar niet-gestort beginkapitaal	R0400	-
Geldmiddelen en kasequivalenten	R0410	137.706
Overige, niet anders opgenomen activa	R0420	192.226
Totaal activa	R0500	9.445.728

		Waarde onder Solvency II
		C0010
Verplichtingen		
Technische voorzieningen – schadeverzekering	R0510	-
Technische voorzieningen – schadeverzekering (behalve ziekteverzekering)	R0520	-
Technische voorzieningen als geheel berekend	R0530	-
Beste schatting	R0540	-
Risicomarge	R0550	-
Technische voorzieningen – ziekteverzekering (analoog aan schadeverzekering)	R0560	-
Technische voorzieningen als geheel berekend	R0570	-
Beste schatting	R0580	-
Risicomarge	R0590	-
Technische voorzieningen – levensverzekering (behalve aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen)	R0600	5.732.109
Technische voorzieningen - ziekteverzekering (analoog aan levensverzekering)	R0610	-
Technische voorzieningen als geheel berekend	R0620	-
Beste schatting	R0630	-
Risicomarge	R0640	-
Technische voorzieningen – levensverzekering (behalve ziekteverzekering en aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen)	R0650	5.732.109
Technische voorzieningen als geheel berekend	R0660	-
Beste schatting	R0670	4.920.097
Risicomarge	R0680	812.012
Technische voorzieningen – aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen	R0690	-
Technische voorzieningen als geheel berekend	R0700	-
Beste schatting	R0710	-
Risicomarge	R0720	-
Voorwaardelijke verplichtingen	R0740	-
Voorzieningen niet zijnde technische voorzieningen	R0750	17.206
Pensioenuitkeringsverplichtingen	R0760	609
Deposito's van herverzekeraars	R0770	6.939
Uitgestelde belastingverplichtingen	R0780	732.992
Derivaten	R0790	14.073
Schulden aan kredietinstellingen	R0800	-
Financiële verplichtingen anders dan schuldenaan kredietinstellingen	R0810	257.841
Schulden uit hoofde van verzekeringen en aan intermediairs	R0820	121.622
Schulden uit hoofde van herverzekering	R0830	-
Schulden (handelsschulden, geen schulden uit hoofde van verzekeringen)	R0840	38.477
Achtergestelde verplichtingen	R0850	-
Achtergestelde verplichtingen anders dan in het kernvermogen	R0860	-
Achtergestelde verplichtingen in het kernvermogen	R0870	-
Overige, niet elders opgenomen verplichtingen	R0880	12.647
Totaal verplichtingen	R0900	6.934.515
Overschot van de activa t.o.v. de verplichtingen	R1000	2.511.213

S.05.01.02 - Premies, schade en kosten, per branche

		Branche: levensverzekeringsverplichtingen						Herverzekerings- verplichtingen in het levensverzekerings-bedrijf		Totaal
		Ziekteverzekeringen	Verzekeringen met winstdeeling	Aan index of beleggingen gekoppelde verzekeringen	Overige levensverzekereringen	Lijfrentes van schadeverzekerings- overeenkomsten en met betrekking tot ziekteverzekerings- verplichtingen	Lijfrentes van schadeverzekerings- overeenkomsten en met betrekking tot verzekeringsverplichtingen anders dan ziekteverzekerings- verplichtingen	Herverzekering in het ziekteverzekerings-bedrijf	Herverzekering in het levensverzekerings-bedrijf	
		C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0300
Geboekte premie-inkomsten										
Bruto	R1410		500.649		222.628					723.277
Aandeel van herverzekeraars	R1420		-		10.576					10.576
Netto	R1500		500.649		212.052					712.701
Verdiende premies					-					
Bruto	R1510		500.649		222.628					723.277
Aandeel van herverzekeraars	R1520		-		10.576					10.576
Netto	R1600		500.649		212.052					712.701
Schaden					-					
Bruto	R1610		306.586		119.440					426.026
Aandeel van herverzekeraars	R1620		-		18.516					18.516
Netto	R1700		306.586		100.923					407.510
Kosten	R1900		128.370		62.276					190.646
Overige kosten	R2500									
Totaal uitgaven	R2600									190.646

S.05.02.01 - Premie, schade en kosten per land

		Land van herkomst	Top 5 van alle landen (volgens bedrag aan geboekte premie- inkomsten) - levensverzekeringsverplichtingen					Totaal top 5 en land van herkomst
		C0150	C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
	R1400		België	Duitsland				
		C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280
Geboekte premie-inkomsten								
Bruto	R1410	486.695	161.889	74.692				723.277
Aandeel van herverzekeraars	R1420	5.946	-	4.629				10.576
Netto	R1500	480.749	161.889	70.063				712.701
Verdiende premies								
Bruto	R1510	486.695	161.889	74.692				723.277
Aandeel van herverzekeraars	R1520	5.946	-	4.629				10.576
Netto	R1600	480.749	161.889	70.063				712.701
Schaden								
Bruto	R1610	362.791	45.898	17.337				426.026
Aandeel van herverzekeraars	R1620	16.123	-	2.393				18.516
Netto	R1700	346.668	45.898	14.944				407.510
Overige kosten	R2500							
Totaal uitgaven	R2600							190.646

S.12.01.02 - Technische voorzieningen levensverzekering

		Verzekeringen met winstdeling	Aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen			Overige levensverzekeringen			Lijfrentes van schadeverzekeringsovereenkomsten en met betrekking tot verzekeringsverplichtingen anders dan ziekteverzekeringsverplichtingen	Geaccepteerde herverzekering	Totaal (levensverzekering behalve ziekteverzekering, met inbegrip van aan beleggingen gekoppelde overeenkomsten)
				Overeenkomsten zonder opties en garanties	Overeenkomsten met opties en garanties		Overeenkomsten zonder opties en garanties	Overeenkomsten met opties en garanties			
		C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0150
Technische voorzieningen als geheel berekend	R0010										
herverzekering/SPV en finite herverzekering kunnen worden verhaald na correctie voor verwachte verliezen als gevolg van wanbetaling in verband met de technische voorzieningen als geheel berekend	R0020										
Technische voorzieningen berekend als som van beste schatting en risicomarge											
Beste schatting											
Bruto beste schatting	R0030	2.506.189					1.389.670				3.895.859
herverzekering/SPV en finite herverzekering kunnen worden verhaald na correctie voor verwachte verliezen als gevolg van wanbetaling	R0080						4.437				4.437
Beste schatting minus bedragen die op herverzekering/SPV en finite herverzekering kunnen worden verhaald — totaal	R0090	2.506.189					1.385.233				3.891.423
Risicomarge	R0100	471.200				340.813					812.012
Bedrag van de overgangsmaatregel voor technische voorzieningen											
Technische voorzieningen als geheel berekend	R0110										
Beste schatting	R0120										
Risicomarge	R0130										
Technische voorzieningen — totaal	R0200	2.977.389				2.754.720					5.732.109

S.23.01.01 - Eigen vermogen

		Total	Tier 1 - onbeperkt	Tier 1 - beperkt	Tier 2	Tier 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
deelnemingen in andere financiële sectoren						
Gewoon aandelenkapitaal (inclusief eigen aandelen)	R0010	2.950	2.950			
Agio verbonden aan gewoon aandelenkapitaal	R0030	74.889	74.889			
Beginkapitaal, bijdragen van leden of het daaraan gelijk te stellen kernvermogensbestanddeel voor onderlinge waarborgmaatschappijen of onderlinge verzekeringsmaatschappijen	R0040					
van onderlinge waarborgmaatschappijen	R0050					
Surplusfondsen	R0070					
Preferente aandelen	R0090					
aandelen	R0110					
Reconciliatiereserve	R0130	2.391.485	2.391.485			
Achtergestelde verplichtingen	R0140					
een bedrag gelijk aan de waarde van netto uitgestelde belastingvorderingen	R0160	41.890				41.890
autoriteit als kernvermogensbestanddelen goedgekeurde eigenvermogensbestanddelen die hierboven niet worden vermeld	R0180					
Eigen vermogen in de jaarrekening dat niet in de reconciliatiereserve mag worden opgenomen en niet voldoet aan de criteria voor indeling als eigen vermogen onder Solvabiliteit II						
Eigen vermogen in de jaarrekening dat niet in de reconciliatiereserve mag worden opgenomen en niet voldoet aan de criteria voor indeling als eigen vermogen onder Solvabiliteit II	R0220					
Aftrekkingen						
Aftrekkingen voor deelnemingen in andere financiële ondernemingen, met inbegrip van geregementeerde en niet-geregementeerde ondernemingen die financiële activiteiten verrichten	R0230					
Totaal kernvermogen na aftrekkingen	R0290	2.511.213	2.469.323			41.890

		Total	Tier 1 - onbeperkt	Tier 1 - beperkt	Tier 2	Tier 3
Aanvullend vermogen						
niet-gestort en niet-opgevraagd gewoon aandelenkapitaal, op verzoek opvraagbaar	R0300					
beginkapitaal, bijdragen van leden of het daaraan gelijk te stellen kernvermogensbestanddeel voor onderlinge waarborgmaatschappijen op onderlinge verzekeringsmaatschappijen, op verzoek opvraagbaar	R0310					
niet-gestorte en niet-opgevraagde preferente aandelen, op verzoek opvraagbaar	R0320					
Een juridisch bindende verplichting om op verzoek in te schrijven op en te betalen voor achtergestelde verplichtingen	R0330					
Kredietbrieven en garanties zoals bedoeld in artikel 96, lid 2, van Richtlijn 2009/138/EG	R0340					
Kredietbrieven en garanties anders dan zoals bedoeld in artikel 96, lid 2, van Richtlijn 2009/138/EG	R0350					
Suppletiebijdragen van de leden zoals bedoeld in artikel 96, lid 3, eerste alinea, van Richtlijn 2009/138/EG	R0360					
anders dan zoals bedoeld in artikel 96, lid 3, eerste alinea, van Richtlijn 2009/138/EG	R0370					
Overig aanvullend vermogen	R0390					
Totaal aanvullend vermogen	R0400					
Eigen vermogen van andere financiële sectoren						
Totaal beschikbaar eigen vermogen voor de solvabiliteitskapitaalvereiste	R0500	2.511.213	2.469.323			41.890
Totaal beschikbaar eigen vermogen voor de minimumkapitaalvereiste	R0510	2.469.323	2.469.323			
Totaal in aanmerking komend eigen vermogen voor de solvabiliteitskapitaalvereiste	R0540	2.511.213	2.469.323			41.890
Totaal in aanmerking komend eigen vermogen voor de minimumkapitaalvereiste	R0550	2.469.323	2.469.323			
Solvabiliteitskapitaalvereiste	R0580	1.214.199				
Minimumkapitaalvereiste	R0600	303.550				
Verhouding tussen in aanmerking komend eigen vermogen en de solvabiliteitskapitaalvereiste	R0620	206,82%				
Verhouding tussen in aanmerking komend eigen vermogen en de minimumkapitaalvereiste	R0640	813,48%				

		C0060	
Reconciliatiereserve			
Overschot van de activa t.o.v. de verplichtingen	R0700	2.511.213	
Eigen aandelen (rechtstreeks of middellijkgehouden)	R0710		
Te verwachten dividenden, uitkeringen en kosten	R0720		
Overige kernvermogensbestanddelen	R0730	119.729	
eigenvermogensbestanddelen ten aanzien van matchingopslagportefeuilles en afgezonderde fondsen	R0740		
deelnemingen in andere financiële sectoren	R0760	2.391.485	
Verwachte winst			
De in toekomstige premies vervatte verwachte winst (EPIFP) - Levensverzekeringsbedrijf	R0770	1.156.442	
De in toekomstige premies vervatte verwachte winst (EPIFP) - Schadeverzekeringsbedrijf	R0780	-	
Totaal in toekomstige premies vervatte verwachte winst (EPIFP)	R0790	1.156.442	

S.25.01.21 - Standaardformule voor het solvabiliteitskapitaalvereiste voor ondernemingen

		Bruto solvabiliteitskapitaalvereiste	OSP	Vereenvoudigingen
		C0110	C0080	C0090
Marktrisico	R0010	2.217.890		
Tegenpartijkredietrisico	R0020	35.278		
Levensverzekeringstechnisch risico	R0030	1.626.298		
Ziekteverzekeringstechnisch risico	R0040	-		
Schadeverzekeringstechnisch risico	R0050	-		
Diversificatie	R0060	-807.592		
Risico immateriële activa	R0070	-		
Kernsolvabiliteitskapitaalvereiste	R0100	3.071.874		

		Waarde
		C0100
Operationeel risico	R0130	28.856
Verliescompensatievermogen van technische voorzieningen	R0140	-1.609.172
belastingen	R0150	-277.359
Kapitaalvereiste voor ondernemingen met werkzaamheden in overeenstemming met artikel 4 van Richtlijn 2003/41/EG	R0160	-
Solvabiliteitskapitaalvereiste exclusief kapitaalopslagfactor	R0200	1.214.199
Reeds vastgestelde kapitaalsopslagfactoren	R0210	-
Solvabiliteitskapitaalvereiste	R0220	1.214.199
Overige informatie over solvabiliteitskapitaalvereiste		
Kapitaalvereiste voor ondermodule aandelenrisico op basis van looptijd	R0400	
Totaalbedrag van theoretische solvabiliteitskapitaalvereisten voor resterend deel	R0410	
Totaalbedrag van theoretische solvabiliteitskapitaalvereisten voor afgezonderde fondsen	R0420	
Totaalbedrag van theoretische solvabiliteitskapitaalvereisten voor matchingsopslagportefeuilles	R0430	
Diversificatie effecten als gevolg van RFF nSCR aggregatie ten behoeve van artikel 304	R0440	

S.28.01.01 Minimumkapitaalvereiste — Uitsluitend levens- of uitsluitend schadeverzekerings- of herverzekeringsactiviteiten

Lineaire-formulecomponent voor levensverzekerings- en -herverzekeringsverplichtingen

		C0040
MCRL Resultaat	R0200	-

		Netto (exclusief herverzekering/ SPV) beste schatting en technische voorzieningen als geheel berekend	Net (of reinsurance/SPV) total capital at risk
		C0050	C0060
Verplichtingen met winstdeling — gegarandeerde uitkeringen	R0210	-	
Verplichtingen met winstdeling — toekomstige discretionaire uitkeringen	R0220	3.576.054	
Aan indexen of beleggingen gekoppelde verplichtingen	R0230	-	
Overige levens- en schadeverzekerings- en herverzekeringsverplichtingen	R0240	2.409.471	
Totaal risicobedrag voor alle levensverzekerings- en herverzekeringsverplichtingen	R0250		52.775.325

Berekening van het algehele minimumkapitaalvereiste

		C0070
Lineair minimumkapitaalvereiste	R0300	-
Solvabiliteitskapitaalvereiste	R0310	1.214.199
Bovengrens minimumkapitaalvereiste	R0320	546.389
Ondergrens minimumkapitaalvereiste	R0330	303.550
Gecombineerd minimumkapitaalvereiste	R0340	303.550
Absolute ondergrens van het minimumkapitaalvereiste	R0350	4.000
Minimumkapitaalvereiste	R0400	303.550

Openbare QRT's Groep

S.02.01.02 - Balans

		Waarde onder Solvency II
		C0010
Activa		
Immateriële activa	R0030	-
Uitgestelde belastingvorderingen	R0040	282.344
Surplus pensioenuitkeringen	R0050	-
Materiële vaste activa voor eigen gebruik	R0060	38.749
Beleggingen (niet zijnde activa in verband met aan indexen of beleggingen gekoppelde overeenkomsten)	R0070	8.474.447
Materiële vaste activa (anders dan voor eigen gebruik)	R0080	526.389
Deelnemingen in verbonden ondernemingen, met inbegrip van participaties	R0090	99.103
Aandelen	R0100	1.960.371
Aandelen - beursgenoteerd	R0110	1.949.279
Aandelen - niet-beursgenoteerd	R0120	11.091
Obligaties	R0130	2.375.838
Overheidsobligaties	R0140	1.597.354
Bedrijfsobligaties	R0150	778.484
Structured notes	R0160	-
Door zekerheden gedekte effecten	R0170	-
Instellingen voor collectieve belegging	R0180	3.480.355
Derivaten	R0190	28.370
Deposito's behalve kasequivalenten	R0200	-
Overige beleggingen	R0210	4.021
Activa in verband met aan indexen of beleggingen gekoppelde overeenkomsten	R0220	-
Leningen en hypotheke	R0230	307.714
Voorschotten op verzekeringsovereenkomsten	R0240	-
Aan particulieren verstrekte leningen en hypotheke	R0250	146.101
Overige leningen en hypotheke	R0260	161.613
Uit hoofde van herverzekering verhaalbare bedragen uit:	R0270	4.437
Schade- en ziekteverzekering analoog aan levensverzekering	R0280	-
Schadeverzekering met uitzondering van ziekteverzekering	R0290	-
Ziekteverzekering analoog aan schadeverzekering	R0300	-
Levens- en ziekteverzekering analoog aan levensverzekering, met uitzondering van ziekteverzekering en aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen	R0310	4.437
Ziekteverzekering analoog aan levensverzekering	R0320	-
Levensverzekering, met uitzondering van ziekteverzekering en aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen	R0330	4.437
Aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen	R0340	-
Deposito's ten gunste van cedenten	R0350	-
Vorderingen uit hoofde van verzekering en op intermediairs	R0360	-283
Vorderingen uit hoofde van herverzekering	R0370	-
Vorderingen (handelsvorderingen, geen vorderingen uit hoofde van verzekering)	R0380	136.097
Eigen aandelen (rechtstreeks gehouden)	R0390	-
Verschuldigde bedragen uit hoofde van eigenvermogenbestanddelen of opgevraagd maar niet-gestort beginkapitaal	R0400	-
Geldmiddelen en kasequivalenten	R0410	150.305
Overige, niet elders opgenomen activa	R0420	48.354
Totaal activa	R0500	9.442.164

		Waarde onder Solvency II
		C0010
Verplichtingen		
Technische voorzieningen – schadeverzekering	R0510	-
Technische voorzieningen – schadeverzekering (behalve ziekteverzekering)	R0520	-
Technische voorzieningen als geheel berekend	R0530	-
Beste schatting	R0540	-
Risicomarge	R0550	-
Technische voorzieningen – ziekteverzekering (analoog aan schadeverzekering)	R0560	-
Technische voorzieningen als geheel berekend	R0570	-
Beste schatting	R0580	-
Risicomarge	R0590	-
Technische voorzieningen – levensverzekering (behalve aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen)	R0600	5.732.109
Technische voorzieningen - ziekteverzekering (analoog aan levensverzekering)	R0610	-
Technische voorzieningen als geheel berekend	R0620	-
Beste schatting	R0630	-
Risicomarge	R0640	-
Technische voorzieningen – levensverzekering (behalve ziekteverzekering en aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen)	R0650	5.732.109
Technische voorzieningen als geheel berekend	R0660	-
Beste schatting	R0670	4.920.097
Risicomarge	R0680	812.012
Technische voorzieningen – aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen	R0690	-
Technische voorzieningen als geheel berekend	R0700	-
Beste schatting	R0710	-
Risicomarge	R0720	-
Voorwaardelijke verplichtingen	R0740	-
Voorzieningen niet zijnde technische voorzieningen	R0750	70.721
Pensioenuitkeringsverplichtingen	R0760	1.389
Deposito's van herverzekeraars	R0770	6.939
Uitgestelde belastingverplichtingen	R0780	797.625
Derivaten	R0790	14.122
Schulden aan kredietinstellingen	R0800	49
Financiële verplichtingen anders dan schuldenaan kredietinstellingen	R0810	10.505
Schulden uit hoofde van verzekeringen en aan intermediairs	R0820	147.977
Schulden uit hoofde van herverzekering	R0830	-
Schulden (handelsschulden, geen schulden uit hoofde van verzekeringen)	R0840	52.218
Achtergestelde verplichtingen	R0850	-
Achtergestelde verplichtingen anders dan in het kernvermogen	R0860	-
Achtergestelde verplichtingen in het kernvermogen	R0870	-
Overige, niet elders opgenomen verplichtingen	R0880	33.595
Totaal verplichtingen	R0900	6.867.248
Overschot van de activa t.o.v. de verplichtingen	R1000	2.574.915

S.05.01.02 - Premies, schade en kosten, per branche

		Branche: levensverzekeringsverplichtingen						Herverzekerings- verplichtingen in het levensverzekerings-bedrijf		Totaal
		Ziekteverzekeringen	Verzekeringen met winstdeling	Aan index of beleggingen gekoppelde verzekeringen	Overige levensverzekeringen	Lijfrentes van schadeverzekerings- overeenkomsten en met betrekking tot ziekteverzekerings-verplichtingen	Lijfrentes van schadeverzekerings- overeenkomsten en met betrekking tot verzekeringsverplichtingen- anders dan ziekteverzekerings- verplichtingen	Herverzekering in het ziekteverzekerings-bedrijf	Herverzekering in het levensverzekerings-bedrijf	
		C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0300
Geboekte premie-inkomsten										
Bruto	R1410		500.649		222.628					723.277
Aandeel van herverzekeraars	R1420		-		10.576					10.576
Netto	R1500		500.649		212.052					712.701
Verdiende premies					-					
Bruto	R1510		500.649		222.628					723.277
Aandeel van herverzekeraars	R1520		-		10.576					10.576
Netto	R1600		500.649		212.052					712.701
Schaden					-					
Bruto	R1610		306.586		119.440					426.026
Aandeel van herverzekeraars	R1620		-		18.516					18.516
Netto	R1700		306.586		100.923					407.510
Kosten	R1900		128.370		62.276					190.646
Overige kosten	R2500									-
Totaal uitgaven	R2600									190.646

S.05.02.01 - Premie, schaden en kosten per land

		Land van herkomst	Top 5 van alle landen (volgens bedrag aan geboekte premie- inkomsten) - levensverzekeringsverplichtingen					Totaal top 5 en land van herkomst
		C0150	C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
	R1400		België	Duitsland				
		C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280
Geboekte premie-inkomsten								
Bruto	R1410	486.695	161.889	74.692				723.277
Aandeel van herverzekeraars	R1420	5.946	-	4.629				10.576
Netto	R1500	480.749	161.889	70.063				712.701
Verdiende premies								
Bruto	R1510	486.695	161.889	74.692				723.277
Aandeel van herverzekeraars	R1520	5.946	-	4.629				10.576
Netto	R1600	480.749	161.889	70.063				712.701
Schaden								
Bruto	R1610	362.791	45.898	17.337				426.026
Aandeel van herverzekeraars	R1620	16.123	-	2.393				18.516
Netto	R1700	346.668	45.898	14.944				407.510
Kosten	R1900	104.704	56.640	29.301				190.646
Overige kosten	R2500							
Totaal uitgaven	R2600							190.646

S.23.01.22 - Eigen vermogen

		Total	Tier 1 - onbeperkt	Tier 1 - beperkt	Tier 2	Tier 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Kernvermogen vóór aftrek voor deelnemingen in andere financiële sectoren						
Gewoon aandelenkapitaal (inclusief eigen aandelen)	R0010					
Niet op groeps-niveau beschikbaar opgevraagd maar niet-gestort gewoon aandelenkapitaal	R0020					
Agio verbonden aan gewoon aandelenkapitaal	R0030					
Beginkapitaal, bijdragen van leden of het daaraan gelijk te stellen kernvermogensbestanddeel voor onderlinge waarborgmaatschappijen of onderlinge verzekeringsmaatschappijen	R0040					
Achergestelde rekeningen van leden van onderlinge waarborgmaatschappijen	R0050					
Niet op groepsniveau beschikbare achtergestelde rekeningen van leden van onderlinge waarborgmaatschappijen	R0060					
Surplusfondsen	R0070					
Niet op groepsniveau beschikbare surplusfondsen	R0080					
Preferente aandelen	R0090					
Niet op groepsniveau beschikbare preferente aandelen	R0100					
Agio verbonden aan preferente aandelen	R0110					
Niet op groepsniveau beschikbaar agio verbonden aan preferente aandelen	R0120					
Reconciliatiereserve	R0130	2.533.025	2.533.025			
Achtergestelde verplichtingen	R0140					
Niet op groepsniveau beschikbare achtergestelde verplichtingen	R0150					
een bedrag gelijk aan de waarde van netto uitgestelde belastingvorderingen	R0160	41.890				41.890
Het niet op groepsniveau beschikbare bedrag gelijk aan de waarde van netto uitgestelde belastingvorderingen	R0170					
Overige door de toezichthoudende autoriteit als kernvermogensbestanddelen goedgekeurde eigenvermogensbestanddelen die hierboven niet worden vermeld	R0180					
Niet-beschikbare eigenvermogensbestanddelen die verband houden met andere door de toezichthoudende autoriteit goedgekeurde eigenvermogensbestanddelen	R0190					
Minderheidsbelangen (indien niet gerapporteerd als onderdeel van een specifiek eigenvermogensbestanddeel)	R0200					
Niet op groepsniveau beschikbare minderheidsbelangen	R0210					
Eigen vermogen in de jaarrekening dat niet in de reconciliatiereserve mag worden opgenomen en niet voldoet aan de criteria voor indeling als eigen vermogen onder Solvabiliteit II						
Eigen vermogen in de jaarrekening dat niet in de reconciliatiereserve mag worden opgenomen en niet voldoet aan de criteria voor indeling als eigen vermogen onder Solvabiliteit II	R0220					

		Total	Tier 1 - onbeperkt	Tier 1 - beperkt	Tier 2	Tier 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Aftrekkingen						
Aftrekkingen voor deelnemingen in andere financiële ondernemingen, met inbegrip van gereglementeerde en niet-gereglementeerde ondernemingen die financiële activiteiten verrichten	R0230					
Waarvan afgetrokken overeenkomstig artikel 228 van de Richtlijn 2009/138/EG	R0240					
Aftrekkingen voor deelnemingen waarvoor van onbeschikbaarheid van informatie sprake is (artikel 229)	R0250					
Aftrekkingen voor via aftrek en aggregatie opgenomen deelnemingen wanneer een combinatie van methoden wordt gebruikt	R0260					
Totaal niet-beschikbare eigenvermogensbestanddelen	R0270					
Totale aftrekkingen	R0280					
Totaal kernvermogen na aftrekkingen	R0290	2.574.915	2.533.025			41.890
Aanvullend vermogen						
niet-gestort en niet-opgevraagd gewoon aandelenkapitaal, op verzoek opvraagbaar	R0300					
niet-gestort en niet-opgevraagd beginkapitaal, bijdragen van leden of het daaraan gelijk te stellen kernvermogensbestanddeel voor onderlinge waarborgmaatschappijen op onderlinge verzekeringsmaatschappijen, op verzoek opvraagbaar	R0310					
niet-gestorte en niet-opgevraagde preferente aandelen, op verzoek opvraagbaar	R0320					
Een juridisch bindende verplichting om op verzoek in te schrijven op en te betalen voor achtergestelde verplichtingen	R0330					
Kredietbrieven en garanties zoals bedoeld in artikel 96, lid 2, van Richtlijn 2009/138/EG	R0340					
Kredietbrieven en garanties anders dan zoals bedoeld in artikel 96, lid 2, van Richtlijn 2009/138/EG	R0350					
Suppletiebijdragen van de leden zoals bedoeld in artikel 96, lid 3, eerste alinea, van Richtlijn 2009/138/EG	R0360					
Suppletiebijdragen van de leden anders dan zoals bedoeld in artikel 96, lid 3, eerste alinea, van Richtlijn 2009/138/EG	R0370					
Niet op groepsniveau beschikbaar aanvullend vermogen	R0380					
Overig aanvullend vermogen	R0390					
Totaal aanvullend vermogen	R0400					
Eigen vermogen van andere financiële sectoren						
KredietInstellingen, beleggingsondernemingen, financiële instellingen, beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen, icbe-beheermaatschappijen - Totaal	R0410					
Instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening	R0420					
Niet-gereguleerde entiteiten die financiële activiteiten verrichten	R0430					
Totaal eigen vermogen van andere financiële sectoren	R0440					

		Total	Tier 1 - onbeperkt	Tier 1 - beperkt	Tier 2	Tier 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Eigen vermogen met gebruik van aftrek en aggregatie, uitsluitend of in combinatie met methode 1						
Eigen vermogen met gebruik van aftrek en aggregatie en in combinatie met een methode	R0450					
Eigen vermogen met gebruik van aftrek en aggregatie in combinatie met een methode exclusief intragroepstransacties	R0460					
Totaal beschikbaar eigen vermogen voor het geconsolideerde solvabiliteitskapitaalvereiste van de groep (exclusief eigen vermogen van andere financiële sectoren en van via aftrek en aggregatie opgenomen ondernemingen)	R0520	2.574.915	2.533.025			41.890
Totaal beschikbaar eigen vermogen voor het minimale geconsolideerde solvabiliteitskapitaalvereiste van de groep	R0530	2.574.915	2.533.025			
Totaal in aanmerking komend eigen vermogen voor het geconsolideerde solvabiliteitskapitaalvereiste van de groep (exclusief eigen vermogen van andere financiële sectoren en van via aftrek en aggregatie opgenomen ondernemingen)	R0560	2.533.025	2.533.025			-
Totaal in aanmerking komend eigen vermogen voor het minimale geconsolideerde solvabiliteitskapitaalvereiste van de groep	R0570	2.533.025	2.533.025			
Minimaal geconsolideerd solvabiliteitskapitaalvereiste van de groep	R0610	309.126				
Verhouding tussen in aanmerking komend eigen vermogen en het minimale geconsolideerde solvabiliteitskapitaalvereiste van de groep	R0650	819,41%				
Totaal in aanmerking komend eigen vermogen voor het geconsolideerde solvabiliteitskapitaalvereiste van de groep (inclusief eigen vermogen van andere financiële sectoren en van via aftrek en aggregatie opgenomen ondernemingen)	R0660	2.574.915.198	-			-
Solvabiliteitskapitaalvereiste van de groep	R0680	1.236.505.101				
Verhouding tussen in aanmerking komend eigen vermogen en het solvabiliteitskapitaalvereiste van de groep (inclusief eigen vermogen van andere financiële sectoren en van via aftrek en aggregatie opgenomen ondernemingen)	R0690	208,24%				

		C0060
Reconciliatiereserve		
Overschot van de activa t.o.v. de verplichtingen	R0700	2.574.915
Eigen aandelen (rechtstreeks of middelijkgehouden)	R0710	-
Te verwachten dividenden, uitkeringen en kosten	R0720	-
Overige kernvermogensbestanddelen	R0730	41.890
Correctie voor beperkte eigenvermogensbestanddelen ten aanzien van matchingopslagportefeuilles en afgezonderde fondsen	R0740	-
Overig niet-beschikbaar eigen vermogen	R0750	-
Reconciliatiereserve vóór aftrek voor deelnemingen in andere financiële sectoren	R0760	2.533.025
Verwachte winst		
De in toekomstige premies vervatte verwachte winst (EPIFP) Levensverzekeringsbedrijf	R0770	1.156.442
De in toekomstige premies vervatte verwachte winst (EPIFP) Schadeverzekeringsbedrijf	R0780	-
Totaal in toekomstige premies vervatte verwachte winst (EPIFP)	R0790	1.156.442

S.25.01.22 - Standaardformule voor het solvabiliteitskapitaalvereiste voor groepen

		Bruto solvabiliteitskapi- taalvereiste	OSP	Vereenvoudigingen
		C0110	C0080	C0090
Marktrisico	R0010	2.241.514		
Tegenpartijkredietrisico	R0020	39.201		
Levensverzekeringstechnisch risico	R0030	1.626.298		
Ziekteverzekeringstechnisch risico	R0040	-		
Schadeverzekeringstechnisch risico	R0050	-		
Diversificatie	R0060	-813.590		
Risico immateriële activa	R0070	-		
Kernsolvabiliteitskapitaalvereiste	R0100	3.093.422		

		Waarde
		C0100
Operationeel risico	R0130	28.856
Verliescompensatievermogen van technische voorzieningen	R0140	-1.608.414
Verliescompensatievermogen van uitgestelde belastingen	R0150	-277.359
Kapitaalvereiste voor ondernemingen met werkzaamheden in overeenstemming met artikel 4 van Richtlijn 2003/41/EG	R0160	-
Solvabiliteitskapitaalvereiste exclusief kapitaalopslagfactor	R0200	1.236.505
Reeds vastgestelde kapitaalsopslagfactoren	R0210	-
Solvabiliteitskapitaalvereiste	R0220	1.236.505
Overige informatie over solvabiliteitskapitaalvereiste		
Kapitaalvereiste voor ondermodule aandelenrisico op basis van looptijd	R0400	
Totaalbedrag van theoretische solvabiliteitskapitaalvereisten voor resterend deel	R0410	
Totaalbedrag van theoretische solvabiliteitskapitaalvereisten voor afgezonderde fondsen	R0420	
Totaalbedrag van theoretische solvabiliteitskapitaalvereisten voor matchingsopslagportefeuilles	R0430	
Diversificatie effecten als gevolg van RFF nSCR aggregatie ten behoeve van artikel 304	R0440	
Minimaal geconsolideerd solvabiliteitskapitaalvereiste van de groep	R0470	309.126
Informatie over andere entiteiten		
Kapitaalvereiste voor andere financiële sectoren (kapitaalvereisten voor niet-verzekeringsondernemingen)	R0500	
Kapitaal vereiste voor andere financiële sectoren (kapitaalvereisten voor niet-verzekeringsondernemingen) - Kredietinstellingen, beleggingsondernemingen en financiële instellingen, beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen, icbe-beheermaatschappijen	R0510	
Kapitaalvereiste voor andere financiële sectoren (kapitaalvereisten voor niet-verzekeringsondernemingen) - Instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening	R0520	
Kapitaalvereiste voor andere financiële sectoren (kapitaalvereisten voor niet-verzekeringsondernemingen) - Kapitaalvereiste voor niet gereguleerde ondernemingen die financiële activiteiten uitoefenen	R0530	
Kapitaalvereisten voor deelnemingen waarover geen zeggenschap wordt uitgeoefend	R0540	
Kapitaalvereiste voor resterende ondernemingen	R0550	
Algeheel solvabiliteitskapitaalsvereiste		
Solvabiliteitskapitaalvereiste voor via aftrek en aggregatie opgenomen ondernemingen	R0560	
Solvabiliteitskapitaalvereiste	R0570	1.236.505

S.32.01.22 - Ondernemingen binnen de groep

Land	Identificatiecode van de onderneming	Juridische benaming van de onderneming	Soort onderneming	Rechtsvorm	Categorie (onderlinge waarborgmaatschappij/niet-onderlinge waarborgmaatschappij)	Toezichthoudende autoriteit	Criteria voor invloed						Opname in de reikwijdte van het groepstoezicht		Berekening groeps-solvabiliteit
							Aandeel vermogen (in %)	Percentage dat wordt gebruikt voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening	Stemrecht (in %)	Overige criteria	Mate van invloed	Proportioneel aandeel dat wordt gebruikt voor de berekening van de solvabiliteit van de groep	Ja/Nee	Datum van besluit indien artikel 214 wordt toegepast	
C0010	C0020	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0180	C0190	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260
België	LEI/549300EICGUXFY5Z5J30	DELA Investments Belgie N.V.	Onderneming die nevendiensten verricht, zoals gedefinieerd in artikel 1, punt 53, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35	Naamloze vennootschap	Niet-onderling		100,00%	100,00%	100,00%		Overheersend	100,00%	Ja		Methode 1: Volledige consolidatie
Nederland	LEI/549300RTZ552OE8F5Z37	DELA Naturalen levensverzekeringen N.V.	Levensverzekering onderneming	Naamloze vennootschap	Niet-onderling	De Nederlandsche Bank	100,00%	100,00%	100,00%		Overheersend	100,00%	Ja		Methode 1: Volledige consolidatie
Nederland	LEI/549300UIFMCZBGSVCM84	DELA Depositary & Asset Management B.V.	Onderneming die nevendiensten verricht, zoals gedefinieerd in artikel 1, punt 53, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35	Besloten vennootschap	Niet-onderling		100,00%	100,00%	100,00%		Overheersend	100,00%	Ja		Methode 1: Volledige consolidatie
Nederland	SC/DEE163	DELA US Investments B.V.	Onderneming die nevendiensten verricht, zoals gedefinieerd in artikel 1, punt 53, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35	Besloten vennootschap	Niet-onderling		100,00%	100,00%	100,00%		Overheersend	100,00%	Ja		Methode 1: Volledige consolidatie

							Criteria voor invloed						Opname in de reikwijdte van het groepstoezicht		Berekening groeps-solvabiliteit
Land	Identificatiecode van de onderneming	Juridische benaming van de onderneming	Soort onderneming	Rechtsvorm	Categorie (onderlinge waarborgmaatschappij/niet-onderlinge waarborgmaatschappij)	Toezichthoudende autoriteit	Aandeel vermogen (in %)	Percentage dat wordt gebruikt voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening	Stemrecht (in %)	Overige criteria	Mate van invloed	Proportioneel aandeel dat wordt gebruikt voor de berekening van de solvabiliteit van de groep	Ja/Nee	Datum van besluit indien artikel 214 wordt toegepast	Gehanteerde methode en, bij methode 1, behandeling van de onderneming
C0010	C0020	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0180	C0190	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260
Nederland	LEI/724500X2ZHX1LDBQQ148	DELA Coöperatie U.A.	Verzekeringsonderneming zoals gedefinieerd in artikel 212, lid 1, onder f), van Richtlijn 2009/138/EG	Coöperatie	Onderling	De Nederlandsche Bank	0,00%	100,00%	0,00%			0,00%	Ja		Methode 1: Volledige consolidatie
Nederland	SC/DEE100	DELA Uitvaartverzorging N.V.	Onderneming die nevendiensten verricht, zoals gedefinieerd in artikel 1, punt 53, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35	Naamloze vennootschap	Niet-onderling		100,00%	100,00%	100,00%		Overheersend	100,00%	Ja		Methode 1: Volledige consolidatie
Nederland	SC/DEE119	DELA Depositofonds B.V.	Onderneming die nevendiensten verricht, zoals gedefinieerd in artikel 1, punt 53, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35	Besloten vennootschap	Niet-onderling		100,00%	100,00%	100,00%		Overheersend	100,00%	Ja		Methode 1: Volledige consolidatie
Nederland	SC/DEE120	DELA Holding N.V.	Overige	Naamloze vennootschap	Niet-onderling		100,00%	100,00%	100,00%		Overheersend	100,00%	Ja		Andere methode
Nederland	SC/DEE204	Voor Elkaar Holding N.V.	Overige	Naamloze vennootschap	Niet-onderling		100,00%	100,00%	100,00%		Overheersend	100,00%	Ja		Andere methode

							Criteria voor invloed						Opname in de reikwijdte van het groepstoezicht		Berekening groeps-solvabiliteit
Land	Identificatiecode van de onderneming	Juridische benaming van de onderneming	Soort onderneming	Rechtsvorm	Categorie (onderlinge waarborgmaatschappij/niet-onderlinge waarborgmaatschappij)	Toezichthoudende autoriteit	Aandeel vermogen (in %)	Percentage dat wordt gebruikt voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening	Stemrecht (in %)	Overige criteria	Mate van invloed	Proportioneel aandeel dat wordt gebruikt voor de berekening van de solvabiliteit van de groep	Ja/Nee	Datum van besluit indien artikel 214 wordt toegepast	Gehanteerde methode en, bij methode 1, behandeling van de onderneming
C0010	C0020	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0180	C0190	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260
Nederland	SC/Fello	Fello B.V.	Onderneming die nevediensten verricht, zoals gedefinieerd in artikel 1, punt 53, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35	Besloten vennootschap	Niet-onderling		100,00%	100,00%	100,00%		Overheersend	100,00%	Ja		Methode 1: Volledige consolidatie
Nederland	SC/DEE140	DELA Vastgoed B.V.	Onderneming die nevediensten verricht, zoals gedefinieerd in artikel 1, punt 53, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35	Besloten vennootschap	Niet-onderling		100,00%	100,00%	100,00%		Overheersend	100,00%	Ja		Methode 1: Volledige consolidatie
Nederland	SC/DEE148	DELA Crematoria Groep B.V.	Onderneming die nevediensten verricht, zoals gedefinieerd in artikel 1, punt 53, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35	Besloten vennootschap	Niet-onderling		100,00%	100,00%	100,00%		Overheersend	100,00%	Ja		Methode 1: Volledige consolidatie

							Criteria voor invloed						Opname in de reikwijdte van het groepstoezicht		Berekening groeps-solvabiliteit
Land	Identificatiecode van de onderneming	Juridische benaming van de onderneming	Soort onderneming	Rechtsvorm	Categorie (onderlinge waarborgmaatschappij/niet-onderlinge waarborgmaatschappij)	Toezichthoudende autoriteit	Aandeel vermogen (in %)	Percentage dat wordt gebruikt voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening	Stemrecht (in %)	Overige criteria	Mate van invloed	Proportioneel aandeel dat wordt gebruikt voor de berekening van de solvabiliteit van de groep	Ja/Nee	Datum van besluit indien artikel 214 wordt toegepast	Gehanteerde methode en, bij methode 1, behandeling van de onderneming
C0010	C0020	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0180	C0190	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260
Nederland	SC/DEE149	DELA Hypotheken B.V.	Onderneming die nevediensten verricht, zoals gedefinieerd in artikel 1, punt 53, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35	Besloten vennootschap	Niet-onderling		100,00%	100,00%	100,00%		Overheersend	100,00%	Ja		Methode 1: Volledige consolidatie
Nederland	SC/DEE151	DELA Vastgoed België N.V.	Onderneming die nevediensten verricht, zoals gedefinieerd in artikel 1, punt 53, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35	Naamloze vennootschap	Niet-onderling		100,00%	100,00%	100,00%		Overheersend	100,00%	Ja		Methode 1: Volledige consolidatie
België	SC/DEE152	DELA Enterprises N.V.	Onderneming die nevediensten verricht, zoals gedefinieerd in artikel 1, punt 53, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35	Naamloze vennootschap	Niet-onderling		100,00%	100,00%	100,00%		Overheersend	100,00%	Ja		Methode 1: Volledige consolidatie
België	SC/DEE154	DELA Holding Belgium N.V.	Overige	Naamloze vennootschap	Niet-onderling		100,00%	100,00%	100,00%		Overheersend	100,00%	Ja		Andere methode
België	SC/DEE154.1	Crematorium Brugge N.V.	Overige	Naamloze vennootschap	Niet-onderling		100,00%	100,00%	100,00%		Overheersend	100,00%	Ja		Andere methode

							Criteria voor invloed						Opname in de reikwijdte van het groepstoezicht		Berekening groeps-solvabiliteit
Land	Identificatiecode van de onderneming	Juridische benaming van de onderneming	Soort onderneming	Rechtsvorm	Categorie (onderlinge waarborgmaatschappij/niet-onderlinge waarborgmaatschappij)	Toezichthoudende autoriteit	Aandeel vermogen (in %)	Percentage dat wordt gebruikt voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening	Stemrecht (in %)	Overige criteria	Mate van invloed	Proportioneel aandeel dat wordt gebruikt voor de berekening van de solvabiliteit van de groep	Ja/Nee	Datum van besluit indien artikel 214 wordt toegepast	Gehanteerde methode en, bij methode 1, behandeling van de onderneming
C0010	C0020	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0180	C0190	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260
België	SC/DEE154.2	Crematorium Vilvoorde N.V.	Overige	Naamloze vennootschap	Niet-onderling		100,00%	100,00%	100,00%		Overheersend	100,00%	Ja		Andere methode
België	SC/DEE154.3	Hainaut Crémation SA	Overige	Naamloze vennootschap	Niet-onderling		60,00%	100,00%	60,00%		Overheersend	60,00%	Ja		Andere methode
België	SC/DEE154.4	Dela Funeral Assistance 1 bvba	Overige	Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid	Niet-onderling		100,00%	100,00%	100,00%		Overheersend	100,00%	Ja		Andere methode
België	SC/DEE154.5	Les Funérailles Borgno SA	Overige	Naamloze vennootschap	Niet-onderling		100,00%	100,00%	100,00%		Overheersend	100,00%	Ja		Andere methode
België	SC/DEE154.6	Société d'Étude et de Service pour la Crémation N.V.	Overige	Naamloze vennootschap	Niet-onderling		35,00%	0,00%	35,00%		Significant	35,00%	Ja		Andere methode
Nederland	SC/DEE193	Begraafbeheer B.V.	Onderneming die nevendiensten verricht, zoals gedefinieerd in artikel 1, punt 53, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35	Besloten vennootschap	Niet-onderling		100,00%	100,00%	100,00%		Overheersend	100,00%	Ja		Methode 1: Volledige consolidatie

							Criteria voor invloed						Opname in de reikwijdte van het groepstoezicht		Berekening groeps-solvabiliteit
Land	Identificatiecode van de onderneming	Juridische benaming van de onderneming	Soort onderneming	Rechtsvorm	Categorie (onderlinge waarborgmaatschappij/niet-onderlinge waarborgmaatschappij)	Toezichthoudende autoriteit	Aandeel vermogen (in %)	Percentage dat wordt gebruikt voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening	Stemrecht (in %)	Overige criteria	Mate van invloed	Proportioneel aandeel dat wordt gebruikt voor de berekening van de solvabiliteit van de groep	Ja/Nee	Datum van besluit indien artikel 214 wordt toegepast	Gehanteerde methode en, bij methode 1, behandeling van de onderneming
C0010	C0020	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0180	C0190	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260
Nederland	SC/DEE200	DomusDELA Vastgoed B.V.	Onderneming die nevediensten verricht, zoals gedefinieerd in artikel 1, punt 53, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35	Besloten vennootschap	Niet-onderling		100,00%	100,00%	100,00%		Overheersend	100,00%	Ja		Methode 1: Volledige consolidatie
Nederland	SC/DEE201	DomusDELA Klooster B.V.	Onderneming die nevediensten verricht, zoals gedefinieerd in artikel 1, punt 53, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35	Besloten vennootschap	Niet-onderling		100,00%	100,00%	100,00%		Overheersend	100,00%	Ja		Methode 1: Volledige consolidatie
Nederland	SC/DEE202	DomusDELA Exploitatie B.V.	Onderneming die nevediensten verricht, zoals gedefinieerd in artikel 1, punt 53, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35	Besloten vennootschap	Niet-onderling		100,00%	100,00%	100,00%		Overheersend	100,00%	Ja		Methode 1: Volledige consolidatie

							Criteria voor invloed						Opname in de reikwijdte van het groepstoezicht		Berekening groeps-solvabiliteit
Land	Identificatiecode van de onderneming	Juridische benaming van de onderneming	Soort onderneming	Rechtsvorm	Categorie (onderlinge waarborgmaatschappij/niet-onderlinge waarborgmaatschappij)	Toezichthoudende autoriteit	Aandeel vermogen (in %)	Percentage dat wordt gebruikt voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening	Stemrecht (in %)	Overige criteria	Mate van invloed	Proportioneel aandeel dat wordt gebruikt voor de berekening van de solvabiliteit van de groep	Ja/Nee	Datum van besluit indien artikel 214 wordt toegepast	Gehanteerde methode en, bij methode 1, behandeling van de onderneming
C0010	C0020	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0180	C0190	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260
Nederland	SC/DEE235	Begraafplaatsen & crematorium Almere B.V.	Onderneming die nevediensten verricht, zoals gedefinieerd in artikel 1, punt 53, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35	Besloten vennootschap	Niet-onderling		50,00%	50,00%	50,00%		Significant	50,00%	Ja		Methode 1: Proportionele consolidatie
Nederland	SC/DEE236	Uitvaartcentrum Zwolle B.V.	Onderneming die nevediensten verricht, zoals gedefinieerd in artikel 1, punt 53, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35	Besloten vennootschap	Niet-onderling		50,00%	50,00%	50,00%		Significant	50,00%	Ja		Methode 1: Proportionele consolidatie
Nederland	SC/DEE237	Exploitatie maatschappij Yarden - Eefting B.V.	Onderneming die nevediensten verricht, zoals gedefinieerd in artikel 1, punt 53, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35	Besloten vennootschap	Niet-onderling		50,00%	50,00%	50,00%		Significant	25,00%	Ja		Andere methode

							Criteria voor invloed						Opname in de reikwijdte van het groepstoezicht		Berekening groeps-solvabiliteit
Land	Identificatiecode van de onderneming	Juridische benaming van de onderneming	Soort onderneming	Rechtsvorm	Categorie (onderlinge waarborgmaatschappij/niet-onderlinge waarborgmaatschappij)	Toezichthoudende autoriteit	Aandeel vermogen (in %)	Percentage dat wordt gebruikt voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening	Stemrecht (in %)	Overige criteria	Mate van invloed	Proportioneel aandeel dat wordt gebruikt voor de berekening van de solvabiliteit van de groep	Ja/Nee	Datum van besluit indien artikel 214 wordt toegepast	Gehanteerde methode en, bij methode 1, behandeling van de onderneming
C0010	C0020	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0180	C0190	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260
Nederland	SC/DEE195	Exploitatie Crematorium La Grande Suisse B.V.	Onderneming die nevendiensten verricht, zoals gedefinieerd in artikel 1, punt 53, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35	Besloten vennootschap	Niet-onderling		50,00%	50,00%	50,00%		Significant	50,00%	Ja		Methode 1: Proportionele consolidatie
Nederland	SC/DEE196	Crematorium La Grande Suisse B.V.	Onderneming die nevendiensten verricht, zoals gedefinieerd in artikel 1, punt 53, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35	Besloten vennootschap	Niet-onderling		50,00%	50,00%	50,00%		Significant	50,00%	Ja		Methode 1: Proportionele consolidatie
Nederland	SC/NeoJoule	Neo Joule B.V.	Overige	Besloten vennootschap	Niet-onderling		18,40%	0,00%	18,40%		Significant	18,40%	Ja		Andere methode
Nederland	SC/Salarise	Salarise Holding B.V.	Overige	Besloten vennootschap	Niet-onderling		25,00%	0,00%	25,00%		Significant	25,00%	Ja		Andere methode
Nederland	SC/Jelsumerhof	Jelsumerhof Beheer B.V.	Overige	Besloten vennootschap	Niet-onderling		25,00%	0,00%	25,00%		Significant	25,00%	Ja		Andere methode